

• ROLETE — ŽALUZIJE
• VERTIKALNE ŽALUZIJE
• PROFILI ZA FASADE
• KOVINSKI IZDELKI
• SESTAVNI IN NADOMEŠTNI DELI
za rolete in žaluzije
• KVALITETA SENČIL JE ... MEDLE

NOVO MESTO, ŽABJA VAS 47, TEL./FAX: (068) 23-673, ☎ 323-673

MEDLE

DOLENJSKI LIST

št. 29 (2344), leto XLV • Novo mesto, četrtek, 21. julija 1994 • Cena: 110 tolarjev

DANIN ŠAMPION RIVER MANGO

LJUBLJANA - V senci imenitnega 40. mednarodnega ocenjevanja vin so prejšnji teden po dveletnem premoru spet ocenjevali tudi sadne sokove in brezalkoholne pijače, namenjene letošnjemu ljubljanskemu vinskemu sejmu. Med 35 prispevimi vzorci, ki so se izjemno izkazali s svojo visoko kakovostjo, je med 5 šampioni z najvišjo možno oceno 20 točk tudi izdelek River mango Tovarne rastlinskih specialitet z Mirne.

USTANOVITEV ZDROUŽENJA PODJETNIKOV DOLENJSKE IN BELE KRAJINE

OTOČEC - V Garni hotelu bo v četrtek, 28. julija, ustanovni zbor Združenja podjetnikov Dolenjske in Bele krajine, na katerem bodo sprejeli nekatere zahteve in program dela. Ustanovitev je spodbudila novomeška območna enota Gospodarske zbornice Slovenije.

Preveč nepopustljiva zaščita zemlje spodbuja črne gradnje

Z obiska ministra za okolje in prostor dr. P. Gantarja - Ogledal si je čistilno napravo v Dol. Toplicah

NOVO MESTO - V petek je bil v Novem mestu na delovnem obisku minister za okolje in prostor dr. Pavel Gantar sodelavci. Najprej so mu občinski sekretar Jože Preskar, direktor Komunale inž. Kelvišar in predstavnik Zarje predstavili številne probleme v občini.

Minister Gantar pa je orisal prednostne naloge v ministrstvu. Na prostorskem področju so to tako imenovani sanacijski prostorskoreditveni pogoji oz. reševanje problema črnih gradenj ter delo pri izdelavi potrebnih problemi v občini.

Kako se bo razpletel spor med zakonodajno oblastjo, to je poslane, in ustavnim sodiščem, je težko napovedati. Dejstvo pa je, da je na predlog dveh neravnodušnih in pogumnih državljanov, Vande Zadnik iz Kočevja in Slavka Matešiča iz Celja, slovensko ustavno sodišče razveljavilo 39. člen zakona, ki je omogočal poslancem upokojitev in polno pokojnino že po 25 in celo 23 letih delovne dobe, ne pa šele po 35 letih za ženske in 40 za moške, kot velja za nas navadne smrtnike. V najugodnejši varianti bi se po tem spornem zakonu poslanec upokojil že pri 38 letih starosti in v štirih poslanskih letih pridobil reci in pisi 17 let benefitirane delovne dobe. Kar je preveč, je le preveč: ustavni sodniki so zmogli reči "ne" in se pri tem opri na temeljno načelo pokojninskoga zavarovanja, da pravice lahko izhajajo le iz dela. Poslansko delo je častivredno in dobro plačano, zato so protizakoniti dodatni privilegiji, ki so si jih - ob veliki zakonodajni naglici - izvoljeni ljudstva sami dodelili, tisti izvoljeni s polnimi usti morale, demokracije in predanosti idealom nove države in družbe.

MARJAN LEGAN

Pogajalci so vsak na svoji strani

Stavka v krški organizacijski enoti SOP-Novoline - Delavci zahtevajo denar za opravljeno delo - Bojan Mikec: zahteve delavcev so za zdaj nestvarne - Še naprej pogajanja

KRŠKO - V Sop-Novoline organizacijski enoti Proizvodnja Krško delavci stavkajo že od 4. julija in v torek ob zaključku redakcije ni bilo videti, da bi se štrajk končal kmalu. Ves čas stavke potekajo pogajanja, ki pa so bolj ko ne mrtvi točki.

Stavkovni odbor zahteva izplačilo razlike majske plače ter izplačilo dnevnic in ostalih stroškov iz montaž, opravljenih do vključno 30. junija letos. Poleg tega zahteva izplačilo plač za junij po kolektivni pogodbi ter izplačilo regresa za letni dopust do 31. julija.

Po navedbah stavkovnega odbora stavkajo od 72 zaposlenih, ki trenutno delajo, vsi razen Bojana Mikca, direktorja organizacijske enote Proizvodnja Krško. Z direktorjem se pogajajo, vendar je po izjavah članov stavkovnega odbora moral pred dnevi na zahtevo stavkajočih delavcev zapustiti prostore podjetja. Prav tako je moral oditi Jože Jerak, o katerem sicer stavkovni odbor nima uradne pisne informacije, kdo pravzaprav je in zakaj je prišel na pogajanja. Odbor je svojo odločitev o obeh osebah pojasnil z besedami, da se je direktor začel pogovarjati z delavci prepozno. Jerak se je po njihovih besedah vedel na zanje nesprejemljiv način.

Po torkovih informacijah stavkovnega odbora niso pogajanja dala še ničesar. V odboru so povedali, da se jim je tega dne "Kobe predstavil kot novi lastnik firme". Uradnega sporočila, kdo je njihov novi lastnik, v stavkovnem odboru niso prejeli.

Bojan Mikec, vodja OE Proizvodnja Sop-Novoline, nam je v torek potrdil, da so pogajanja v teku in da

Ford
Paić
PRODAJNO SERVISNI CENTER
Krška vas 28/e
68262 Krška vas, Brežice
Tel./Fax.: 0608/61-450

dokumentacije za gradnjo cest. Zakon o urejanju prostora in gradnji naj bi po ministrovih besedah uredil stvari na tem področju in poenostavil življenje. Na stanovanjskem področju pa bo to dne pripravljen osnutek nacionalnega stanovanjskega programa. Po njem naj bi država ljudem omogočala, da bodo prišli do stanovanja, ne jim pa tega zagotavljala. Na

* Nepopustljivo ščitenje kmetijskih zemeljščic v mestih in na njihovem obrobju, trdijo v Novem mestu in prikimavajo na ministrstvu, onemogoča urbanistični razvoj mesta in podeželja in tako spodbuja črne gradnje. Vsekakor je na tem področju potrebna novelacija dokumentov pa tudi ureditev geodetskih evidenc, ki so temelj za gospodarjenje s prostorom.

področju varstva okolja se na ministrstvu veliko ukvarjajo s podzakonskimi akti za podporo Zakona o varstvu okolja. Poseben problem je rezim ravnanja z odpadki, pri čemer je minister pouparil, da problem odpadkov ni problem tehnologije, ampak družbeni sprejemljivosti.

Ko bodo v prihodnjem letu upravne funkcije iz občin preše na državo, bo sposobnim občinam država del teh funkcij lahko vrnila v preneseno pristojnost, vsekakor pa bodo inšpekcijske službe ostale centralizirane, kar naj bi zagotavljalo večjo uspešnost.

A. B.

VREME
Danes se bo vreme izboljšalo, do konca tedna pa bo spet sončno in vroče.

Berlusconijeva oblast jemlje zemljo in šikanira

Sevnški godbeniki nastopili med zamejskimi Slovenci

SEVNICA - Ob koncu preteklega tedna je delavska pihalna godba GD Sevnica gostovala med primorski Slovenci, tostran in onstran meje. V soboto so godbeniki pod takirko prof. Franca Zupanca koncertirali pred hotelom Maestoso v Lipici. Na poti k zamejskim Slovencem so si godbeniki ogledali tudi muzej v samostanu Stična, obiskali Stanjel in si ogledali Spacalovo razstavo.

Končna postaja sevnških godbenikov je bil kraj Boljunc, kakšnih 500 metrov oddaljen od bolj znane Doline pri Trstu. V Boljuncu zavedeni Slovenci pripravljajo trdnevne kulturno-zabavne dneve, ki so pravzaprav edini vir dohodka za delovanje vaške skupnosti Slovencev. Ti vedno bolj s strahom pričakujejo, kaj jim bo prinesla, bolje, odvzela politika nove oblasti oz. Berlusconijeve vlade. Mimogrede: godbeniki so lahko iz ust rojakov onkrat meje slišali pretresljive zgodbe, kako jih šikanijo oblasti, jim na bolj ali manj prefijen način jemljejo zemljo, na katero so silno navezani.

Sevnški godbeniki so za zamejske Slovence izvedli dva koncerta. Rojaki so jih zelo toplo sprejeli, saj so veseli silehernega stika z matico.

P. P.

KAKO RAVNATI Z ODPLAKAMI?

BREŽICE - Strokovnjaki so izdelali študijo o ravnanju z odpadno vodo v Brežicah in Dobovi, s tem da še niso rekli zadnje besede o številu čistilnih naprav in o kraju, kjer jih bodo postavili. Zdaj deluje ena sama čistilna naprava, in sicer v Brežicah, in je način priključen samo novi del mesta.

MAGAZIN ZA SODOBNE EVROPEJCE

FOCUS

FOCUS - DVOJNA ŠTEVILKA - FOCUS V NOVI ŠTEVILKI MED DRUGIM PREBERITE

Slovenci so se osamosvajali z visoko stopnjo zaupanja v svojo tedanjno oblast, zdaj pa jih je ta - kot pač vsaka - pustila na cedilu

Danes v Dolenjskem listu

na 3. strani:

• **Naša vina so v svetovnem vrhu**

na 7. strani:

• **Če so zlahka vzeli, naj še vrnejo**

na 9. strani:

• **Spet so našli »pozabljeno« orožje**

na 11. strani:

• **Mavrica za mir prinesla nemir**

na 12. strani:

• **Ameriški strokovnjak o Dolenjskem listu**

na 16. strani:

• **Polemika o lastninjenju gradu Otočec**

na 24. strani:

• **Cigav bo slovenski biser Otočec?**

PRVA BISERNA MAŠA V ŽUPNIJI - Kar šest desetletij je preteklo od tistega dne, ko je msgr. Alojzij Turk prejel mašniško posvečenje in v domači prečenski župniji bral novo mašo. Duhovno poslanstvo je poslej opravljalo zvečine na jugu nekdanje Jugoslavije, nazadnje kot beografski nadškof. Pred sedmimi leti se je upokojil in odlej bival v Novem mestu. Minulo nedeljo, 17. julija, je msgr. Turk v kapiteljski cerkvi daroval biserno mašo. Slovesnosti, prvi te vrste v kapiteljski župniji, so udeležili številni visoki gostje: beografski nadškof dr. Franc Perko, ljubljanski pomožni škof Jože Kvas, stiški opat dr. Anton Nadrah, kapiteljski prošt Jožef Lap, državni sekretar Boris Dvornik, novomeški župan Franci Končilija, postlanka v DZ Vida Čadocija pa je slavljenec izročil priložnostno darilo. (M. Markelj)

Poslanska sramota

Mmrjanje ljudstva je najglasnejši hrup sveta, vendar ga poslanec Državnega zbora niso hoteli slišati. Še več: v svoji oblastni "pójnosti" so ga arogantno preslišali in uzakonili zase očitne družbene privilegije. Posledice naj si sami pripšej. Hudo so načeli svoj ugled in, kar je za državo in ljudstvo nevarnejše, kompromitirali parlamentarni sistem. Zdaj jūm je stopila na prste sodna oblast.

Kako se bo razpletel spor med zakonodajno oblastjo, to je poslane, in ustavnim sodiščem, je težko napovedati. Dejstvo pa je, da je na predlog dveh neravnodušnih in pogumnih državljanov, Vande Zadnik iz Kočevja in Slavka Matešiča iz Celja, slovensko ustavno sodišče razveljavilo 39. člen zakona, ki je omogočal poslancem upokojitev in polno pokojnino že po 25 in celo 23 letih delovne dobe, ne pa šele po 35 letih za ženske in 40 za moške, kot velja za nas navadne smrtnike. V najugodnejši varianti bi se po tem spornem zakonu poslanec upokojil že pri 38 letih starosti in v štirih poslanskih letih pridobil reci in pisi 17 let benefitirane delovne dobe. Kar je preveč, je le preveč: ustavni sodniki so zmogli reči "ne" in se pri tem opri na temeljno načelo pokojninskoga zavarovanja, da pravice lahko izhajajo le iz dela. Poslansko delo je častivredno in dobro plačano, zato so protizakoniti dodatni privilegiji, ki so si jih - ob veliki zakonodajni naglici - izvoljeni ljudstva sami dodelili, tisti izvoljeni s polnimi usti morale, demokracije in predanosti idealom nove države in družbe.

MARJAN LEGAN

Ali vas je strah sonca?

Mnogo molitev različnih ver je usmerjenih k soncu. Sonce ima celo bogove. Kaj so imeli v mislih nekdaj in kaj imajo ljudje v mislih zdaj, ko omenjajo sonce? Po tistem, kar govorijo najnovješa svarila znanstvenikov, bodo sodobne molitve k soncu pomenile, naj veliki planet več ne pošilja na ljudi tako močnih žarkov. Toda za molitev je čas najbrž neprimeren, saj poznavalci misijo, da si je človek že toliko preluknjal in stanjal ozračje, da škodljivi žarki z lahko prispejo med naše travnike in vinograde in na morske plaže. Če je tako, je za molitev prepozno, in bo na vrsto prišla industrija, ki bo naredila vse potrebno, da bo človeka skrila pred soncem. Videti je, kot dobro premišljena poteka tržnega gospodarstva: za velike denarja trasira soncu na Zemljo in potem tukajnjemu ožarčenemu tržišču ponudi draga varovala pred škodljivim soncem. Bolje je verjeti, da to nikoli ni bilo res. Vseeno to deluje na ta način, saj so poleg informacij o škodljivem soncu naprodaj tudi zaščitna sredstva. Lahko kupite očala, lahko se namažete in s tem zavarujete. Lahko ste preprosto bolj v senci in tvegate, da boste prišli z morja beli in da vas bo sram v dopustniški družbi. Ali se bojite škodljivega sonca ali take vesele družbe ali vam je vseeno?

RENATA BRINC, ekonomska tehnička iz Metlike: "Se pred dvema letoma sem se nastavljala soncu, kolikor sem mogla, sedaj pa sem raje bolj v senci. Včasih je bila pomembna zagorela koža, sedaj pa prednjači zdravje. Zavedam se, kakšne so posledice pretirane sončenja, vendar ni odveč, če je takšnih opozoril v medijih čim več. Tako se bodo ljudje počasi začeli zavedati sončne nevarnosti, če seveda niso po delovni dolžnosti izpostavljeni soncu."

DARINKA KAMBIĆ, tekstilno-obrtna konfekcionarka s Sodtega Vrha pri Semiču: "Vem, da je sonce nevarno, in izogibam se mu, kolikor je mogoče. Tudi pri kmečkih opravilih se izogibamo največji vročini. Če moram na sonce, se zaščitim s primerno kremo. Reklam za zaščitna sredstva pred soncem je veliko, ne bi pa bilo odveč, če bi bilo tudi več nasvetov strokovnjakov. Mnogi namreč še vedno ne vedo, koliko nevšečnosti lahko povzroči pretiran sončenje."

JOŽE RATAJC, dipl. inž., vodja hladilnice na Blanci: "O škodljivosti sončnih žarkov sem seveda slišal. Dejstvo je, da pozitivno ne vplivajo na zdravje, in s tem se bomo morali pač spriznjaziti. Sicer sem bral, da se je začela ozonska luknja zmanjševati. Če se to res dogaja, pomeni, da so ljudje začeli bolj paziti na okolje. No, v hladilnici ni težav s soncem, je pa problem, da so ljudje izpostavljeni velikim toploplotnim spremembam."

TOMAŽ ZANIUK, študent novinarstva iz Brežic: "V bistvu nisem nikoli marjal sonca in sončenja, zato si tudi sedaj zaradi informacij o nevarnih ultravijoličnih žarkih ne delam skrb. Vseeno mi je, Verjamem pa v škodljivost sonca in da se je potrebno pred njim primerno zavarovati z ustrezanimi zaščitnimi sredstvi. Ozonska luknja je dejstvo in dejstvo je, da se stanje ne bo kmalu izboljšalo. Kvečemu se bo poslabšalo."

ALEKSANDER STRUPEH, direktor zadruge Resa Krško: "Te nevarnosti ne gre podecenjevati, saj informacije o ozonskih luknjah vsekakor držijo. One-snaževanje okolja pa bo zelo težko zaučaviti, saj se vsaj pol sveta ne zaveda te nevarnosti. Podpisal bi poziv za sanacijo okolja in za vse ukrepe, ki bi preprečevali vse večje škodljive vplive sonca. Sončim se v meja normalne in se izogibam prehudevu soncu, če se le da."

MARIJA PERŠE, upokojenka iz Trebnjega: "Včasih me ni bilo strah sonca, zdaj pa slissim, da so žarki škodljivi. Za to slišiš večkrat, a ne veš, ali bi verjel ali ne. Najbrž je dobro uporabljati različna zaščitna sredstva proti soncu in bolje se je malo pokriti, pot kažati soncu. Zagotovo drži, da ljudje vplivajo na različne načine na ozračje. Toda morali bi si paziti, da ne bi onesnaževali ozračja in okolja."

MARINA GOLEŠ-PETRIČ, prodajalka iz Novega mesta: "Opažam, da sonce vsako poletje močnejše pripika. Vem, da skozi ozonsko luknjo prihajajo škodljivi UV žarki, ki lahko povzročijo kožnega raka. Tega se bojim, vendar se kljub temu rada sončim. Seveda uporabljam primereno zaščito. Za letošnji dopust ob morju sem izbrala olje Avon z najvišjim zaščitnim faktorjem. Sončila se bom le v jutranjih urah in pozno popoldne."

JOŽE BOJC, upokojenec iz Vasi pri Kočevju: "Sonca se ne žbjom". Zelo sem previden, ko v prvih spomladanskih dneh začutim vroč zrak. Postopoma se prilagjam, tako da sem sedaj že popolnoma "črn" in sem lahko cel dan na soncu. Ne uporabljam nobenih mazil ali kakšnih drugih zaščitnih sredstev proti soncu. Priporočila strokovnjakov se mi zdijo smiselnata. No, ja, včasih pa malce tudi pretiravo."

BERNARD POJE, učenec iz Ribnice: "Lažje prenašam sonce kot zoporno soparo, ki nas je te dni pošteno namučila. Na sonce se je treba privaditi in misliti na morebitne posledice. Resnici na ljubo naj povem, da mladi nismo preveč obremenjeni s pogovori o škodljivem vplivu sonca na zdravje. Brez nasveta drugih pač vem, da se je treba izogibati močnemu soncu, ki je lahko zelo nevarno. Nekateri uporabljajo kreme za sončenje izključno zaradi 'šminke'."

V Krškem neprofitna stanovanja

Podpis pogodbe o gradnji 45 tovrstnih stanovanj - Edvard Ovn pohvalil Krško - F. Špacapan: gre za kakovostna stanovanja - Vseljivo prihodnje leto

KRŠKO - IR inženiring Krško, Gradbeno podjetje Pionir Novo mesto in krška obrtna zadruga Resa so v Krškem 15. julija podpisali pogodbo o gradnji neprofitnih stanovanj na Spodnjem griču v Krškem. Gre za gradnjo 45 tovrstnih stanovanj.

Poseben pomen pogodbi, zlasti pa gradnji takih stanovanj, daje dejstvo, da je bil ob podpisu listine navzoč tudi Edvard Ovn, direktor Stanovanjskega sklada Republike Slovenije. Ovn je pohvalil občino Krško, da se je odločila graditi neprofitna stanovanja in da se je tako nepopustljivo pogajala v stanovanjskem skladu za denar, potreben za zidavo stanovanj v Krškem. Ovn je poleg tega obljubil, da bo sklad v prihodnje pomagal z ugodnimi posojili graditeljem stanovanj. Napovedal je tudi, da bo stanovanjski sklad izdal obveznice.

Zadovoljstvo nad dejstvom, da je v Krškem spet zaživila stanovanjska gradnja, so izrazili tudi drugi udeleženci. "Vesel sem, da smo zravnati tam, kjer bo v Krškem spet stal kakšen žerjav," se je slikovito izrazil Aleksander Strupeh, direktor Rese.

Stanovanja, ki so predmet pogodbe, so ob podpisu predstavljati kot dobre bivalne prostore. Fedor Špacapan, direktor firme Elite, ki je skupaj s Savaprojektom izdelal projekt za stanovanjska objekta, je povedal, da je standard v teh blokovskih stanovanjih višji, kot smo ga bili v povprečju vajenih pri nas. "Pri projektiranju nam je šlo za to, da organizacijo stanovanju tu dvignemo na raven življa v bloku", da oblikujemo stanovanje, ki ni spalno bivališče. Vsako stanovanje je, glede na tehnično, lahko enota zase, čeprav je v bloku. Prizadevali smo si, da bi bil stanovanjski objekt dostopen

tudi invalidom, pri čemer smo stanovanja zasnovali tako, da jih bo možno pozneje prirediti za bivanje invalidom, če bi bilo to pač potrebno storiti. Potrebno se mi zdi tudi poudariti, da smo skušali doseči maksimalno osončenje stanovanj," je v izjavi za casopis pojasnil strokovne in druge

podrobnosti Fedor Špacapan.

Pred dnevi podpisana pogodba velja za t. i. stanovanjske objekte E in D.

Prvega od obeh blokov bodo začeli graditi še ta mesec in naj bi ga dokončali ob koncu marca leta 1995, drugega nekaj pozneje in vo vsej septembra istega leta. Naložba dosegajo vrednost 3,8 milijona mark, kot je med drugim povedal ob podpisu Jože Kos, direktor podjetja IR inženiring. L. M.

NEPROFITNA STANOVANJA V KRŠKEM - Ob podpisu pogodbe o stanovanjih je podpredsednik krškega izvršnega sveta Robert Kerin z zadovoljstvom povedal, da se stanovanjska gradnja v Krškem po štirih letih zastopa nadaljuje. Podjetje Pionir je ob podpisu zagotovilo, da bo stanovanja zgradilo v roku in kakovosten, kot pričakuje krski naročniki. Na fotografiji (z leve): generalni direktor GIP Pionir Novo mesto Jože Peterlin, direktor stanovanjskega sklada Edvard Ovn, direktor IR inženiring Jože Kos, podpredsednik krškega izvršnega sveta Robert Kerin, direktor krške obrtne zadruge Resa Aleksander Strupeh in član krškega izvršnega sveta Drago Radej. (Foto: L. M.)

O TERAPEVTSKI SKUPNOSTI "SREČANJE"

SEMIČ - V torek je bil v Semiču pogovor o don Pierinovi terapevtski skupnosti "Srečanje", ki naj bi jo ustanovili na Planini pod Mirno goro. Na njem so sodelovali predstavniki slovenske Karitas, člani sveta krajevne skupnosti Semič, predstavniki črnomajske občine in SKD. Beseda je tekla predvsem o delu skupnosti, njenem vključevanju v okolje ter vplivu na okolje, a tudi o tem, ali občina zaradi skupnosti lahko pričakuje kakšno rento. Več v prihodnji številki Dolenjskega lista.

MAGAZIN ZA SODOBNE EVROPEJCE

FOKUS

FOKUS – DVOJNA ŠTEVILKA – FOKUS V NOVI ŠTEVILKI MED DRUGIM PREBERITE

Slovenci so se osamosavljali z visoko stopnjo zaupanja v svojo tedanjno oblast, zdaj pa jih je ta – kot pač vsaka – pustila na cedilu

NOV TRGOVSKO-POSLOVNI CENTER

ČRNOMELJ - 1. septembra naj bi v Črnomelju na mestu, kjer je bil nekaj star IMV, začel Beograd graditi trgovsko-poslovni center s 3.800 kv. metri neto površine. V njem bodo trgovske, poslovne, uslužne dejavnosti, skladišča in gostinstvo. 60 odst. neto površine je že prodane ali pa so sklenjene zanje predkupne pogodbe. Od tega je kar 1.100 kv. metrov kupila Emona Merkur. Ob trgovsko-poslovnem centru bodo uredili še 150 parkirnih prostorov, včršč ureditev pa bodo poleg parkirišč vključene še prometnica, zelenice, rekonstrukcija kanalizacije, križišča Zadružne in Belokranjske ceste ter ureditev elektro omrežja. Novi center naj bi bil po načrtih končan septembra prihodnje leto.

Zdaj zdaj lahko izbruhne še pravi "delavski festival"

Mrtilo je le navidezno

MARIBOR - Po tem ko se je v Mariboru končal štirinajstdnevni poletni kulturni festival "Lent 94", je v štajerski metropoli zavladalo pravo poletno mrtilvo. Organizatorji festivala, ki so zanj ob veliki podprtosti sponzorjev potrošili 900 tisoč mark, ter številni Mariborčani, ki so lahko bili na festivalnih prireditvah brezplačno vsak dan od "večera do jutra", v teh vročih dneh počivajo.

Zal pa morajo mnogi Mariborčani počivati tudi na delovnem področju, saj so moralna na začetku poletja mnoga mariborska podjetja poslati domov na čakanje veliko delavcev, za katerih v tovarnah ni dovolj dela. Trenutno mariborsko industrijo najbolj pesti pomanjkanje obratnih oz. zagonskih sredstev, zato v mnogih tovarnah ne morejo delati, čeprav imajo dovolj naročil in kupcev za svoje še nedokončane projekte.

Tako je denimo v družbi Gospodarske vozila v Tamu od 1.500 delavcev, čeprav ima družba od kupcev naročenih 660 kamionov, ki pa jih ne more izdelati, ker ji manjka 30 odst. komponent. Če bismo ta Tamova družba dobila za 3,5 milijona mark kredita, da bi lahko kupila ali s pomočjo kooperantov

izdelala še 30 odst. sestavnih delov za kamione, bi po zagotovilih odgovornih v pičilih 45 dneh ustvarila 6 milijonov mark dobička. Ker doslej Tamu ni uspel dobiti kreditov, ki mu jih vlada in poslovne banke obljubljajo, tudi delavcem ne morejo redno izplačevati plač. Zato so v prvem tednu julija delavci družbe Gospodarska vozila stavkali in terjali vsaj normalno akonci za majskie plačle...

Podobne težave tarejo tudi Livanje, ki ima za več mesecov naprej razprodano proizvodnjo, sedaj pa ji primanjkuje likvidnih sredstev za nabavo surovin. Ali bodo morali zato delavci Livanje ostati brez plač in stavkati, je v veliki meri odvisno od vlade in bank, saj je sindikat postal opozorilno pismo v zvezi s tem celo dr. Janezu Drnovšku.

Tudi nekaj sto delavcem koncerne TVT, ki so na čakanju že več kot leto dni, so se v teh dneh pridružili novi. Koncerну je namreč uspelo privatizirati nekatere oddelke, to pa je pivedlo do novih tehnoloških presežkov delovne sile.

Postopek za ugotavljanje presežnih delavcev bo stekel tudi v Mariborski tekstilni tovarni, ki je v teh dneh v postopku prisilne povrnave. Lenarska tovarna konfekcije Caprice s 360 zaposlenimi pa je že tako in tako moralna v stečaju...

V Mariboru je torej zavladalo v teh vročih poletnih dneh pravo mrtilvo tako na kulturnem, družbenem kot gospodarskem področju. Vendar pa to še zdaleč ni "čas kisih kumaric". Ravno zaradi mrtilva v številnih gospodarskih podjetjih socialna napetost v mariborskem gospodarstvu tako narašča, da na ulicah štajerske metropole kaj lahko pride do novega, tokrat delavskoga "festivala"... Samo to še ni jasno, kdo bo na njem pel in kdo plesal.

TOMAŽ KŠELA

Natečaj za spomenik sprave na Rogu

Komisija sporoča

LJUBLJANA - Komisija za razreševanje vprašanj, povezanih z namembnostjo in ureditvijo grobišč v Kočevskem Rogu in drugih grobišč v Sloveniji, se je na seji 13. julija odločila, da se razpiše javni natečaj za postavitev spomenika sprave in spominske kapelice v Kočevskem Rogu. Hkrati je komisija sklenila, da Vladu Republike Slovenije da pobudo za postavitev nacionalnega spominskega obeležja žrtvam drugih svetovne in državljanske vojne pri nas. Spominski obeležje naj bi simboliziralo domovinsko žalost in obžalovanje vseh žrtv ter izrazilo našo ljubezen, pomiritve in spoštovanje življenja, vsakega življenja in vsake smrti. To naj bi bil posvečen prostor oz. objekt, ob katerem se bodo lahko sproščali spomin, spomin in odpuščanje, pomiritev z našo zgodovino in sprava. Hkrati bo to simbolno obeležje našega upanja in prihodnosti. Spomenik naj bi bil postavljen v Ljubljani.

Bela krajina ni "zadnja slovenska vas"

Protest ob izjavi direktorja Franca Koširja

ČRNOMELJ - Pred časom so se televizijskih Tedniku znova usmeli Belokranjev, ki so tokrat utemeljeno zahtevali tem, kako nujno v Beli krajini potrebujejo carinsko izpostavo. Izjavah predstavnikov vlad ob teh obdobjih je istega imena je tudi novi cario williams namenjen posebej izbirčni in zahtevni kupcem, ki se želijo avtomobil v vrhunsko opremo in vozni lastnosti.

Clio williams je skupaj z različicami 1.6, 2.0 in 16V zaokrožil športni del ponudbe tega modela. Novi clio 2.0 williams s trojimi vrati je izpeljan ka različice 16V in ima vgrajene vse izboljšave clia novega rodu, ki so ga predstavili sredno letosnjega marca. Stiriljni motor s 1.998 ccm gibne prostornine in 16 ventili razvije največjo moč 108 kW (150 KM), avto je izredno lahko in natančno vodljiv, odlično leži na cesti, skrata - pravi avto za pravo športno vožnjo.

NOVO IZ URADNEGA LISTA

• OBVEZNO OZNAČEVANJE

ZIVALI - Z julijem je pri nas začela veljati odredba o obveznem označevanju domaćih živali v prometu. Parkirji morajo imeti v levem ušespu predpisano ušešno znamko, kopitarji pa identifikacijski trak okrog bicicla. Na ušešni znamki za govedo in prasiče, ki je zeleno barve, sta odtisnjene identifikacijska označka in serijska številka, podobno pa tudi na ušešni znamki za ovce in koze, ki je rumene barve. Ušešne znamke izdajajo imenikom živali pooblaščeni organi za izdajo zdravstvenih spričeval.

• PREPOVEDAN UVOD KROMPIRJA

Pridelovalci krompirja, ne pa kupci, se bodo razveseli odredbe, s katero je kmetijski minister od 23. junija prepovedal uvoz krompirja iz cele vrste evropskih držav. Vzrok je v nevarnosti za vnos nemadot - ogrožič, ki so se namnožile v teh deželah in ki bi jih s pridelkom lahko zanesli tudi k nam. Tako pravi uradna utemeljitev, k taki odločitvi pa je gotovo prispevala svoje tudi skrb za večjo zaščito slovenskih pridelovalcev, ki jih ogroža uvoz poceni tujega krompirja. Mnenja o tovrstni zaščiti so seveda zelo deljena.

pogovori o družini
ob ponedeljkih od 18. do 20. ure
na telefonu (068)26-005

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na ponedeljkovi tržnici so se stojnice kar šibile pod svežim sadjem in zelenjavom. Borovnice so bile po 400 tolarjev, hruške agatice po 100, rjingo 80, jabolka od 50 do 120, višnje in breske po 200 tolarjev kilogram. Za kilogram poltenih solat, endive, zelja, cvetače in kumar, je bilo treba odšesti 100 tolarjev, za strojči fizo 200, grah in špinaco 400, česen 500, čebulo in bučke 120, nadzemno kolerabo 140, koren 150 in krompir 80 tolarjev. Oreh, sirček in smetana imajo še vedno iste cene: 1000, 300 in 500 tolarjev, jajce pa stane 16 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 165 do tri mesece starejših prašičev. Prvih so prodali 114 po 270 do 280 tolarjev, drugih pa 27 po 170 do 180 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Požiganje slame kot greh

Nekaj čudnega se, vsaj navidez, dogaja z rodovitnostjo kmetijske zemlje. Kljub večji porabi mineralnih gnajil rodnost marsikje upada, kar preseneča vse tiste, ki podcenjujejo pomen sonaravnega gospodarjenja in naravnega kroženja snovi. Ornice preprosto vse bolj primanjkuje humusa, to pa je tista nepogrešljiva osnova za droboživke v tleh, brez katerih ni samoočiščevalne sposobnosti in rodovitnosti.

Že iz tega zornega kota je seziganje slame po žetvi nesprejemljivo, strokovno neutemeljeno in celo škodljivo. Slama, ki ostaja na njivi po žetvi pšenice in ječmena, resa v sebi nima dosti gnajilne in hranilne vrednosti, je pa organska snov, ki jo tla za tvorbo humusa nujno potrebujejo, brez nje pa tudi ni primerno rahle, zračne, za vodo vponje in primerno strukturne rodovitne zemlje. Če jo poljedelec požge, se vse to nekoristno porazgubi v zrak, ostane le pepel, pod pogoriščem pa zaradi ognja dodatno poškodovana zgornja plasti ornice z uničenimi mikroorganizmi.

Slamo je zato reč treba zadelati v tla in s tem izkoristiti njen blagodejni vpliv na rodovitnost. Na to je treba misliti že ob žetvi, ko naj komaj opravi žetev vsaj na višini 15 cm, da ni potrebna dodatna košnja strnišča. Pred zaoravanjem je treba slamo kar se da enakomerno raztrositi in razrezati, če tega ne naredi že kombajn. Najboljša dolžina je 5 do 10 cm. Taka rezanica je primerena za plitko zaoravanje, ki je v tem času priporočljivo tudi za setev strniščnih posevkov, s katerimi je mogoče na isti njivi požeti še eno žetev. Slama naj bo dobro pomešana z zemljom; ob tej priložnosti je zelo koristno dodati kako dušično gnajilo ali pa uporabiti odvečno gnojekvo, saj s tem popravimo razmerje hranil v tleh. Kot je znano, vsebuje slama zelo malo dušika, je pa odlična hrana za talne droboživke, brez katerih ni godnosti in rodovitnosti tal.

Zelo koristno poletno obdelavo je mogoče opraviti na več načinov, s plugom, rotacijsko brano, grebačem, izjemoma celo s podrahlačji. Bistveni so ugodni učinki, od rahlanja in preprečevanja izhlapevanja pa vse do razpleveljenja.

Inž. M. L.

Naša vina so v svetovnem vrhu

Na mednarodnem ocenjevanju kar 4 velike zlate medalje za vina iz krške in metliške kleti - Metličan Otmar Šturm zlato in tri srebrne medalje - Cviček ni vino za takocenjevanja

LJUBLJANA - O velikem uspehu metliške in krške kleti na zadnjem mednarodnem ocenjevanju v Ljubljani smo že pisali. Tokrat pa še o tem, kako so se odrezala na tem ocenjevanju druga vina z našega območja. Prej pa še enkrat povejmo, kako so najboljši svetovni degustatorji ocenili najboljša vina iz Krškega in Metlike. Od 12 velikih zlatih medalj, ki so jih na tem 40. mednarodnem ocenjevanju vin v Ljubljani dobila slovenska vina, so še 4, se pravi cela tretjina, v metliško in krško klet.

Metliška klet je dobila veliko zlato za metliško črno letnika 1983 ter za kolednika laški rizling izbor, letnik 1993. Poleg 2 velikih zlatih so dobili še dve srebrni medalji, in to za metliško črno, letnik 90, ki ji je le malenkost manjkal za zlato medaljo, in za metliško črno, letnik 1992; za rumeni muškat in šardone, letnik 1993 pa so dobili častno diploma.

Krška vinska klet pa je dobila veliko zlato medaljo za laški rizling letnika 1992 ter 1993, poleg tega pa še zlato medaljo za savignon 1992 ter drugi laški rizling 1992, častno diploma za modro frankino 1993 ter diploma za sodelovanje za lanski cviček.

Skupaj so vinarji iz našega območja, ki spada v posavski vinorodni rajon, poslali na ljubljansko ocenjevanje 53 vzorcev vin. Poleg že omenjenih kleti so dobili medalje še: zlato: Otmar Šturm iz Metlike za modri pinot 93 ter Ivan in Marjan Kelhar z Bizijskega za savignon 92; srebrno: Anton Kostečec iz Drašičev za šardone, pozna trgatev 93; Franc Balon z Bizijskega za šardone 93; Otmar Šturm iz Metlike za šardone 93, za modro frankino 93 ter za rumeni muškat 93; Vino Brežice za laški rizling, izbor 93, za šardone, jagodni izbor 91, za laški rizling ledeno vino 92 ter za portos tawny (modri pinot); Jože Frelih iz Šentrupert za peneče vino Kappelman S5; Barbara International iz Ljubljane (klet na Bizijskem) za barbera 92 in cuvee princesse 92; Jože Prus z Krmačine za rumeni muškat 93. Druga vina so dobila častne diplome oz. diplome za sodelovanje.

Po besedah dr. Julija Nemančiča, podpredsednika prezidija ljubljanskega ocenjevanja in predsednika

ene od ocenjevalnih komisij, so 4 velike zlate medalje za krško in metliško klet tudi lep uspeh posavskoga vinorodnega rajona sploh, ki je bil do sedaj kar malo zapostavljen in v senči ostalih dveh rajonov, se pravi posavskoga in primorskega. Velika zlata medalja za metliško črno, ki je sploh edina tako žalitna medalja za slovenska rdeča vina, ter zlata za Šturmov modri pinot pa srebrna za Šturmovo modro frankino in dve srebrni za metliško črno jasno kažejo, da se tudi (ali pa sploh) pri nas prideleti visoko kakovostno rdeče vino. To bi moral sedaj ti vinarji tudi primerno ovrednotiti pri prodaji teh izvrstnih vin.

• Manj posluha pa so mednarodni ocenjevalci pokazali za naše nacionalne vinske posebnosti, kot sta teran in cviček. Za našega konca so poslali na ocenjevanje tudi 5 vzorcev

cvička, vendar noben ni bil več kot častno diploma. Podobno se je godilo tudi teranu. Po besedah dr. Julija Nemančiča je to za tako ocenjevanje, kot je ljubljansko, normalno in pričakovano. Podobno bi se godilo tudi drugim vinom, ki so zgojili posebnost katere koli dežele. "Degustatorji iz celega sveta ocenjujejo vino le kot vino in od njih ni moč pričakovati, da bodo opazili in ceniti nacionalno posebnost in tipiko določenega vina. Ocenjujejo z merili, ki jih priznava stroka in so enaka po vsem svetu, zato so pa na takih ocenjevanjih vina, ki sodijo med nacionalne posebnosti, prikrajšana," pravi dr. Nemančič. "S tem pa seveda ni prav nič degradirana mijojava visoka slovenska kakovost. Za nas so ta vina še naprej izvrstna, čudovita in okusna."

Vendar se na svoj način tudi pri takem ocenjevanju kaže kakovost teh vin. Od petih vzorcev cvička je bil najbolje ocenjen prav cviček Janeza Krajalja iz Dobruške vase, ki je letos na ocenjevanju cvičkov postal kralj cvička. Kraljev cviček je bil 18 negativnih točk, medtem ko jih drugi dobili 21, 30, 39 in 53.

A. BARTELJ

Brez svetovalne službe ne gre

Delo je usklajeno, storitve pa bo po novem treba plačati

NOVO MESTO - Še vedno težka gospodarska situacija, ki se kaže na ekonomski moči srednjih in majhnih kmetij, sili kmetovalcev k resnemu razmisljanju, s čim in kako se na takih kmetijah ukvarjati, da bi dosegli dohodek za normalno življenje.

Največkrat se sprašujejo, kakšno tehnologijo uporabljati, kako že vpeljano proizvodnjo racionalizirati, kdo jim bo izdelal dokumentacijo za finančno podporo in tako dalje. Za odgovore na takšna vprašanja se najpogosteje obračajo na kmetijsko svetovalno službo, ki si je v treh letih

obstaja dodatak utrla pot mednje. Uveljavila se je izkušnjami svetovalcev, saj znajo v večini primerov najustreznejše odgovore na zastavljena vprašanja.

Ugotavljamo, da je v večini občin dolenjske in posavske regije, ki ju pokriva naš oddelek, sodelovanje znotraj občin zelo usklajeno in dobro, poniekod, k sreči v manjšem delu, pa je odnos do svetovalne službe preveč spolitiran, neusklašen, kar se najbolj kaže v novomeški občini. Glede na karakter dela svetovalne službe, ki je izključno strokovnega, neutralnega in nepolitičnega značaja, se nočemo niti ne bomo pustili pri svojem delu uplivati različnim interesom.

Naša osnovna naloga je kar najhitreje dati željene informacije uporabnikom. Zato imamo več načinov. Najhitreje dobijo informacije neposredno na enoti svetovalne službe v občinah, ker so svetovalci seznanjeni s strokovno, finančno in organizacijsko problematiko v kmetijstvu.

Za še boljše in hitrejše informiranje smo usposobili tudi na Dolenjskem t.i. "telefonski odzivnik", na katerem bodo na voljo najakutnejši kmetijski nasveti za tekoče dni. Dobili jih boste na telefonu (068) 98-32.

Kar se tiče financiranja svetovalne službe, so bile do sedaj vse storitve svetovalcev brezplačne. V službi smo ugotovili, da je materialnih stroškov toliko, da jih sami s financiranjem z republiških sredstev ne moremo več pokravati. Zato bomo materialne stroške za izdelavo različnih programov ali zahtevkov uporabnikom zaračunavali. S cenikom teh stroškov boste seznanjeni v kratkem. Objavili ga bomo v Dolenjskem listu.

NIKO POŽEK, dipl. inž. vodja oddelka svetovalne službe

Novo mesto

BOGDAN FINK SE NE DA

WILDON - V tem malem avstrijskem mestecu, ki ga bolj poznajo konjeniki, člani konjeniškega kluba Šentjernej, kadar zastopajo Slovenijo na kasakskega tekmovalca Alpe-Jadran, je bila prejšnji vikend velika krožna cestna dirka na 157 kilometrov, kjer je nastopil tudi Novomeščan Bogdan Fink. Mladi kolesar, ki je pred meseci imel težko poškodbo, je ponovil svojo vrednost, saj je v močni mednarodni konkurenčni zasedel drugo mesto. Za Avstrijem Richardom Schmidom je zaostal za 31 sekund.

Nepovratnih sredstev za investicije je v živinorejskih objektov, je treba poudariti, da sofinancirajo (nepovratna sredstva) le še investicije za objekte za rezo plemeninskih svinj in mladičev v srednjih srednjih ter za program genske banke krškopoljskega prašiča in investicije v objekte za drobnico, vključeno v program genske banke v živinoreji. Nepovratna sredstva je mogoče pridobiti tudi za gradnjo ribogojnic.

Regres je lahko uveljavljan regres za same poljsčine: pšenice, rži, ajde, in za same semenskega krompirja.

Inž. TANJA STRNIŠA

Kmetijska svetovalna služba

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemančič

Že storjene napake zdaj še lahko omilimo

Nujna zelena dela

Peronospora se je sicer ponekod obilno razširila, glede na zelo ugodne pogoje za njen razvoj pa je skupna neposredna škoda dokaj majhna. Vendar si posledič zaradi uporabe različnih škoprov še nihče ne more predstavljati.

Zato pa smo letos imeli obilno težav z odijem. Menjanje pravikov in pogost skropljenje sta komaj lahko preprečili najhujše. Bojimo se, in to upravljeno, da bosta letino povkarišča siva grozdna gniloba oz. botritis.

Na razpolago imamo tehnološke ukrepe, s katerimi one mogično nastane zelo usklajeno in v celoti dobro dočakano. Gledajmo načine, s katerimi se lahko oblikujejo v območjih z omiljeno zelenimi deli. S tem preprečimo slaboto dozorevanje grozdja in lesa. Poleg drugih posledic preobremenjenosti navajam tisto z najhujšimi učinki. Prične smo namreč pojavom odmiranja grozdov in sušenja celih trsov. Izvir težav pa je v tem, ker trta zaradi preobremenjenosti in pomanjkanja vlage ne more v lesu ohraniti dovolj hrana, ki bodo v naslednjem letu potrebe za nemotenjo odganjanje. Takrat bo namreč trta odvinila samo od zaloge vseh potrebnih hrani v lesu, gnjenje z NPK gnajili pa bi le poslabšalo jeno živiljenjsko moč, ker ta nimajo potrebnih hrani v naravnem razmerju, kot je potrebno.

Dozorevanje je mogoče, če trta razpolaga z zadostno količino vlage in topote. Vse je omejeno z razpoložljivo količino in končno odvisno od zdrave listne površine, ki jo neposredno obseva sonce. Povprečno znaša listna površina 2,5-krat več kot površina list. Izjemno pa lahko dosegne 4,5-krat več. Žato so vsi listi, ki rastejo v senci, za trto brez me in pospešujejo razvoj bolezni.

NIŽ. JOŽE MALJEVIČ svetovalec za vinogradništvo

(Prihodnji spet nadaljevanje članka o bolezni vina, ki je bil prekinjen zaradi aktualnosti današnjega zapisa)

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Čas zrelih marelic

Domovina marelic je Kitajska, kjer so jih poznali že 2000 let pr.n.s. V vzhodnjaški kuhinji uporabljajo zlasti kuhanje marelice na vse močne načine. Zelo znana delikatesa so tudi olupljene in posušene marelice. Suhe so sestavina pikantnih jedi s viničnimi in perutnino. Pečene ali pretlačene marelice pa so za omako. Sladoleđo pripravimo le iz svežih marelic.

Ce imamo marelic veliko, napravimo marmelado. Primerena je za premaze peciv, ki vsebujejo tudi čokolado. Poznamo kar precej okusnih jedi, kot so marelični cmok pa zavitki, pene, narastki in tudi hladne in osvežujoče bovle.

<p

IZ NAŠIH OBČIN

Boste dopustili, da o usodi vašega certifikata odločajo drugi ali celo naključje.

VERJETNO NE.

VIZIJA

je s svojim znanjem in pogledom vnaprej pripravila za vas možnost, da certifikat vložite v VIZIJO, ki je doma v vašem kraju.

S svojim certifikatom lahko dokažete da ste DOLENJEC.

VIZIJA

Družba za upravljanje vaših VIZIJ

Onkraj meja naše vsakdanosti

Slavko Šeruga s Sel pri Ratežu: sram jih je, da bi poslovnež ponudili prenočišče na turistični kmetiji - "Tukaj se svet konča" - Kmetija ostaja kmečka

SELA PRI RATEŽU - Tako kot je Zvone Šeruga, svetovni popotnik s Sel pri Ratežu, hotel videti drugačne zvezde in je odšel iz rojstne vasi v drugačne kraje, je želel Zvoneta brat Slavko Šeruga zagotoviti drugačno turistično ponudbo in zato na Selih pri Ratežu dela bivališče za turiste, ki je v nekaj opaznih podrobnostih nevsakdanje. Slavko je to željo že dodobra uresničil in na Selih stoji in utečeno posluje Šerugova turistična kmetija, ki jo z nemškimi in italijanskimi turističnimi katalogi v roki znajo najti popotniki iz srednjeevropskih držav.

Slavko Šeruga misli, da se turistične kmetije v sedanjih razmerah nekako ne morejo prav razviveti. "Turizem na kmetijah je zelo perspektiven. Na žalost pa se za bivanje na taki kmetiji odločajo le tisti, ki že sami vedo, kaj se na takem mestu dobi. Ne odločajo pa se slučajni gostje, na primer taki, ki so bili tukaj samo eno noč. Obstaja še precej nezaupanja v turistične kmetije, in sicer gre za to, da poslovneži za to možnost, za tako kmetijo, ne vedo. Tisti ljudje, ki v novomeških podjetjih skrbijo za nastanitev svojih poslovnih gostov, pa se sramujejo ponuditi poslovnuemu človeku za nastanitev same turistično kmetijo, češ kako bo ugleden poslovnež prenočil na kmetiji. Ne vem, zakaj tako mislim. Odveč je vsakšen strah, da je bivanje na taki kmetiji 'pod nivojem', zagotavlja Šeruga.

Kmet, turistični delavec s Sel, priznava, da obstajajo razlike v ponudbi, vendar ne vidí razloga, da bi jih odpravili. "Res je, da na turistični kmetiji ne nudis vsega ugodja. Mislim na to, da tu ne serviraš ne vem koliko vrst vina. Vendar pa se gleda domačnosti kmetija lahkoprimerna z vsakim mordenim turističnim središčem. Je celo neka prednost. Pri nas je celotna zadeva manjša, tu se lahko bolj posvetiš vsakemu gostu posebej," ostaja pri razlikah in podobnosti Šeruga.

Ker je Šerugova kmetija v tujih katalogih, ker Slavko in njegova žena Lili komunicirata z gosti tudi v štirih tujih jezikih in zaradi omenjene dolenske "sramežljivosti", dopustujejo na Selih zlasti ljudje iz drugih držav. Obisk je dober, kar gre tudi na rovaš

Lili in Slavko Šeruga

dejstva, na katerega je Slavka opozoril neki tujec, ki je bil na počitnicah na Šerugovi kmetiji: "Tukaj, na vašem dvorišču se svet konča." Turist je imel

ob teh besedah v mislih, da je kmetija, čeprav oddaljena slab kilometr od glavne ceste Novo mesto-Sentjernej, skrita v tih kotiček ob Rateski potok in h gozdu, skratka nekako onkraj meje naše vsakdanosti.

Notranjost Šerugove hiše ohranja kmečko bistvo. Slavko je sobe opremil v starem kmečkem slogu s pohištvo z verskimi motivi in primerico tej opremi bo letosno jesen uredil na kmetiji tudi restavracijo, ki bo zaprtega tipa. Hiše in njene okolice Šeruga doslej še ni dopolnil z nekaterimi modnimi novostmi. "V naši ponudbi mogoče res marsičesa ni. Teniških igrišč, konjušnice, bazena in takih reči moji gostje nimajo tukaj, vse je drugje, vendar je precej bližu," zagovarja Šeruga trditev, da je na njegovih turističnih kmetijih pravi kraj za oddih v miru.

L. M.

POMAGALI TUDI VOJAKI IZ NOVEGA MESTA - Pri odstranjevanju posledic neurja v Zasavju so sodelovali tudi vojaki iz novomeške vojašnice. V štirinajstih dneh so naši fantje opravili zajetno število delovnih ur. Te dni smo bili na obisku v vasi Jesenovo. Domačini so se v glavnem že otreli šoka in so pokazali dobro mero hvalenosti, saj bi sami težko zmogli tolikšno breme. Alojz Plik je dejal, da zdaj že kar mirno spi, saj je v vasi še malo znakov, da je tod divjala tako huda ujma. Prizadeti se vsem vojakom iskreno zahvaljujejo in upajo, da se bomo še srečali, vendar v bolj prijetnih okoliščinah. (M. G.)

Vizija - družba treh pokrajin

Da Dolenjska, Posavje in Bela krajina ne bodo nerazviti jug Slovenije

NOVO MESTO - Družba za upravljanje investicijskih skladov, Vizija iz Novega mesta, je sredi julija skupaj z drugimi podobnimi družbami dobila soglasje Agencije za trg vrednostnih papirjev za zbiranje certifikatov oz. dovoljenje za ustanovitev dolenjsko-posavske-beločrniške pooblaščene investicijske družbe Vizije. Certifikate bodo začeli zbirati predvidoma v začetku avgusta, in to preko mreže izpostav zavarovalnice Tilia po vsej Sloveniji, SDK v Novem mestu, Kočevju in Krškem ter pri poštab v Novem mestu, Kočevju, Črnomlju, Metliki, Trebnjem, Brežicah, Krškem in Sevnici.

V mnogi pooblaščeni investicijskih družb ima Vizija na Dolenjskem, v Posavju in Beli krajini poseben položaj, kajti to je res družba teh treh pokrajin. Družba za upravljanje Vizija je torej domača družba, ki pa ne delala "po domače", ampak visoko strokovno, in to z domačimi kadri, kar priča tudi sestav vodstva in nadzornih svetov obeh Vizij, družbe za upravljanje investicijskih skladov in pooblaščene investicijske družbe. Ker je družba za upravljanje Vizija zainteresirana za nove mlade strokovnjake in za čim tesnejše povezave jugovzhodnega dela Slovenije, pod-

pira ustanavljanje finančnih gospodarskih družb na Dolenjskem, v Posavju in Beli krajini in si želi z njimi

• V Sloveniji je 23 pooblaščenih družb za upravljanje, med njimi je trenutno 19 takih, ki lahko ustanljajo pooblaščene investicijske družbe oz. lahko zbirajo certifikate. Večina teh družb je iz Ljubljane in zdi se, da se zgodbota o odločanju in vodenju iz centra države ponavlja. Seveda k temu veliko pripomorejo tisti, ki se ne čutijo dovolj sposobni, da bi te dejavnost organizirali zunaj Ljubljane, ali pa imajo svoje inte-

rese, ki jih hočejo uveljaviti na tak način. Seveda pa se bo večina tistih, ki so se zatekli v Ljubljano, vrnila po certifikate v domače kraje, upravljali pa bodo z njimi, jasno, iz Ljubljane. Zato bi kazalo pred vložitvijo certifikata v pooblaščeno investicijsko družbo preveriti, kdo so njeni lastniki, ki s takim pomponom iz Ljubljane vabijo v vlaganju certifikatov po celo Sloveniji. Nikakor namreč ne velja, da je pooblaščena investicijska družba, za katero zbirajo certifikate v vašem kraju, klub poimenovanju po vaši regiji, res prava domača družba.

čim boljše poslovne stike. Tako bo lahko sistem Vizij pripomogel k ohranjanju finančnih in gospodarskih aktivnosti na našem območju in ga tako obvaroval, da ne bo postal ne razviti jug Slovenije.

Za konec pa še to: v vodstvu družbe za upravljanje Vizija pravijo, da človeka ne gre soditi samo po zunanjosti. Tudi Vizije ne. Odločili so se pač, da za reklamo in propagando ne bodo razmetavali denarja, saj zaupajo ljudem, da se bodo preudarno in razumno odločili, komu bodo zaupali svoje certifikate.

VABILO UPOKOJENCEM

NOVO MESTO - Zveza drušev upokojencev vabi vse upokojence novomeške občine na tradicionalno srečanje, ki bo v soboto, 6. avgusta, na gozdni jasi v Dolenjskih Toplicah. Pri svojih društvih se prijavite do 30. julija.

POKAL ZBURE '94

ZBURE - Gasilsko društvo iz Zbure je v soboto, 16. julija, organiziralo tradicionalno tekmovanje v dveh gasilskih panogah: trodeleni vaji in štafeti. Klub zelo vročemu dnevu se je tekmovanje udeležilo 19 gasilskih desetin. Zmagali so člani iz Škocjan in s tem osvojili prehodni pokal. Na drugem mestu so pristali gasilci iz Maherovca, tretji pa je bila ekipa iz Kamenc. Tekmovanje je potekalo v pravem športnem duhu, zato se zahvaljujemo vsem ekipam za udeležbo ter sodnikom za pravično sojenje.

BRANE ZORAN
GD Zbure

Novomeška kronika

METLA - Metla je priočna naprava. Nekatere z njo celo pometajo. Ena takih pride zadnjih v trgovino, da bi si to priljubljeno sirkovo napravo kupila. Pa je štacnar ni imel. "Vam vso pometati ne bo treba," je prodajalec potolažil razočarano stranko. V drugi trgovino so jo pa imeli, metlo namreč, a eno samo, in sicer precej vegasto, tako da bi se še kakšna močno zafiksana coprnica s strahom spravila nanjo. Ko je ženska malo omahovala z nakupom, jo je štacnar bodril: "Gospa, za v kot bo še kar dobrav!"

CRKOVINA - Kaj storiti s crkvino? To vprašanje se je pred dnevi zastavilo gospodinji v privzidnjem novomeškem stanovanjskem naselju. Pravzaprav se ni zastavilo, ampak je kar zasmrdelo. Nekdo ji je namreč skoraj pod okno vrgel povoženo mačko. Ženska se je obrnila na Komunalno, kjer so ji povedli, da odstranjevanje crkvice ni njihovo delo. Mimogrede so ji povedali številko 985, češ da naj se obrne nanjo, če ji bo kaj pomagalo. Pa je. Ko je zavrtela to številko, ki jo ima center za obveščanje, so čez 10 minut prišli in crkvino odstranili.

KRKA - Odkar oddaja radio Krka, so gostilnčarji nehalo kupovati glasbene kasete. Na tem najnovješem novomeškem radiu kar naprej vrtijo samo glasbo, in to menda tak izbor, da ustrezira vsem. Poznavalci pravijo: če bi samo dolenjski gostilnčarji plačevali naročino za ta radio, bi radio že od tega lepo živel. Tisti govoril del, ki na vsake kvatre prekine glasbo, pa že prezivijo. Sa gre v glavnem le za reklamo geslo v stilu: "Vroča frekvenca, hladen tuš - Radio Krka, ipd."

UGANKA - Ob petkovem obisku ministra Gantarja v Novem mestu je predsednik novomeške vlade zastavil tudi vprašanje, kako je z dokumentacijo in načrtovanjem gradnjo dolenjske avtoceste. Gantarj je povedal, da njegovo ministrstvo že leta dni dela na tem, da zaradi njih nobena gradnja ne bo oviravala. "Kako je s prednostjo pri gradnji in klaj bo na vrsti dolenjski del avtoceste, morate pa vprašati možaka, ki je manjši od vas in od mene," se je odrezel ne prav velik Gantar. Le koga je s tem misli? Pa menda ne tistega nekdajnega župana, ki ima brado samo zato, da mu na cesti ne ustavi šolski avtobus?

Ena gospa je rekla, da je Novomeščan Dušan v nevarnosti, da se utopi v alkoholu. Ko se je razvedel, kdo je ta Dušan, ki je z Otočca podil pleniško društino ne celu z grofom, ki zahteva grad, se kar ne more otresti ljudi, ki mu hočejo plačati pijačo.

S HARMONIKO - V skupini do 16 let je Tomaž Kastelic (na fotografiji desno) zasedel 1. mesto, Tomaž Primc je zbral dovolj točk za 2. mesto. (Foto: L. M.)

Na Ratežu jih je igralo več kot kdaj koli

Izbirno tekmovanje za nastop v Ljubečni - Rekordno - 7 in 85 let

RATEŽ - Na nedeljskem izbirnem tekmovanju harmonikarjev na Ratežu je nastopilo 60. izvajalcov na diatonični harmoniki, kar je rekordno število, saj jih je bilo na dosedanjih tekmovanjih največ 35. Zaradi tolikšne udeležbe organizatorji menijo, da bodo v bodoči morali pripraviti tudi predtekmovanje, saj zaradi velikega števila nastopajočih predritev trajala dolgo.

V tekmovalni skupini do 16 let, kjer je nastopilo 25 instrumentalistov, je zmagal Tomaž Kastelic s 43 točkami od možnih 45, v kategoriji 16 do 45 let, kjer je igralo 21 harmonikarjev, je bil najboljši Gorazd Cekuta s 44

točkami, med instrumentalisti v starosti 45 do 65 let so ocenjevalci prisodili prvo mesto Antonu Springerju, ki je imel 34 točk, od veteranov pa se je najbolje odrezał Valetin Dolinar s 25 točkami. Dolinar je bil s 85 leti hrkrati najstarejši tekmovalec na nedeljskem tekmovanju na Ratežu; najmlajši harmonikar je bil 7-letni Boštjan Slana.

V okviru rateškega srečanja harmonikarjev, ki je bilo 9. po vrsti, so priravili tudi prodajno razstavo kulinaričnih dobrobit, ki so jih iz peči in peči prinesli na predstiven prostor članji in članice rateškega turističnega društva in domačini iz okoliških vasi. Harmonikarsko srečanje, kjer je program spetno povezoval Marko Kline, so združili z veselico, da sta obe prireditvi uspeli, pa gre priznanje organizatorjem; Turističnemu društvu Ratež, ki mu zdaj predseduje Bernarda Krhin, in rateškemu gasilcu.

Rateško tekmovanje harmonikarjev šteje za izbirno za nastop na prireditvi Zlata harmonika Ljubečne. L. M.

KULTURNOST - Sejam črnomalske vlade sicer ne bi mogli očitati, da so nekulturne, toda zadnja minuli četrtek je bila izrazito kulturna. Kot nevidni član je bilo nepravno prisotno ministrstvo za kulturo, od koder so med sejo občinskega izvršnega sveta neprestano klicarji v Črnomelj. V "igri" je bilo namreč gibanje Mavrica in predvsem njeni člani, ki so si omisili taborjenje na Ponikvah pod Mirno goro. Čeprav je na koncu iz slovenske prestolnice priomalo sporočilo, da bodo "mavričarje", ki za taborjenje nimajo dovoljenja, razgnali, se to ni posrečilo. Če je uspelo nekaj Vravonicanom taboriti pri odlagališču odpadkov tedne in tedne, bi bilo zares eduno, če bi tokrat uspelo pregnati okrog tisoč ljudi, ki povrh vsega nit ne razumejo slovensko.

POSKUS - Eden od članov črnomaljske vlade je rekel, da bo naredil poskus: s šotorom se bo brez dovoljenja naselil na njivi ob Kolpi, in če ga bo hotel kdo pregnati, bo rekel, da ima enake pravice kot oni na Ponikvah. Če mu se ne bodo dali miru, bo zadevo gnal do Vrhovnega sodišča. Kaj pa, če se ne bo nihče zmenil ranj.

IDEJA - Mavrično čudo na Ponikvah si je ogledala tudi uradna delegacija semiške krajevne skupnosti. Ob tem so prišli na zanimivo idejo. Glede na to, da je nekdaj delavno pustno društvo zamrlo, so domislili, da bi poslej organizirali pustni karneval kar na Ponikvah. Tistim, ki "urejajo" koledar, morajo napisati le še prošnjo, da bi pust iz februarja prestavili v julij.

Sprehod po Metliki

LJUBITELJI ZBOROVSKEGA PETJA bodo prišli na svoj račun to soboto ob 21. uri na grajskem dvorišču. V okviru poletnih kulturnih prireditve Pridi zvezcer na grad bodo tam peli štiri zbori iz Črnomelja, in sicer moški pevski zbor, moški pevski zbor Lovske zvezze, moški pevski zbor Belt ter mešani pevski zbor. Zbore vodijo Majda Veselič, Ani Jankovič-Sober ter Franci Milek.

DOMAČIJA RAZTRESENOVIH V RIMU blizu Adlešičev je vse bolj oblegana, predvsem zaradi jahtnih konj. Pogostokar zaideta tudi vodilna možnost metliške občine: gospod Matkovič, župan, in gospod Matekovič, izvršnik. Krajanstvo se že sprašuje, koga ali kaj namenavata v prihodnjem juhati občinska velmoža, da takoj vneto vadita.

NAJBOJLAZOLEŽENA METLIŠKA TRGOVINA GALA je po novem odprtta do 22. ure. Menda predvsem zato, da imajo možnost nakupu tudi kopalc, ki jih na Primostku in v Podzemljiju ne manjka. Predvsem zaradi zavisti se bodo za kuj podobnega zdaj odločile še druge metliške trgovine.

NA PRIREDITVAH METLIŠKEGA KULTURNEGA POLETJA ni videti med gledalec predvsem najglasnejših "kulturnih" delavcev, to je ljudi, ki bi ob brizgancu igrali Hamleta, v redkih trenutkih trosniti pa se težko spomnijo, kdo je spravil vključno Zadovoljnega Kranca. Ti kulturni megalomani (maliganomani) se tudi najbolj pritožujejo nad metliškim kulturnim "mrtvilm".

Trebanjske iveri

KDO GRE? - Pred mostom v Sotli znak predpisuje voznikom, da dajo prednost vozilom, ki peljejo proti Mirni. Kdor pripelje z Mirne, ta torej počaka, običajno najprej ustavi. Toda kaj mu to pomaga, ko pa je cesta na drugi strani mostu tako zaveznjena z grmovjem, da ubogi čakajoči voznik ne vidi, ali mu drugi šoferji vozijo nasproti ali pa je cesta popolnoma prazna. Cestari, ki so med pristojnimi za sekanje grmovja ob cesti, menda hodijo iz Trebnjega v Šentupert skozi Novo mesto, same da jim ni treba pristegi tistega grmovja.

ZELENA HIS - Svoje čase so se v Trebnjem na veliko menili, kateri politik sme delovati v t.i. trebanjski zeleni hiši. Skoraj se je že vedelo, kdo bo v politični palači glavnih, kdo pa bo zaradi nekdajnega delovanja pometal stopnice in brisal prah. Najbrž so vsi po vrsti delali račune brez krčmarja. Država jo je dala, država jo bo najbrž vzela. Mize po pisarnah pa so v glavnem ostale na svojih mestih, tako da bo nekdo prišel "na postlano".

POČIVALIŠČE - Nekdanji bife na počivališču na Poljanah je postal prava razvalina. V preteklosti je tam deloval šenk, kar katerega se je naslonil ne le prenekateri večno ženji domaćini, ampak tudi marsikateri voznik z nekaj centimetrom oddaljene magistralne ceste Jesenice-Obrežje. Zdaj točilnice ni več, ker je njen lastnik odšel. Ostanek šanke bi že pospravil, a čakajo, da ga bodo skupaj s parkiriščem fotografirali za novomeško-trebanjsko turistično razgleđeno. Računajo, da se bo ob pogledu nanjo milo storilo kakšnemu Evropejcu, ki si je včasih tu gasil žej, in bo možkar prišel na Dolensko obujat spomine in delat tukši turistični promet.

Tudi Marijan Jamšek, predsednik sveta KS Tržiče, je na slovesnosti na Tržičini poloval cestno podjetje. Cesto je označil kot lep dosežek. Ivan Vovk, predsednik KS Mokronog, je ob

IZ NAŠIH OBČIN

Ponekod ob vse

Neurje s točo povzročilo za 517 milijonov tolarjev škode

SEMIČ, ČRНОМЕЛЈ - Potem ko so komisije, ki jih je imenoval črnomaljski izvršni svet, že tri dni po huem neurju s točo, ki je 5. julija divjala v semiškem koncu, dale prve ocene o nastali škodi, so sedaj že znane podrobnejše, a še nedokončne ocene. Po dosedanjih ocenah je neurje v semiški krajevni skupnosti povzročilo za 461,7 milijona tolarjev škode na kmetijskih pridelkih, objektih in komunalni infrastrukturi. Za dodatnih 55,3 milijona tolarjev pa je bilo škode na drugih območjih občine. Največ, za 181,25 milijona tolarjev, je bilo škode na objektih in komunalni infrastrukturi. V kmetijstvu so bili najbolj poškodovani vinogradni, in sicer na Oskoršnici kar 95 odst., v Stari gori 90 odst., v Vavpči vasi, Sadinji vasi in na območju nad Semičem 80 odst. Druge kulture so bile na Brezjah pri Rožnem Dolu poškodovane 100 odst., na Brezovici 95 odst., ter v Srednji vasi, na Potokih, v Rožnem Dolu, na Prelogah, Hribu pri Rožnem Dolu, Stari gori in na Oskoršnici 90 odst.

Skupne škode, ki jo je povzročilo neurje, je po sedanjih ocenah za 517 milijonov tolarjev, približno toliko torek, kot znaša letosnji črnomaljski proračun. Glede na družbeni proizvod občine pa znaša škoda 8 odstotkov. Zato bodo črnomalci zaprosili ministrstvo za okolje in prostor za avans na račun odskodnine za odpravo posledic neurja, prav tako pa bodo naslovili prošnjo za odpis davkov in prispevkov na Republiško upravo za javne prihodke in Spiz. Občina pa je že dala denar iz proračuna dvema družinam, namenili pa ga bodo tudi najbolj prizadetim kmetom. M.B.-J.

M.B.-J.

CESTA DVEH OBČIN - Na cesti na Tržičini sta trak prezela predsednik KS Tržiče Marjan Jamšek in predsednik KS Mokronog Ivan Vovk, katerima sta pridržala skarje Mitja Sebanc in Cvjetka Granda. Otvoritev medobčinske ceste se je udeležila tudi predsednica sevnitske občinske skupščine Breda Mijovič, ki so jo domačini sprejeli z vso pozornostjo. (Foto: L. M.)

Ostanite na strani zapostavljenih

Otvoritev ceste, ki sta jo skupaj gradili krajevni skupnosti Tržiče in Mokronog - Stane Sebanc: ti kraji so včasih prikrajšani - Tudi mulde in bankine

TRŠČINA - Daleč stran od velemest in širokih cest so v soboto v nekolikanj odmaknjeni, a lepi Tržični nad laknisko dolino na prisrčni slovensnosti uradno predali namenu asfaltirano cesto. Kraj dogodka spada upravno v občino Sevnica in je zategadelj otvoritev nekako sevnitske zadeve. Ker je cesta skupna naložba sevnitske in trebanjske občine in ker so to sodelovanje podprtali tudi na slovenskih, pa ne na narobitih slobotnih dogodek v Tržičini uvristimo med informacije iz trebanjske občine. Navsezadnje je bilo Trebnje dostojno zastopano tudi na zaključni zakuski.

Stane Sebanc, predsednik gradbenega odbora, je ob otvoritvi izrazil zadovoljstvo nad uspešno končano gradnjo. Rekel je, da se krajtu, na meji občin in krajevnih skupnosti, včasih kar malo prikrajšani za take zadeve, kot je cesta. Zato se je Sebanc zahvalil za pomoč pri gradnji, pri čemer je posebej omenil direktorja krskega podjetja za vzdrževanje in varstvo cest Franca Povšeta, rekoč: "Želim, da bi bil še dolgo na strani prikrajšanih." Stane Sebanc je tudi pozdravil sodelovanje dveh sosednjih krajevnih skupnosti, Tržiče in Mokronoga, kjer poteka nova cesta.

Tudi Marijan Jamšek, predsednik sveta KS Tržiče, je na slovesnosti na Tržičini poloval cestno podjetje. Cesto je označil kot lep dosežek. Ivan Vovk, predsednik KS Mokronog, je ob

Kakšna bo usoda strojne opreme?

V oddelku strojne opreme v Beltu-Livarju želijo samostojno podjetje - Proti prodaji programa gradbene mehanizacije in preselitvi v kočevsko občino - Mnenje IS

ČRНОМЕЛЈ - Zaposleni v strojni opremi v Beltu-Livarju so poslali na občinski izvršni svet pismo, ki ga podpisal vodja strojne opreme Martin Dajčman. V njem občinsko vlado seznanjajo z razmerami v Beltu-Livarju, predvsem pa v strojni opremi, kjer želijo ohraniti proizvodni program in ustavoviti samostojno podjetje Belt-Oprema, d.o.o.

Oddelek strojne opreme s kovinarškim programom, predvsem pa s proizvodnjo gradbene mehanizacije je v Beltu že od vsega začetka. Organizacijsko je sedaj v okviru Belta-Livarja, programsko pa je samostojen in ni vezan na program livarstva. Izguba tržišč v zadnjih letih je prizadela tudi strojno opremo, a proizvodni program je, sicer nekoliko okrnjen, ohranil. Leta 1992 so opravili racionalizacijo programa in delovnih mest, tako da je od nekdajnih 40 danes zaposlenih še 15 delavcev. Oddelek je lani in letos uspešno posloval, polletni proizvodni in finančni načrt je izpolnjen, pogodbne pa imajo podpisane za delo do konca leta.

Junijsa je Sklad RS za razvoj, ki je lastnik Belta-Livarja, imenoval novo vodstvo podjetja. Tako sklad kot novo vodstvo želite, da se proizvodni program ločijo ter ustavljajo samostojna podjetja, katerih ustavovitelji naj bi bili delavci ali fizične osebe. Ustan-

vitelj bi imel pravico do proizvodnega programa, delovna sredstva in prostore pa bi imel v najemu. Kot piše Dajčman, so se zaposleni v strojni opremi odločili za ustavitev lastnega podjetja in so že izdelali elaborat. V tem času pa se je prijavil na Sklad RS za razvoj podjetnik Tomaž Majerle iz črnomalja, ki je ponudil od kup proizvodnega programa strojne mehanizacije v strojni opremi Belta-Livarja. Vendar bi odkupljeni program in proizvodnjo preselil v Predgrad v Poljanski dolini, kjer ima proizvodno dvorano. A zaposleni v strojni opremi se z odprodajo proizvodnega programa ne strinjajo, saj bi to pomenilo izgubo delovnih mest v občini, kajti Predgrad je v kočevski občini.

V strojni opremi zato predlagajo, da bi proizvodni program gradbene mehanizacije skupaj z zaposlenimi preseleli iz Belta-Livarja v prostore Kovin-

M. BEZEK-JAKŠE

Grajski vogal ne bo več polzel

Na metliškem gradu nadaljujejo z obnovitvenimi deli, ki so jih pričeli že pred leti - Sedaj obnova južnega vogala - Še veliki načrti, če bo le denar - Posluh oblasti

METLIKA - V začetku julija so metliški grad znova delno zasedli obrtniki. Pravzaprav so se Metličani v zadnjih letih že kar navadili delavcev, ki popravljajo grad. V zadnjem desetletju so namreč obnovili stolp ob vhodu, uredili arkade in odvodnjavanje na dvorišču in ga zabetonirali, popravili del strehe in se končno lotili obnove južnega vogala.

Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij je pripravil projekt sanacije gradu, predvsem južnega vogala. Po projektu naj bi obnova trajala nekaj let, saj morajo postopoma spremljati učinke dela. Južni vogal ima nestabilne temelje, zato se je odtrgal in polzel navzdol, tako da je bil za sanacijo že skrajni čas. Najprej so naredili troje sider, s katerimi so zarezili polzenje, ki se je skoraj ustavilo. Sedaj so se lotili popravila vogala, ki zahteva veliko dela, časa in denarja. Nekaj denarja je Belokranjski muzej, ki domuje v gradu, prihranil od rednih prihodkov, milijon tolarjev bo dala republika, dvakrat toliko je obljubila občina. Kot je dejal ravnatelj muzeja Zvonko Rus, bodo, če bodo imeli srečo in pametno delati, s tem denarjem zvezali vogal, injektirali razpoke v zidovih, naredili fasado na južnem delu krila in preporebna strančica v pritličju.

Po Rusovih besedah bi bilo sedaj, ko so odobili fasado na južnem delu gradu, zanimivo raziskati, kako je grad izgledal prej. Vidno je namreč, da je pritličju ni bilo oken, ampak so bili pod stropom kletni line, pod

pritličjem pa je bila klet, ker so vidne zazidane strelne line ali zračnika.

Zaradi zidarskih del delo Belokranjskega muzeja ni moteno. Tudi obiskovalci lahko nemoteno obiskujejo muzej, prav tako se na grajskem dvorišču normalno odvijajo metliške poletne kulturne prireditve. Vendar bi moral, če naj bi grad zares služil svojemu namenu, po Rusovih besedah urediti tudi uporabno podstrešje.

M. BEZEK-JAKŠE

Boste dopustili, da o usodi vašega certifikata odločajo drugi ali celo naključje.

VERJETNO NE.

VIZIJA

je s svojim znanjem in pogledom vnaprej pripravila za vas možnost, da certifikat vložite v VIZIJO, ki je doma v vašem kraju.

S svojim certifikatom lahko dokažete da ste BELOKRANJEC.

VIZIJA

Družba za upravljanje vaših VIZIJ

Navdušeni so za skupno turistično cono

Z medobčinskega posvetovanja v Kostelu ob Kolpi

KOČEVJE - V Kostelu je bil pred dnevi posvet predstavnikov turističnih društev grosupelske, ribnike in kočevske občine. Ideja o združitvi tega prostora v enotno turistično cono ni od včeraj, možnost uspeha pa vidijo tudi v vodstvu Turistične zveze Slovenije. Njen sekretar Lojce Šošter meni, da je diagonalna Ljubljana-Brod na Kolpi pravi iziv tudi za najbolj izbirčne obiskovalce.

Na srečanju je vsaka občina predstavila svoje prednosti. Tako so v Grosupljem zelo ponosni na delo vseh dvanajstih društev, pa tudi na Občinsko turistično zvezo. Za povezano v enotni turistični prostor se zavzemajo tudi v Ribnici. Frančiška Tekavec je povedala, da so pri njih veliko naredili, imajo pa tudi nove načrte.

Alojz Petek, predsednik kočevskega izvršnega sveta v odstopu, je kot gostitelj predstavil prizadevanja za oživitev te panoge. Za pred osamosvojitvijo so imeli izdelani zanimivi načrt turističnega razvoja, ki je temeljal na enotnem slovensko-hrvaškem prostoru in oživiti Kolpske doline.

Načrte je prekrizala nova državna mera. Tekavec je povedala, da je temeljal na enotnem slovensko-hrvaškem prostoru in oživiti Kolpske doline. Načrte je prekrizala nova državna mera.

Iz ust nekaterih navzočih smo slišali tudi očitke, da je občina na tem področju zamudila priložnost za boljšo predstavitev. Lea Oražem, članica predsedstva Turistične zveze Slovenije, meni, da bi morali v ponudbo čimprej vključiti tudi Rudniško jezero.

Vinko Pintar je prepričan, da je najbolj pametno, da je Kočevju prisluhnejo izkušnjam drugih in pri sebi doma uredijo razmere, ker sedanje niso nikomur v čast, najmanj pa občini. Anton Prelesnik, odličen poznavalec kočevskih gozdov, poudarja, da bi se morali odločiti, za kakšno vrsto turizma gre, ker kočevski gozdovi, vsaj večina, nikakor ne morejo prenašati množičnih pohodov.

M. GLAVONJIĆ

Držal je besedo

Predsednik KS Poljanska dolina Ferdinand Kuk odstopil

KOČEVJE, PREDGRAD - Poročali smo že, da je predsednik KS Poljanska dolina Predgrad, Ferdinand Kuk, še pred referendumom o oblikovanju novih občin zatrdil, da bo odstopil kot predsednik sveta KS Poljanska dolina, če ne bo referendum takih rezultatov, kot jih je zagovarjal on, se pravi, če ne bo prišlo do združitve KS Poljanska dolina Predgrad in KS Stari trg. Besedo je držal in odstopil.

Zaradi orožnih vaj Ferdinanda Kuka, dopustov itd. smo za ta odstop zvedeli z zamudo, še nekaj časa pa je trajalo, da smo o tem dobili pisani dokument, saj danes besedam nihče več ne verjam. In v tem dopisu, ki nosi datum 6. julij, predsednik občinske skupštine Kočevje dr. Mihail Petrovič piše podpredsedniku KS Poljanska dolina Milanu Lampetu na kratko tako:

Sporočam Vam, da mi je Ferdinand Kuk nekaj dni po referendumu oblikovanju novih občin sporočil, da skladno z dogovorom, sprejetim na razsirjeni seji sveta KS, odstopa s položaja predsednika sveta.

Zahtevna naloga pripreditelja je bila tudi izdaja priložnostne publikacije. Izšla bo v nakladi dva do štiri tisoč izvodov na prek 50 straneh, v njej pa bo med drugim objavljeno tudi pomembno pisno priznanje, ki ga je dobil od avstrijske oblasti rojak Ivan

J. PRIMC

*Kakor konj zaradi neznanja slovnice ni nesrečen, tako tudi človek zaradi neumnosti ne, ker se neumnost ujema z njegovo naravo. (Erazem Rotterdamski)

*Govorce so dim resnice. (Montherlant)

Boste dopustili, da o usodi vašega certifikata odločajo drugi ali celo naključje.

VERJETNO NE.

VIZIJA

je s svojim znanjem in pogledom vnaprej pripravila za vas možnost, da certifikat vložite v VIZIJO, ki je doma v vašem kraju.

S svojim certifikatom lahko dokažete da ste KOČEVEC, RIBNIČAN.

VIZIJA
Družba za upravljanje vaših VIZIJ

Vse v znamenju lovske stoletnice

V Ribnici bo 3. septembra veliko praznovanje ob 100-letnici Lovskega kluba Ribnica - Cela vrsta prireditev - V posebni publikaciji kronološki pregled z imeni

RIBNICA - Lovska družina Ribnica bo organizirala 3. septembra veliko praznovanje ob 100-letnici Lovskega kluba Ribnica. Ta je obsegal širše območje, od Turjaka do Kolpe, ki ga danes pokriva Zveza lovskih družin Kočevja. Pred časom ustanovljeni odbor za prípravo in izvedbo praznovanja dela z vso vnemo. Številne komisije uresničujejo svoj del obvezne, tako da bodo po besedah Andreja Klemencia praznovanje pričakale pripravljene.

Zanimanje za največjo letošnjo lovsko prireditev v državi je veliko. Svoj prihod v Ribnico so napovedale skoraj vse slovenske lovskie družine. Prireditev se bo začela s povorko, v kateri bodo sodelovali lovski praporji iz vse Slovenije, tem bodo sledili zbrani lovski pevski zbori, ansamblji rogovistov, kinologi s psi različnih pasem, narodne noše, loci v lovskih krojih in drugi. Prvič bodo predvajali lovsko himno o Ribnški dolini.

Zanimiv pa bo tudi program drugih dejavnosti, s katerimi bodo počastili visoki jubilej. Tako bo v galeriji Miklove hiše razstava v Evropi uveljavljenega slikarja Mikuletiča. V narodnem domu TVD Partizan bo razstava v hrvaških lovskih trofejih in nagačenih primerkov divjadi. V letnem gledališču v gradu bodo gostovali lovski pevski zbori in rogovisti pod vodstvom prof. Gornika. V Goriči vasi pri Ribnici bo na strelšču potekalo mednarodno tekmovanje z risanico.

Zahtevna naloga pripreditelja je bila tudi izdaja priložnostne publikacije.

Izšla bo v nakladi dva do štiri tisoč izvodov na prek 50 straneh, v njej pa bo med drugim objavljeno tudi pomembno pisno priznanje, ki ga je dobil od avstrijske oblasti rojak Ivan

Rus, ki je leta 1910 na Dunaju organiziral prvo veliko lovsko razstavo. Isteča leta je drugi rojak, Ivan Lovrenčič, postal predsednik lovskih društva Slovenije in jim načeloval celih 25 let. V brošuri bo tudi kronološki pregled lovskih organiziranosti

pri nas z najvidnejšimi osebnostmi, ki so bili nosilci naprednih idej v lovu in gospodarjenju z lovišči. Tu so poleg imenovanih še dr. Janko Lavrič, Ivan Klun (Bukovčan), Adolf Ivan. Svoje mesto bo v brošuri dobito vseh 15 lovskih družin, katere bodo predstavile svoja lovišča, divjadi, lovec in drugo. Treba pa je povedati še, da bo naslednjega dne, to je 4. septembra, turistično-etnografska prireditev, tradicionalni sejem suhe robe in lončarstva, 19. po vrsti.

M. GLAVONJIĆ

Samo proslava na Ogenjci

V nedeljo, 31. julija, bo srečanje na Ogenjci, sicer pa večjih borčevskih proslav letos ne bo

RIBNICA - OO ZZB NOB je tokrat sklenil, da večjih proslav v tem letu ne bo. Posamezne proslave priporočajo po krajevnih skupnostih ob jubilejih in ob obeležjih, ki spominjajo na dogodek v času štiriletnega osvobodilnega boja," nam je ob nedavnem pogovoru povedal predsednik Ob ZZB občine Ribnica Jože Levstek.

Nekoliko večja in pomembnejša proslava bo 31. julija ob 10.30 pri nekdani partizanski bolnišnici na Ogenjci in Loškem potoku, kjer se bodo zbrali borce predvsem iz Logatca, Cerknica in ribnške občine.

Na ta dan Loški potok praznuje svoj krajevni praznik s trpkim spominom na dogodek iz leta 1942. Roška ofenziva, ki se je sicer začela že 25. junija, je konec julija z vso silo in tragično pljusknila tudi v Loški potok. Uničena je bila bolnična Ogenjca in pobiti ali zajeti ranjenici, ki so bili skriti v bližnji kraški jami; v Sodolu je bilo ustreljenih 18 talcev, štirinajst domačinov in štirje neznanici; pri Mratalozu so kot talci padli štirje potiski učitelji, žrtve so padale pri Beli vodi in na Taboru. Isteča dne sta pogorela vas Travnik in zaselek Bela Voda. Skupno je bilo uničenih 130 hiš in 150 gospodarskih poslopij, veliko ljudi pa se je tiste dni znašlo na Rabu ali v drugih Italijanskih taboriščih.

V imenu krajevne skupnosti bo govoril Janez Bambič, spomine pa bodo obujali tudi borce 18. divizije, zlasti pripadniki Notranjskega oddela, Levstikove, Kočevske in Ljubljanske brigade, ki so takrat v teh gozdovih prevzimali težke trenutke. Krajski kulturni program pripravljajo osnovna šola in posamezniki. Po proslavi bo družabno srečanje vseh udeležencev.

A. KOŠMERL

STARI "PUGLED" BO NOVI HOTEL "VALENTIN"

KOČEVJE - Od jutri naprej bo staro kočevski hotel "Pugled" postal "Valentin". Tako se bo namreč preimenoval prenovljeni hotel, ki ga bodo jutri izročili namenu po prisotnosti občinskih in državnih velmož, od katerih bo minister za gospodarske aktivnosti dr. Maks Tajnikar imel slavnostni govor. Prenovljeni hotel, ki ga upravlja Kmetijsko gospodarstvo Kočevje in je sestavni del velikega poslovnega sistema Mercator, bo spodbudil razvoj turizma v tem delu naše države, tako vsaj vsi pričakujejo.

I. S.

Preveč obljud za okrogliško cesto

Potem ko so lani asfaltirali cesto od Okroglic do doline, naj bi jo letos posodabljal naprej - Zaradi manjkajočih muld nastaja škoda - Kako bo s prispevki za cesto?

OKROGLICE - V Okroglicah posodablja cesto in ker so lani asfaltirali cesto od Okroglic do doline, jim je preostalo še polaganje asfalta na poldruži kilometer dolgem odsek do glavne ceste Breg-Lisca. "Občinska skupščina je soglašala, da se ta dela nadaljuje letos," pravi Janez Nunčič, predsednik vaškega odbora Okroglice.

Po Nunčičevih besedah so vaščani izpolnili svoje pogodbene obveznosti, toda vsi, ki imajo kakor koli opraviti s to cesto, jih niso. Tako ob robu omenjene asfaltne ceste še ni muld. "Naredili naj bi jih cestari, pa še niso prišli, kot da so se v zemljo udrlj. Ker je rob ob cesti nezaščiten, voda odnaša pesek in izpodjeda asfalt. Vaščani se jezijo in izgubljajo zaupanje v gradbeni odbor. Toda je ob stoterih prosnjah na cestno podjetje ostal brez moči. Kaj je vzrok, da ne pridejo narediti muld, ne vemo, verjetno manjka denarja. Tudi pristojni iz občine vedo, da bi bilo ob tej cesti potrebno zgraditi mulde," nekako poziva k nadaljevanju delovne gradnje Nunčič.

Na območju Okroglic ni bilo podlagoditve omenjene ceste tistih močnih nalinov in dercioh hudournih vod, katerih sicer poznajo ljudje v teh krajih. Toda zadnjih letoskih neurje je bilo dovolj močno, da je voda izkopala za cesto globoke jarke, ki se jih bojijo vozniški, saj bi obtičali v obcestnem jarku, če bi njihovo vozilo slučajno zaneslo vanj.

Neizpolnjenih obveznosti, ki jih omenja predsednik okrogliškega odbora, je sicer več. "Cestari so dolžni poskrbeti za dostope na parcele in stranske poti ob novi cesti, prav tako morajo dokončno urediti nekatere parcele, ki so ostale za gradbenimi stroji razrite in nezatravljene. To delo je ostalo cestarem, obljubili so, da bodo to naredili, a jih ni. Še nekaj je. Za nasipavanje ceste od Okroglic do doline je dal material po minimalni ceni vaščan Ivo Ivandič. Za

protiuslugu naj bi cestno podjetje asfaltiralo dvorišče, vendar podjetje te oblube še ni izpolnilo," pravi Nunčič.

Medtem ko se Okrogličani lahko na "pozablje" pristojne ljudi iz cestnega podjetja in občine lahko le nemočno jezijo in čakajo na njihovo nadaljnjo milost in denar, so od sila marljivi, kjer se pač lahko izkažejo. Tako so vaščani pred nedavnim na lastno pobudo povabil cestni Okroglice-Lovrenc. Po Nunčičevih besedah se bili Okrogličani pri popravilu zelo zagnani, posebej pa se je izkazala Ivandičeva družina.

Po tako dobro obiskani delovni akciji imajo domačini iz Okroglic še eno priložnost dokazati, da so bolj možni beseda kot cestari in kot sevniški občinarji: lahko plačajo prispevke za cesto, kot so obljubili. Janez Nunčič pravi o tem naslednje: "Namenski prispevki za cesto se zbira malce nerедno, čeprav je vsak vaščan sklenil

protiuslugu naprej. Naslednje leto se izteče rok in krajevna skupnost bo izterjala denar od tistih, ki ne bodo plačali pogodbeno dogovorenega zneska. Dogovorili smo se, da dajemo vaščani po 2.500 in vikendariju po 1.500 mark. Dogovorova se ne drži manjši del lastnikov zemljišč. Med njimi so tudi nekateri obrtniki, ki opravljajo obrtno dejavnost na tem območju, pa niso dali za cesto nič ali pa toliko kot vikendariji," opozarja na še eno pozabljevost Janez Nunčič.

Ob tem pravi, da so nekateri domačini oprostili plačila prispevka za cesto, "ker vemo, da nimajo s čim plačati".

M. LUZAR

30 LET PIVA IN CVETJA

LAŠKO - Ob 30-letnici "Piva in cvetja" so v laški pivovarni izdelali biletin, v katerem so ob zanimivih arhivskih fotografijah opisana leta prireditev od davnega 64-ega do lanskega. Kaj vse se ni zgordilo in kdo vse se ni prišel pokazati v Laško! Na drugem "Pivu in cvetju" je bilo že 10.000 ljudi. Voz je dobil pospešek, turistično društvo je prireditev razširilo na štiri dni. 64-ega so ga ob nogometnem, rokometnem in šahovskem turnirju, tekmovanju lovskih družin, promenadnem koncertu, ob komediji, tekmovanju avtomobilistov in mopedistov, ogjemetu ter "Povorki mladosti in cvetja" zingali kar pet dni. Če vam pride v roke biletin, ki smo ga prelistali tudi mi, ga le preglejte, še bolje pa bo, če se do neapelje odpravite v Laško preprati se o zvestobi tradiciji in seveda na vrček ali dva za mnoge najboljšega piva.

PrEHOD - Most, ki je na Radni, ima še naprej nekaj skupnega s hodnikom v krematorijski. Po hodniku dragi nam državljani prispevki v peč, po mostu pa pred dreveč avtomobil na regionalni cesti. Končni učinek v prvem in drugem primeru se razlikuje samo po agregatnem stanju državljana.

• Če si se napotil proti cilju in se med potjo začel ustavljanje, da bi kamenjal vsakega psa, ki laja nate, ne bo nikdar dospel do cilja. (Dostojevski)

Drobne iz Kočevja

ŽRTEV SVETOVNEGA PRVENSTVA - Svetovno prvenstvo v nogometu je imelo gotovo povsod polno posnemovalcev, še posebno pa v Kočevju in še prav posebej med priseljenimi iz južnih republik. Ti so si uredili na novem otroškem igrišču ob Šeškovi ulici malo nogometno igrišče in pridno nabijali žogo skozi vse svetovno prvenstvo v nogometu. Še posebno živahnio je bilo minilo nedeljo, zadnji dan svetovnega nogometnega prvenstva. Takrat je bila na tem igrišču pozno popoldne tako rekoč predtekma finalnega dvoboja med Italijo in Brazilijo. Ta "predtekma" pa je bila zelo borbenega, saj je bil rezultat tak, da je možkar srednjih let obležal... Prisel je rešilec, ga odpeljal v Ljubljano, kjer so ga takoj operirali, saj so ugotovili komplikirani zlom noge v gleznu in pretrganato.

SREČANJE MEDVEDA IN KOLESARJA - V nedeljo, 17. julija, je Tomaž Žagar iz Kočevja krenil na "jog

Gospodarska kriza sega do srednje šole

Srednja šola Krško je za manjše skupine pri praksi - Nova stavba

KRŠKO - Vodstvo Srednje šole Krško meni, da so skupine dijakov pri praktičnem pouku prevelike in da bi bil v manjših skupinah učinek pouka

• **Srednja šola Krško, ki deluje na dveh lokacijah v Krškem, ima po podpisu pogodbe o gradnji novega objekta - pogodbo so podpisali že pred časom - stvarne možnosti, da se leta 1988 preseli v nov šolski objekt. Kje natančno bo stala nova šolska stavba, pristojni še niso povedali zadnje besede.**

večji. Možnosti za spremembu praktično nima, saj velikost skupine in način financiranja pač določa ustrezni šolski normativ. Strokovni svet pri Zavodu za šolstvo Republike Slovenije sicer predlaga za poklicno šolo skupino do 8 dijakov, vendar so pisci šolskih normativov dopustili tudi skupino do 12, saj je delo v večji skupini cenejše.

Kar zadeva organizacijo pouka v delavnicah in učilnicah, vodstvo šole v Krškem vidi še veliko možnosti za izboljšanje, vendar je vsaka taka sprememba povezana z velikimi vlaganji v novo opremo. Denarja ni na pretek, deloma gre to tudi na rovša gospodarske krieze, ki je posebej izrazita prav v dejavnosti, na katere se vsebinsko veže krška srednja šola, ki izobražuje v elektro in strojniško stroko.

NA PREHODU NAŠLI PIŠTOLO

OBREŽJE - Pri kontroli osebnega avtomobila Fiat Regata zagrebške registracije, ki ga je vozil 37-letni Ž. S. iz Samobora, so v predalu armaturne plošče našli pištolo znamke AKT-GES Lignos Berlin 6,35-milimetrskega kalibra. V nabojniku je bilo 9 nabojev, 12 pa so jih našli v pepelniku na armaturni plošči. Ž. S. bo predlagan v postopek sodniku za prekršek.

ZNAMKA V SPOMIN PLETERŠNIKU

PŠECE - PTT podjetje-Slovenije Poslovna enota PTT Novo mesto in odbor za počastitev 100-letnice Pleteršnikovega slovarja iz Pišec bosta jutri ob 11. uri v dvorani kulturnega doma v Pišecah predstavila priložnostno poštno znamko, izdano v počastitev 100-letnice znamenitega Slovensko-nemškega slovarja.

• Časi, ko so ljudje poznali note, so že mimo. (B. Adamčič)

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 2. do 13. julija so v brežiški porodnišnici rodile: Damjana Zorič iz Gor. Lepe vasi - Boris, Alenka Miklavčič iz Gabrijel - Petro, Melita Jurman iz Globoc - Blaža, Fanika Radič iz Malega Vrha - Jakoba, Jožica Avšič iz Curnovca - Davorina, Lidija Cerjak iz Gornjega Lenarta - Vladimira, Mihaela Spiler iz Šutne - Luka, Suzana Postržin iz Ravn - Mihaela, Anica Lanšček iz Brežic - Kajo, Ana Pavlin iz Dolenjega Boštanja - Jakoba, Alenka Franko iz Krškega - Tima, Andreja Drobnič iz Krškega - Aljaža, Mirjana Smirnjak-Požar iz Brežic - Mateja, Vanja Kalčič iz Gor. Jesenic - Roka, Ester Žnidaršič iz Arnovega sel - Eva.

Cestitamo!

OBNAVLJAJO CESTO NA GRAD

BRESTANICA - Tu obnavljajo cesto na grad, ki jo je po povodnjih pred nekaj leti poškodoval plaz. Obnovitvena dela izvajajo postopno in razmeroma počasi, vendar bi jih bolj tekoče in hitreje, če bi bilo na voljo več denarja. Omenjena cesta na grad je v rabi že od nekdaj, zato je ne misljijo opustiti in jo tudi obnavljajo.

MANJ KADROVSKIH STIPENDIJ

KRŠKO - V Srednji šoli Krško so zaključili razpis na smeri elektrotehnik, medtem ko je na drugih smereh po informacijah vodstva šole še nekaj prostih mest. Vpisani učenci imajo malo stipendij, predvsem je majhno število kadrovskih stipendij. Zaskrbljajoče je, da v zadnjem obdobju število stipendij stalno pada in da se je v zadnjih nekaj letih zmanjšalo za nekajkrat.

Ob novi vežici arheološko najdbišče

Velik dogodek za Velike Malence in druge vasi

VELIKE MALENCE - V nedeljo, 10. julija, je bila na Velikih Malencih blagoslovljena nova mrljška vežica. Blagoslovitve se je udeležilo veliko ljudi in so tako pokazali veselje nad pridobitvijo kraja. Najprej je bila masa, po maši kratek kulturni program, pri katerem sta sodelovala mladinci in moški cerkveni zbor iz Čateža ob Savi. Priložnostni govor je imel Ivan Prah iz Krške vasi. Izrekel je zahvalno vođiteljem tega projekta, glavne mu pobudniki in organizatorju Jožetu Poldanu in Marjanu Lopatič, osvrnil pa je tiste posameznike, ki so stali ob strani in so celotno delo le kritizirali.

Mrljška vežica stoji na novem delu pokopališča ob cerkvici sv. Martina. Pokopališče in cerkev pa ležita v čudovitem okolju nad Krko. Same cerkev spada med najstarejše v tem koncu Slovenije. Stara je približno tisoč let, grajena v romanskem slogu. Za gradbeni material so porabili ostanki rimske utrdbe, saj stoji na nekdanji vili rustiki, pričajo rimske nagrobnički, ki so vzdani v cerkev. V sami cerkvi je bil odprt najstarejši pečat v Sloveniji, to je pečat ogleskega pomožnega škofa Popona. Ob tej starodavni cerkvici pokopavajo tukajšni prebivalci že tisoč let svoje rajne. Tudi nova mrljška vežica stoji na ruševinah nekdanje rimske podeželske hiše. Arheološka izkopavanja, ki jih kar naprej opravljajo v neposredni bližini mrljške vežice, so tudi zavlekla gradnjo vežice.

Ljudje so si že zeleli mrljško vežico že nekaj let. Zlasti je stvar postal pereča, ko so začeli na malenškem pokopališču pokopavati tudi z levega brega Krke, in zdaj služi kar trem krajevnim skupnostim: Vel. Malencam, Mrzlavim vasi in Krški vasi in tako počivajo na njem farani dveh župnih. Krajanji so sami zbrali polovico potrebnega denarja, polovica stroškov pa je bilo poravnano iz proračuna občine Brežice. Stala je okoli osmih milijonov tolarijev. Potrebna je še ureditev okolice, kot je asfaltiranje, ureditev zelenic in drugo. Mrljška vežica je lepa in arhitekturno posrečena, saj je morala povezovati zgodovinsko izročilo s funkcionalnostjo, obenem pa ohraniti harmoničnost s samim krajem. Naj postane kraj, kjer se bodo ljudje z vso spoštljivostjo in v duhu starih vrednot poslavljali od svojih pokojnih, obenem pa tudi utrjevali medsebojne vezi.

JOŽE PACEK

Če so zlahka vzeli, naj še vrnejo

Brestanico vznemirja, da je Dom Svobode Brestanica prešel v last Športne unije Slovenije – Doslej veliko formalnih lastnikov – Bo Brestanica prisiljena tožiti?

BRESTANICA - DKD Brestanica, eno od brestaniških društav, je dejansko ostalo brez dvorane, za katero je več let doslej zgledno skrbelo in v kateri je imelo pravice. Dvorana sicer še stoji, vendar ni več brestaniška last, ker so jo preknjili na Športno unijo Slovenije s sedežem v Ljubljani, na Taboru 14.

Unija je postala lastnica omenjene dvorane v Brestanici lani, ko je to potrdilo Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije. Ker obstaja

• Mirko Avsenak je prepričan, da je brestaniška zahteva po vrniti premoženja društva DKD Svoboda povsem utemeljena. Po njegovih besedah je bila stavba po vojni, ko je zapustila Štajerska domovinska zveza, močno poškodovana, in so jo potem popravili Brestaničani. Nekdanjo Sokolovo telovadno dvorano so po letu 1950 obnovili, jo povečali in jo tako spremenili v krajenvi kulturni dom. Zaradi vsega tega si Avsenak tako odločno prizadeva urediti zadevo in zato pravi: "Vse kaže, da bomo prisiljeni Športno uniju Slovenije res tožiti, drugače bomo ostali gostje v lastni dvorani ali pa bomo moralni plačevati najemnino neki tuji ustanovi, ki ni za ta dom naredila ničesar."

ustreznega odločba ministrstva, pravno ni nič narobe, če je lastnik navedena ljubljanska ustanova, toda v Brestanici se ne morejo sprizazniti z izgubo dvo-

rane. Mirko Avsenak, predsednik sveta KS Brestanica, pravi: "Za dom je skrbela DKD Svoboda Brestanica, Unija ni skrbela za stavbo in vanjo ne vlagala ničesar. DKD Svoboda je brez doma in mi mislimo, da bi država morala zdaj vrniti dom našemu društvu. Kako bomo to dosegli, še ne vemo. Društvo nima denarja za tožbo proti Uniji. Sicer nam ni jasno, čemu naj bi jo mi sploh tožili. Ce je bilo po zakonu dom tako lahko odvzeti, naj ga na isti način še vrnejo."

Bolj ko Brestaničani brskajo po zgodovini Doma Svobode v Brestanici, bolj so prepričani, da stavba pripada njim. Sicer ima stavba pestro zgo-

L.M.

HYUNDAI
VEDNO NA DOBRI POTI

CESTO OBNAVLJAJO - Cesto prvi borcev v Brežicah obnavljajo. Trgovci neuradno zatrjujejo, da v času rekonstrukcije ceste prodajo manj, češ da se marsikateri kupec premisli in ne pride po gradbišču v trgovino. S tem seveda ne oni ne kdo drug ne misli, da bi se morale Brežice odpovedati prepotrebni obnovi glavne mestne prometne žile. Ker je cestisčje zdaj tako ali tako že prekopano, del prebivalstva predlaga, naj bi cesto prekopali še bolj in vanjo položili električne in druge kabele, ki so zdaj napeljani nad hišami. Priložnosti, ki jo imajo v mislih domačini, mesto najbrž ne bo moglo izkoristiti. (Foto: L. M.)

Boste dopustili, da o usodi vašega certifikata odločajo drugi ali celo naključje.

VERJETNO NE.

VIZIJA

je s svojim znanjem in pogledom vnaprej pripravila za vas možnost, da certifikat vložite v VIZIJO, ki je doma v vašem kraju.

S svojim certifikatom lahko dokažete da ste POSAVEC.

VIZIJA

Družba za upravljanje vaših VIZIJ

pogovori o družini
ob ponedeljkih od 18. do 20. ure
na telefonu (068)26-005

Moletova umetnost "po kapljicah"

Izbor grafik in slik Izidorja Moleta je do konca septembra na ogled v jedilnici Splošne bolnišnice Novo mesto - Slikarski dokumenti minulih časov in lepote

NOVO MESTO - V najmlajšem novomeškem razstavišču, jedilnici splošne bolnišnice, ki je zaživel v jubilejnem letu praznovanja stoteletnice novomeške bolnišnice, so minuli četrtek, 14. julija, odprli že tretjo letosnjico razstavo, tokrat so na ogled grafike in slike likovnega umetnika Izidorja Moleta.

Po letu 1991, ko je bila v Dolenjski galeriji in nato še v Brežicah njegova velika pregledna razstava, je to druga predstavitev slikarjevega dela v Novem mestu. Izbor, ki ga je pripravil Tone Gošnik, je po številu razstavljenih del sicer skromen, 14 grafik in 6 slik, vendar pa je za avtorja značilen, saj so na ogled tako krajine in novomeške vedute kot tematske slike in delo, ki je nastalo kot plod avtorjevega dolgoletnega ukvarjanja z restavatorstvom. Gošnik je v temeljiti predstaviti slikarja in njegovega dela duhovito označil razstavo, da je zdravniška, saj gledalcu po kapljicah, kot se jemlje zdravilo, prinaša spokojno lepoto, te pa smo dandanes v tem hrupnem in begajočem svetu še kako potrebeni. Razstavo je odpril direktor

bolnišnice dr. Tone Starc, postavila pa jo je inž. Marta Račič.

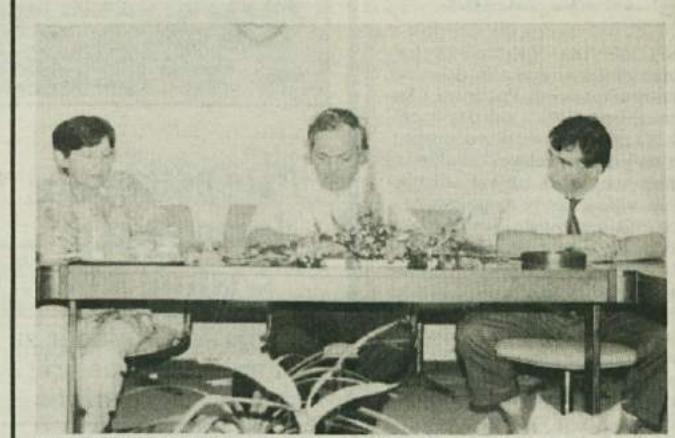
Izidor Mole je s svojimi najboljšimi deli tesno povezan z Novim mestom. Rodil se je sicer v Logu pri Brezovici, študiral je v Ljubljani, deloval pa kot svobodni umetnik in restavrat v

Izidor Mole

Ljubljani, širom po Sloveniji in nekdanji Jugoslaviji, potem pa dolgo časa živel samotno in, odmaknjeno v domačem kraju, vendar je obdobje, ko je v petdesetih letih učil risanje na novomeškem učiteljšču, v njegovem slikevstvu najpomembnejše. Tisti čas je Novo mesto doživljalo kratkotrajen likovni razcvet po zaslugu treh slikarskih mušketirjev, ki so ustvarjali in učili v Novem mestu, Vladimir Lamuta, Bogdana Borčiča in Izidorja Moleta. Mole je takrat za vedno vzupil dolenjsko pokrajino in dolensko metropolo ter oboje upodobil na številnih grafikah in slikah. Čeprav slogu ni posvečal velike pozornosti, je prav v teh motivih oblikoval osebno noto, za katere sta značilni ekonomičnost v obliki in barvi ter poetičnost. Umetnik je ob svoji veliki pregledni razstavi leta 1991 takole označil svoje delo: "Moj slikarski rokopis je enostaven, privre na dan. Nikoli nisem bil gostobesen, prej skromen kot razkošen v barvah." Skromna je tudi njegova sedanja razstava, vendar le po številu del, z lepoto, ki jo sicer res ponuja po kapljicah, pa ne škrta.

M. MARKELJ

MINISTER V KRŠKEM - Minister Pelhan (na sliki v sredini) je ponovil, da sopotrebe na kulturnem področju večje, kot je na voljo denarja. Na sliki predstavlja Vida Fritz, krška kulturna delavka in ustvarjalka, desno Herman Kunej, predsednik krškega izvršnega sveta. (Foto: L. M.)

Kulture naj bo za vse

Sergij Pelhan, minister za kulturo, na obisku v Krškem - Kulturni dom bi potreboval več

KRŠKO - Prosim, da je ministrstvo pozorno do Posavja tako, kot je do drugih regionalnih centrov, na primer do Nove Gorice. Prosim, da uredimo plačevanje kadrov. Te imamo, in če jim bomo plačali, bodo poskrbeli za kulturo. V tem smislu je nagovoril Jože Habine, predsednik KS Krško, ministra za kulturo Serija Pelhana, ki je 13. julija obiskal Krško.

Minister je v svojem odzivu na take in podobne nagovore nanizal nekaj v glavnem znanih potez, ki jih bo njegovo ministrstvo naredilo v dobro kulturo. Obljubil je, da je potrebno v Sloveniji skrbeti za kulturno dediščino in za ustvarjalno dejavnost ter ne zanemariti ljubiteljske dejavnosti. Pri snovanju kulturne politike se bo ministrstvo ravnalo po načelu, da morajo biti kulturne dobrine v največji možni meri dostopne vsem državljanom.

Po Pelhanovih besedah se bo obseg sredstev za kulturo letno povečeval za desetino. V letu 1995 bo ministrstvo namenilo večjo pozornost knjižničarstvu in temu podro-

L. M.

Medalji Novomeščanoma

Lep uspeh gimnazijcev na mednarodni kemski olimpijadi v Oslu

NOVO MESTO - Na mednarodni kemski olimpijadi, ki je bila od 3. do 11. julija v norveškem glavnem mestu Oslo, sta dijaka novomeške gimnazije Tenata Jakše in Tomaža Marasa prejela častni medalji in se med sodelujočimi Slovenci najbolje uvrstila. Med 141 tekmujočimi iz 41 držav sta Slovenijo zastopala še Kruno Abramovič in Tea Šifrer iz kranjske gimnazije.

V Oslu so morali tekmovalci znanje iz praktičnega dela in teorije, za uvrstitev pa je bilo treba veliko učenja in vaje, kar sta novomeška olimpijca opravila na gimnaziji pod vodstvom profesorjev Marinke Kovač in Stanke Florjančič. Po izbirnem tekmovanju se je skupina sedmih slovenskih dijakov pripravljala še na Srednji kemski olimpijadi na Fakulteti za naravoslovje in tehologijo in na Inštitutu Josefa Štefana.

Priprave so bile zahtevene in drage. Najprej je na pomoč priskočila fondacija Soros, nato pa so se s sponzorstvom pridružili še tovarna zdravil Krka, Tilia in Sekretariat za družbene dejavnosti novomeške občine. Priprave v Ljubljani in pot na Norveško sta financirala Ministrstvo za znanost in tehologijo in Ministrstvo za šolstvo in šport.

Dobremu sodelovanju med strokovnjaki iz industrije, dobremu vzdružju v Klubu mladih raziskovalcev na novomeški gimnaziji in predvsem lastni izjemni volji do učenja se imata Renata in Tomaž Zahvaliti, da sta postala tudi letošnja nagrjenca za raziskovalno nalogu iz kemije gibanja Znanost mladini.

S. FLORJANČIČ

SLIKAR IN PISATELJICA - K zdaj zares že številnim občasnim razstaviščem v Novem mestu se je prejšnjo soboto, 16. julija, zvečer pridružilo še gostišče Loka. V notranjih prostorjih tega lokalja so namreč odprli pregledno razstavo del Tonija Vokva. Slikar se je predstavil z izborom svojih starejših in novejših slikarskih ciklov in z ilustracijami za knjige, ki so izšle v njegovem založbi Erra. Na otvoritvi se je poleg Vokva predstavila tudi novomeška pisateljica Marjeta Dajčman, ki je pred kratkim praznovala svoj 60. rojstni dan in je ob tej priložnosti pri založbi Erru izšla njen najnovejša knjiga Afrika Afrika. Predstavitev je vodil Rudi Škof. (MiM)

PAVOL TESAR V BREŽICAH

BREŽICE - V prodajni galeriji Meke v Brežicah je bila 15. julija odprta razstava del slikarja Pavola Tesara iz Slovaške, nekaj njegovih nabožnih slik pa je bilo razstavljenih tudi v cerkvi sv. Roka v Brežicah. Umetnika je na otvoriti razstave predstavil dr. Mirko Juteršek, v kulturnem programu pa je nastopil oktet Orlica iz Pišec. Mladi slikar Pavol Tesar, sicer učitelj zgodovine, je nasljal že več kot tisoč del, predvsem v olju, njegov slog pa je realističen. Razstavljeni dela bodo na ogled do 28. julija.

POLETNA PLESNA ŠOLA

KRŠKO - Društvo za plesno dejavnost Krško bo organiziralo in izvedlo tretjo poletno plesno šolo, ki bo od 27. julija do 5. avgusta v počitniškem naselju Občinske zvezze prijateljev mladine v Nerezinah. Udeležilo se je bo 70 mladih plesalcev iz Posavja in drugih krajev Slovenije, ki se bodo izpolnjevali v različnih zvrsteh plesa, kot so jazz, step, športni ples, in sodelovali v plesnih delevnicah. Organizatorji pripravljajo za udeležence poleg plesa tudi kopanje ter različne družabne in športne igre.

KULTURNI KRST NOVEGA TRGA - V pasazi na Novem trgu, ki se je dokončan in še ni zaživel polnega poslovno-trgovskega življenja, je Igor Obradinovič, novomeški kipar in slikar (na sliki četrti z leve), v petek, 15. julija, zvečer prizvabil otvoritev pregledne in prodajne razstave svojih stvari. Slike velikega formata in skulpture iz žgane gline je za nekaj časa razstavljal v pasazi in tako prizvabil nekakšen kulturni krst novega mestnega središča. Slikarja je predstavil višji kustos Jožef Matijevič, otvoritev pa so poprestili novomeški ansambel D'Kovači, kantavorka Katja Židanek in plesni duo Rosana in Sabina iz plesne skupine Terpsihora. Morda bi bilo na improvizirani razstavi še dolgo živahno, če se ne bi zapletlo pri nastopih glasbenikov, ki naj bi bili za bližnjo porodnišnico nekoliko preglasni. (M. Markelj)

Dokazi, da je v šoli ustvarjalno

Osemnajst dijakov Srednje šole Krško sodelovalo na poskusni maturi - Krški dijaki na tekmovanju v Novem mestu in Ljubljani - Kakovostne seminarske naloge

KRŠKO - Šole v teh dneh obdelujejo hišno zbirko številčnih podatkov o dogajanju v zadnjem šolskem letu in kljub poletnim počitnicam opravljajo nujna dela, brez katerih se ne more začeti novo šolsko leto. Srednja šola Krško to dela z misljijo, da se utegne čez nekaj let vseliti v novo stavbo.

Kar zadeva statistiko, je znano, da je Srednja šola Krško sodelovala v projektu poskusne maturi. Osemnajst dijakov četrtrtega letnika elektrotehnike in elektronike je sprejelo izziv in pisalo izpitne naloge iz slovenskega in tujega jezika, matematike, fizike in digitalnih sistemov. Z organizacijo, načinom in rezultati poskusne maturi so bili zadovoljni dijaki in učitelji. Osem dijakov krške srednje šole je opravilo poskusno maturu v celoti z dobrim in s prav dobrim uspehom, pet jih je uspešno opravilo preizkus pri štirih predmetih in je pridobil zaključno spričevalo, ostali pa so opravljali samo popravni izpit pri zaključnem izpitu. Solska kronika bo kot prve posavskie dijake, ki so ob koncu šolanja dobitki maturitetno spričevalo in hkrati poklic

ra Pirca, Aleksandra Račiča, Romana Semeniča in Romana Strleka. "Razveseljivo je, da so dijaki dosegli visoke rezultate oziroma odlične ocene pri strokovnem predmetu in hkrati pokazali solidno znanje pri splošnih predmetih," je vodstvo krške srednje šole komentiralo nastop svinj dijakov na poskusni maturi.

Ob koncu šolskega leta so zbranim dijaki šole predstavili poleg omenjenih števil in imen, povezanih s poskusno maturo, tudi nekatere druge podrobnosti in zanimivosti iz šolskega življenja. Izročili so pojavilo in praktično nagrado Jožetu Brodniku, Robertu Ajstru, Mitji Gričarju in Bojanu Urek, ki so se pred tem udeležili tekmovanja strojnikov v Novem mestu. Nagrado in pohvalo so prejeli tudi Vinko Pšeničnik, Branko Bašek, Jožek Kodrič in Željko Lupšina, ki so sodelovali na tekmovanju elektrikarjev in elektrotehnikov v Ljubljani.

L. M.

Poletni dom za Korošce

Na osnovni šoli Grm ni poletnega miru - V nedeljo pričetek jezikovnih počitnic za koroške otroke

NOVO MESTO - Že šestič zapored so se odprla poletna vrata osnovne šole Grm. Tudi tokrat za mlade Korošce, ki so za tri tedne dobili začasen dom pri slovenskih družinah v Novem mestu. Sedemdvajset šolarjev različnih starosti bo stanovalo pri svojih vrstnikih - nekateri prvič, drugi so v Novem mestu že starci znanci - se udeleževalo izletov, kulturnih in športnih prireditvev, sodelovalo v

SPREMENBA V VODSTVU DOLENJSKEGA MUZEJA

NOVO MESTO - Skupščina občine novo mesto je na zadnji seji na lastno želenje razresila dolžnosti ravnatelja Dolenjskega muzeja Bojana Božiča in za vršilca dolžnosti do imenovanja novega ravnatelja imenovala kustosa oddelka za sodobno zgodovino Zdenka Piclja. Ta bo svojo dolžnost nastopil 1. oktobra.

NOVOMEŠČANKI SLIKALI POD TRIGLAVOM

POKLJUKA - Na nedavnom II. triglavskem slikarsko-kiparskem taboru na Pokljuki sta od 25. junija do 2. julija sodelovali tudi novomeški ljubiteljski ustvarjalci Jelka Kupec in Jožica Škof. Med 40 avtorji sta nastali precej motivov iz Pokljuške okolice, sodelovali pa sta tudi na nekaj-dnevni razstavi tokratnih likovnih dosežkov. Tokratno srečanje je bilo namenjeno 50-letnici pohoda večje skupine partizanov, ki je na Triglav ponesla slovensko zastavo.

T.J.

KONCERT PEVSKIH ZBOROV

METLIKA - V soboto, 23. julija, bo ob 21. uri na grajskem dvorišču v okviru metliških poletnih kulturnih prireditvev koncert štirih pevskih zborov iz Črnomlja. Nastopili bodo moški pevski zbor, mešani pevski zbor, moški pevski zbor Lovske zvezze Črnomelj ter moški pevski zbor Belt.

UTRIJUEJO IN POGLABLJAJO PRIJATELJSTVO - Novomeški župan Franci Končilija in ravnatelj osnovne šole Grm Marjan Špilar na srečanju med družinami gostiteljcami in družinami, ki so udeležence jezikovnih počitnic spremile v novo mesto. (Foto: T. Jakše)

dežurni poročajo

DEVIZE, TOLARI IN PRSTANA
- 16. julija je neznanec iz osebnega avtomobila, ki ga je imel E. H. iz Ljubljane parkiranega pred vikendom v Gradišču ukradel devize, tolarije in dva zlata prstana. Lastnika je oškodoval za okrog 50 tisočakov.

OB DENARNICO - 16. julija je nekdo ob gozdu v Hudejah iz tovornjaka ukradel moško denarnico, v kateri je imel M. B. iz Lipnice denar in dokumente. Lastnika je oškodoval za okrog 70 tisočakov.

OB KOLO - 15. julija je nepridiprav v Birčni vasi z bistrojem Lipa ukradel kolo znamke Maraton in lastnika R. B. iz Birčne vasi oškodoval za okrog 25 tisočakov.

UKRADEL CELO NAHRBTNIK - 16. julija zvečer je neznanec vložil v osebni avto, ki ga je imela Marijeta B. iz Kranja parkiranega pred hišo v Zbruh, in ji ukradel nahrbtnik, žensko denarnico z dokumenti in denarjem. Lastnico je oškodoval za več kot 10 tisočakov.

KOLO JE IZGINILO - V noči na 17. julij je neznan storilec ukradel kolo znamke Sunto, ki ga je S. P. iz Novega mesta pustil odklenjeno pred vhodom v stanovanjski blok. Nepridiprav lastniku povzročil za 35 tisočakov škode.

ZGORELI DVE GOSPODARSKI POSLOPJI

VELIKI PODLOG - 11. julija ob 14.30 je prišlo do požara v Velikem Podlogu v krški občini na 22 m x 7 m velikem gospodarskem poslopu Jožeta N. Zaradi vetra se je požar hitro razširil na celotno poslopje. Zgorelo je okoli 27 ton sena, 600 kg pšenice, 4 tone ječmena, 20 vreč umetnega gnijila in nekaj orodja, skrata, požar je povzročil za okrog 3 milijone tolarjev škode. Kriminalisti vzrok požara še raziskujejo. Zaradi vetra in bližine se je ogenj razširil tudi na sosednje gospodarsko poslopje Jožeta P. iz Velikega Podloga. Tudi to poslopje, veliko 15 m x 6 m, je ogenj skoraj v celoti uničil, nepoškodovana je ostala le drvarnica. Zgorelo je okrog 15 ton sena, 4 tone pšenice, 4 tone ječmena, 2 toni koruze in 4 vreče krmil. Nastalo je za okrog 2 milijona tolarjev škode.

• Vojna je shizofrenija, duševna bolezna v najhujši obliki. (nevropsihiatr dr. Kostnafel)

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Konec junija ali v začetku julija je v Žalogu z njive, kjer je bila požeta pšenica, izginilo za tri nakladalke slame. Neglede na to, da je slama slama, je nepridiprav ukradeno očitno prišlo prav. Mercator KZ Krko pa je s tem oškodoval za okoli 15 tisočakov.

• Z drugačno "ždbo" pa sta bila namazana možakarja, ki sta 13. julija prišla v recepcijo hotela Grad Otocec, da bi zamenjala 1000 nemških mark v tolarje. Ker se jima je zdelo, da je menjalni tečaj prenizek, sta že zelela marke nazaj. Receptorka sta vrnila tolarje, ona pa njima 1000 mark. Ko sta že odšla, je receptorka ugotovila, da sta ji iznajdljiva možakarja vrnila za 30.000 tolarjev premalo.

• Na lokalni cesti Stražnji Vrh - Planina pa je čez noč izginila neregistrirana stoenka, ki je zaradi okvare stala ob cesti. Tistem, ki jo je odpeljal, se ni bilo potrebno kaj posebej truditi, saj je lastnik avtomobila ključe pustil kar v avtomobilu.

Spet našli "pozabljeno" orožje

Na Obrežju pri Brežicah skoraj ne mine dan, da ne bi policisti odkrili orožja

OBREŽJE - 11. julija zvečer se je na Obrežje pripeljal z osebnim avtomobilom hrvaški državljan Juraj T. Pri pregledu vozila je policistom sam izročil revolver znamke Taurus - Brazil, kal. 38. special, ki so ga policisti začasno zasegli in napisali predlog sodniku za prekrške.

Naslednjega večera se je na Obrežje pripeljal Stanko H., kot sodelnik pa Darjan H. Policisti so pri pregledu vozila našli okvir nabojnika za avtomatsko puško, v katerem pa je bilo 27 ostrih manevrskih nabojev, kal. 7,26 mm in avtomatsko puško M 72 B1. Policisti so orožje in strelično zasegli, nadaljnji postopek pa so prevzeli kriminalisti.

13. julija proti večeru se je na Obrežje pripeljal 38-letni hrvaški državljan Stjepan J. S sabo je prevažal revolver Smith & Wesson kal. 9 mm ter 5 nabojev 38 special. Policisti so

orožje in strelično zasegli in predlagali lastnika sodniku za prekrške.

Istega dne se je na Obrežje pripeljal z orožjem tudi 49-letni Marko P. iz Hrvaške. Policisti so pri njem našli 95 nabojev za pištolo kal. 7,65 mm in lovski nož znamke Rambo. Strelično in nož znamke Haller in ga zasegli. Istega dne se je s kar precej orožja na Obrežje pripeljal 54-letni hrvaški državljan Franja K. Pri pregledu vozila je policist našel sekirico znamke Stubai, tri nože, dolge 16 cm, 17,3 cm in 15,5 cm, z nožnico, 4 naboje kal. 5,6 mm in naboje kal. 9 mm. Vse predmete so zasegli, Franjo pa se bo moral zglašiti pri sodniku za prekrške.

PONAREJEN BANKOVEC ZA 100 DEM

SEVNICA - 13. julija je 32-letni Rajko K. iz Krškega v menjalnici Penezi v Sevnici želel zamenjati bankovec za 100 nemških mark. Pri prevozu pa je delavec menjalnice ugotovil, da gre za ponaredek, in bankovec zadržal, kasneje so ga zasegli kriminalisti.

NAŠEL ROČNO BOMBO

GMAJNA - 14. julija ob 13.30 je Anton M. ob magistralski cesti Ljubljana-Obrežje na Gmajni našel ročno bombo M-92. Za odstranitev in uničenje bombe je poskrbel pirotehnik.

PREVRNIL SE JE ZARADI NEPRIMERNE HITROSTI

VAVTA VAS - 11. julija ob 22.25 je 18-letni Klemen D. iz Vavte vasi vozil kolo z motorjem od Jurke vasi proti Straži. Pri osnovni šoli v Vavti vasi je peljal z neprimerno hitrostjo. Začel je zavirati, pri tem pa je izgubil oblast nad vozilom, zadel v robnik in se večkrat prevrnil. Hudo poškodovan je obležal na vrtu ene od stanovanjskih hiš. Zdravi se v novomeški bolnišnici. Materialne škode je za okrog 140.000 tolarjev.

PREHITRO V OVINEK

HRAST - 14. julija se je 38-letni Alojz K. iz Vinje vasi peljal z osebnim avtomobilom od Novega mesta proti Metliki. Pri Hrastu je pripeljal z neprimerno hitrostjo in nepregledni desni ovinek in zapeljal na levo stran ceste v trenutku, ko je iz nasprotni smeri pripeljal z osebnim avtom 56-letni Jože K. iz Dolnjega Suhorja. Prišlo je do čelnega trčenja, pri čemer se je Alojz hudo poškodovan. Zdravi se v novomeški bolnišnici. Na vozilih je nastalo za okrog 500.000 tolarjev škode.

EKSPLIZIJA V GARAŽI

ČREŠNJEVEC - 15. julija nekaj po 20. uri je J. K. iz Črešnjevca v garaži naliaval gorivo v starejšo kosišnjico, nato pa jo je vžgal. Takrat pa je prišlo do eksplozije zaradi nasičnosti zraka s hlapi goriva. Razbilo se je 150 cm x 150 cm veliko steklo, vžgala pa se je tudi kosišnjica. Požar so pogasili gasilci iz Črešnjevca. Zaradi eksplozije je nastalo za okrog 50 tisočakov škode.

STRELA UDARILA V KOZOLEC

ŠMAVER - 15. julija nekaj po 15. uri je med nevihto streli udarila v kozolec F. U. iz Šmaverja in ga vžgala. Požar je uničil kozolec, v njem pa sta zgorela pšenica in ječmen. Požar so pogasili gasilci iz Gorenje vasi. Nastalo je za okrog 150.000 tolarjev škode.

PONOČI JE RAZGRAJAL

KRŠKO - 33-letni J. J., državljan BiH, ki začasno prebiva v Krškem, je 18. julija ob pol enih ponoči prišel domov močno vinjen. V stanovanju se je sprl z 31-letno B. M., s katero živita skupaj. Prepir je prerasel v fizično obračunavanje. J. J. je s svojim ravnanjem motil stanovanje pri počitku, zato so morali mir narediti policisti. Prijavili so ga sodniku za prekrške.

UMRLA ZA POSLEDICAMI PROMETNE NESREČE

NOVO MESTO - V prometni nesreči, ki se je zgodila 3. julija v Kramskem gozdu, se je hudo poškodovala 53-letna Jožefka J. 8. julija pa je za posledicami prometne nesreče umrla v novomeški bolnišnici.

ODVZELI ŠTIRI VOZNISKA DOVOLJENJA

NOVO MESTO - 8. julija je bila od 21. do 2. ure zjutraj na območju Uprave za notranje zadavev v Novem mestu prometna akcija. Policisti so ustavili 257 voznikov, z alkotestom so preizkusili 29 voznikov, od tega so bili 4 pozitivni. Odvzeli so 4 voznisca dovoljenja, zaradi storjenih prekrškov so dali 10 predlogov sodniku za prekrške, zaradi prekrškov pa so denarno kaznovali 15 voznikov; 19 voznikov so zaradi manjših kršitev le opozorili.

Tudi 14. julija so policisti odkrili nekaj "pozabljenega" orožja, in sicer najprej pri nemškem državljanu, 41-letnem Johannu E. V avtomobilu so našli nož znamke Haller in ga zasegli. Istega dne se je s kar precej orožja na Obrežje pripeljal 54-letni hrvaški državljan Franja K. Pri pregledu vozila je policist našel sekirico znamke Stubai, tri nože, dolge 16 cm, 17,3 cm in 15,5 cm, z nožnico, 4 naboje kal. 5,6 mm in naboje kal. 9 mm. Vse predmete so zasegli, Franjo pa se bo moral zglašiti pri sodniku za prekrške.

SUMLJIVE ŠTEVILKE KAROSERIJ

ČATEŽ OB SAVI - 11. julija ob 19.45 so krški policisti na magistralski cesti izven Čateža ustavili osebni avtomobil, ki ga je vozil Franjo O. iz Hrvaške. Pri pregledu številki karoserije na vozilu so policisti ugotovili, da sta zadnji dve številki pretolčeni. Vozilo so začasno zasegli in ga predali v nadaljnjo obdelavo kriminalistom. - 13. julija ob 7.30 se je na mejni prehod Dobova pripeljal 40-letni hrvaški državljan Zlatko F. Policisti so pri pregledu njegovega osebnega avtomobila ugotovili, da je bila na vozilu zamenjana identifikacijska ploščica in pretolčena številka karoserije. Vozilo so policisti začasno zasegli in ga predali kriminalistom.

Vlom v brunarico in prevrnjen spomenik NOB

Zgolj vandalizem ali morda kaj drugega?

LOŠKI POTOK - Pred dnevi, točen datum se ne ve, je bilo vložljeno v spominsko brunarico na Ogenjeh, ki stoji na mestu, kjer je bila konec julija 1942 požgana partizanska bolnica, v bližnji jami pa pobiti ali ujeti ranjenici.

Vlomilec - lahko jih je bilo tudi več - je vdrl na podstrešje in polomil več predmetov, k sreči pa mu ni uspelo priti v spodnje prostore, v katerih je spominski muzejček s predmeti in dokumenti iz tistega časa. Pri bližnji jami pa je prevrnjen kamen z napisom Mimica.

Pred kratkim smo pisali, da je bil poškodovan tudi spomenik štirim potoskim učiteljem, ki so padli kot talci na isti dan v neposredni bližini omenjene bolnice. Morda gre zgolj za vandalizem, morda pa se v teh dejavnih skriva kaj globljega. Vsekakor bi storilec ali storilci lahko pomisli na pieteto do padlih žrtev, ki v daljnem letu 1942 niso bili nič druga kot uporniki proti italijanski okupaciji in terorju, z idealni po svobodi, na katere vsi tako radi prisegamo.

A. KOŠMERL

Tudi pomoč pri prestopu meje se ni obnesla

Ilegalce vrnili na Hrvaško

JESENICE NA DOLENJSKEM, PRILIPE - 15. julija ob 20.15 so policisti na priključku magistralne Gmajne - Obrežje izven Jesenic na Dol. ustavili osebni avtomobil ljubljanske registracije, v katerem so bili 35-letni M. M. iz Slovenije, 38-letni Š. Š. in 29-letni J. S. (oba državljan BiH); slednji je prijavljen v Ljubljani kot begunc. Policisti so ugotovili, da je Š. Š. prestopal državno mejo izven mejnega prehoda po beskenskem mostu čez reko Bregano v Slovenski vasi. Pri tem mu je pomagal M. M., ki ga je pripeljal do mostu na hrvaški strani ter ga zatem šel iskat v Novo vas pri Mokriču. Š. Š. in M. M. so napolnili k sodniku za prekrške.

Naslednjega dne, 16. julija, so protmetni policisti iz Krškega na magistralski cesti Gmajna - Obrežje pri Prilipah v brežiški občini ustavili osebni avtomobil avstrijske registracije, ki ga je vozil 24-letni K. D., državljan BiH. Ob kontroli so ugotovili, da sta ilegalno prestopila mejo 19-letni K. Z. in 35-letni O. A., oba iz BiH. Oba "ilegalci" so vrnili na Hrvaško, K. D. pa prijavili sodniku za prekrške.

pogovori o družini
ob pondeljkih od 18. do 20. ure
na telefonu (068)26-005

Kako bi s certifikatom ravnal preudaren gospodar?

Vemo, da ste se kot imetnik lastniškega certifikata znašli pred težko odločitvijo. Ponudb je veliko, vendar vse niso enako gotove. Kaj je torej treba vedeti, preden se odločite?

PODGETJE ALI POOBLAŠČENA INVESTICIJSKA DRUŽBA?

Naložba certifikata v določeno podjetje se zdi na prvi pogled vabljiva, vendar ima tudi svoje slabe strani. Z naložbo celotnega certifikata v eno samo podjetje je tveganje precešnje, če pa boste svoj certifikat vložili v več podjetij, boste morali njihov položaj nenehno spremljati. Najbolje je, če zahtevno delo namesto vas opravijo strokovnjaki pooblaščenih investicijskih družb.

POREKLO INVESTICIJSKE DRUŽBE.

Bodite pozorni na ustanovitelje in vodstva posameznih investicijskih družb. Pooblaščene investicijske družbe Triglav je posredno ustanovila Zavarovalnica Triglav, ki je izjemno močno in trdno podjetje z dolgoletnimi izkušnjami na denarem področju, kar je najbolje jamstvo za odgovorno in uspešno upravljanje z vašim premoženjem.

VARHOST IN DONOS.

Triglav - Pooblaščena investicijska družba za Dolenjsko in Posavje bo kupovala delnice vrste dobrih in obetavnih slovenskih podjetij, predvsem pa tistih z Dolenjske in Posavja. Zato bo naložba certifikata v našo investicijsko družbo za vas varna in donosna, hkrati pa bo zagotavljala, da bo bogastvo vašega kraja ostalo v vaših rokah.

VREDNOST.

ENOSTAVNOST.

Svoje certifikate boste lahko vpisovali v našo družbo na okencih vseh poslovnih mest Zavarovalnice Triglav ter na vseh enotah PTT in SDK. Na vašo željo pa bomo pripravili dodatna vpisna mesta na vašem delovnem mestu.

Naša družba ima vso oporo v Zavarovalnici Triglav, ki je trdno in močno podjetje z več kot milijonom zavarovancev in bogatimi izkušnjami na denarem področju. Doslej smo varovali vaše premoženje, zdaj vam ponujamo roko pri ustvarjanju in varovanju vašega bodočega bogastva.

Vse informacije so vam na voljo na vseh poslovnih mestih Zavarovalnice Triglav ali pri vašem zavarovalnem zastopniku. Pokičite nas po telefonu: 0608/ 21 892 in 068/ 324 000.

Robi Ferenčak najboljši v Sloveniji

Brežičan najboljši na mladinskom državnem tekmovanju z malokalibrsko pištolo

LJUBLJANA - Novomeščan Mirko Bele, ki sicer tekmuje za strelsko družino Kruno Brežice, v Ljubljani ni ponovil lanskega uspeha, ki je med mladinci zmagal v strelnjanju z malokalibrsko pištolo prosti izbiro. Vendar je šel naslov spet v ta konec Slovenije: nekolič nepričakovano je osvojil naslov mladinskega državnega prvaka Brežičan Robi Ferenčak, ki je nastreljal 473 krogov in poleg naslova dosegel še osebni rekord.

Uspeh je takoj večji, če vemo, da brežički strelci delajo v nemogočih razmerah. So brez orožja in primernega strelščika, zato je dosežek Robija Ferenčaka, lahko bi rekli, kar nekakšen čudež.

V ekipni konkurenči je brežička strelska družina v poštavi Bele, Sabadoš in Ferenčak osvojila sedmo mesto.

ERNEST SEČEN

NA SVETOVNEM PRVENSTVU V LIZBONI

BREŽICE - Veliko priznanje za brežičko atletiko! Na 5. svetovnem mladinskem atletskem prvenstvu, ki bo od 20. do 29. julija v Lizboni, bo barve naše reprezentance zastopal obetavni Jure Rovan. Jure in njegov kolega iz reprezentance Mariborčan Lorenco bosta skušala družno dvigniti višino novega državnega rekorda v skoku s palico še za kakšen decimenter. V zadnjem času sta se s svojimi dosežki že ustalila na višini petih metrov, kar je dober obet za njun nastop na Portugalskem. Poleg Vladimirja Keva, državnega prvaka in rekorderja v kladivin, imajo Brežičani torej še eno "žezevo v ognju", gre za Jureta Rovana, ki je prav gotovo velik upravitelj slovenske atletike.

DERGANC - NAŠ PRVI ADUT V EKVADORU

NOVO MESTO - V mladinski kolesarski državni reprezentanci, ki je te dni odpotovala v Ekvador, je tudi nadobudni novomeščki kolesar Martin Derganc. Ker je v zadnjem trenutku zbolel Kranjčan Tadej Valjevec, ki so ga šteli med enega favoritov tega svetovnega prvenstva, so zdaj vse oči kolesarskega sveta uprte v mladega Novomeščana, ki je moral hote ali nehoti prevzeti Tadejeve vloge. Martin bo nastopil v dirki na kronometer, ravno tako pa tudi v dirki posameznikov, na nadmorski višini 2.800 metrov, kar bo dodatna obremenitev za naših pet muškarcev. V vodstvu kolesarske reprezentance je tudi znani novomeščki kolesarski trener Janez Jagodic, ki posebej bedi nad Martinom.

Šuštaršič zmagal, kaj pa Zrimšek?

Po 12 dirkah mladih kolesarjev je Novomeščan Matevž Šuštaršič zmagovalec, Jure Zrimšek pa je še vedno lahko prvi - zadnja dirka bo 6. avgusta na Trški gori

NOVO MESTO - Čeprav je do konca tekmovanja mladih kolesarjev za Pokal Frutabela ostala samo ena dirka - ta bo v soboto, 6. avgusta, na Trški gori pri Novem mestu - je kot na dlanu, da bo pri starejših dečkih zanesljiv zmagovalec Novomeščan Matevž Šuštaršič, pri mlajših pa bo v zadnji dirki skušal nadobuditi Novomeščan Jure Zrimšek prehiteti vodilnega Ljubljancana Strgarja, ki mu "beži" za devet točk.

V ekipni konkurenči, kjer pri mlajših dečkih vodi Krka s prednostjo 170 točk pred ljubljansko Astro, in pri starejših, kjer imajo rogovci 18 točk prednost pred krkaši, je že vse jasno; naslov pojedeta v Novo mesto in Ljubljano. V skupnem seštevku točk, ki velja za pokal Frutabela, bodo Novomeščani zmagali z veliko prednostjo.

V NEDELJO NOGOMETNI TURNIR NA DOLŽU

DOLŽ - Športno društvo Dolž bo v nedeljo, 24. julija, ob 8. uri priredilo turnir v malem nogometu. Pridite, nagnite vas čakajo! Tel. 43-824.

Naša mlada kolesarja sta na Primorskem trikrat zmagala

KOBARID - Ob koncu prejšnjega tedna je bila na Primorskem kolesarska gorska dirka od Idrskega na Lívsko Ravne, ki je privabila vse naše najboljše kolesarje razen tistih, ki se udeležujejo svetovnih prvenstev. KK Soča iz Kobarida je pripravil tudi kriterij slovenskih mest, kjer so precej uspešno nastopili tudi Novomeščani.

Zanimiv je bil tudi nastop dečkov A in B kategorije, ki sicer ni štel za pokal Frutabela, kjer sta Jure Zrimšek in Matevž Šuštaršič ponovno potrdila, da nista slučajno v samem vrhu mladih slovenskih kolesarjev.

Rezultati - Kriterij mest: dečki B: 1. Zrimšek, 2. Kastelic, 3. Vene (vsi Krka); dečki A: 1. Šuštaršič (Krka),

Morda je še prezgodaj, da bi ocenjevali letošnje tekmovanje mladih kolesarjev za pokal Frutabela, kjer so kolesarji v dvanajstih preizkušnjah imeli veliko priložnosti, da pokažejo vse svoje znanje. Vendar je že možna ocena, da so največ pokazali kolesarski naraščajni novomeščki Krke, kar je še ena potrditev, da se v kolesarskem klubu dobro dela.

Rezultati pred zadnjo dirko: Dečki B: 1. Stregar (Astra) 108, 2. Zrimšek 99, 3. Vene 71, 4. Kastelic 70 (vsi Krka), 6. A. Prevejšek (Savaprojekt Krka) 49, 8. Nose (Krka) 33, 11. Sotošek (Master-team Krško) 13. Matko (Krka) 10, 20. Grdešč (Črnomelj) 4 točke. Ekipno: 1. Krka 283, 5. Savaprojekt Krško 50, 7.

Master-team Krško 16, 12. Črnomelj 4 točke.

Dečki: A: 1. Šuštaršič (Krka) 93, 4.

Divjak-Zalokar (Master-team Krško) 58, 12. Klobučar (Krka) 17, 13. Zagor (Savaprojekt) 16, 14. Vrščaj (Črnomelj) 15, 15. Čepon (Savaprojekt) 15, itd.

Ekipno: 1. Rog 128, 2. Krka 110, 5. Savaprojekt 72, 7. Master-team 58, 9. Črnomelj 15 točk itd.

SLAVKO DOKLJ

Šport od tu in tam

NOVO MESTO - Proslavljeni vratar Krke-Novoterme Ivica Pavić je, kot je bilo pričakovati, zapustil vrste novomeškega drugoligaša. Pavić je prestolil k ljubljanskemu prvoligašu Železničar AM Cosmos. (A. V.)

KRŠKO - Nogometni trener Krke-Novoterme R. Matič, ki je novomeške nogometne pripeljal iz prve v drugo ligo, je podpisal šestmesečno pogodbo z NK Krško. Ker imajo krški nogometniški manjše ambicije, bo proslavljeni trener verjetno lahko uresničil svoje načrte. (Z. F.)

KOČEVJE - Novi slovenski prvoligaš Gaj iz Kočevja je ob koncu prejšnjega tedna gostoval v Ljubljani. V prijateljskih tekmaških so Kočevci s Slobodo igrali 2:2, z Železničarjem AM Cosmos pa so izgubili s 3:1. (M. G.)

MARIBOR - Na veliki kasaški konjeniški prireditvi na hipodromu Kamnica so nastopili tudi konji iz Krškega in Šentjerneja. Drugi mestni sta osvojila Edži Hannover pod vajetmi Maletič iz Šentjerneja in Figas, ki ga je vodil Hušek iz Krškega. Tretje mesto je osvojil nato še Maletič s Pelizono. Vozniki so imeli precej težav s sodniki, kar je redek primer na takih konjeniških prireditvah. (S. D.)

CRNOMELJ - Moška kegljaška ekipa črnomaljskega Rudarja je s prestopom Nikice Popovića (Metlika) in Suada Muslimovića (Trebnje) močno okreplila svoje vrste, kar se bo seveda poznalo na ligaških tekmovanjih. (Z. P.)

WILDON - Na kolesarskem kriteriju v avstrijskem Wildonu sta nastopila tudi mlada kolesarja novomeščke Krke Branko Filip in Andrej Gimperl. Branko je bil tretji, Andrej pa deveti. (S. D.)

VIRIANO - Slovenski kolesarski reprezentant Novomeščan Gorazd Štangelj, je v izredno močni mednarodni konkurenči v Italiji zasedel 9. mesto, Sandi Papež in Boštjan Mervar pa sta v cilj pripeljala v glavnini, tja do 20. mesta. (S. D.)

IGOR PRIMC DRUGI NA SLOVAŠKEM

NITRA - V slovenski moški atletski reprezentanci, ki je pred dnevi merila svoje moči na petersboju v slovaški Nitri, sta nastopila tudi Novomeščana Igor Princ in Tomaž Božič. Igor je vrgel disk 56,08 m daleč in zasedel drugo mesto, Božič pa si je na 100 m (10,97) in 200 m (21,76) dvakrat priboril tretje mesto. Uspešna sta bila tudi Novomeščana, mlajša mladinci Aleš Tomič in Matjaž Ravbar, ki pa sta nastopila v mlađinski konkurenči na troboju (Slovaška, Madžarska in Slovenija) v Košicah. Tomič je bil na 1.500 m (4:05,13) drugi, Matjaž Ravbar pa na 2.000 m zapake šesti (6:09,85). Mlajši mladinci Aleš Tomič, ki je pred tedni v Novi Gorici postal državni prvak, je ponovno potrdil svojo veliko nadarjenost.

VODSTVO JE PREVZEL MARTIN POVŠE

SEVNICA - Na julijskem hitropotem šahovskem turnirju v Sevnici je zmagal mojstrski kandidat Martin Povše, ki je prevzel skupno vodstvo tudi po sedmih letoskih turnirjih.

Rezultati julijskega turnirja: 1. Povše, 2. I. Blas oba 14 točk, 3. Kužmič 13, 4. Vodopivec 12,5, 5. Derstvenšek 11,5, 6. Grahek 10 točk itd.

Skupna uvrstitev po sedmih turnirjih: 1. Povše 122, 2. Mesojedec 122, 3. Kužmič 121, 4. Kranjec 88, 5. Derstvenšek 86, 6. I. Blas 83, 7. Kolman 63, 8. Mirt 61, 9. Šibilja 55, 10. Smerdel 44 točk itd.

J. BLAS

TADEJ KOBE IN GORAZD NOVAK KAR MED ZMAGOVALCI

LENDAVA - Na sedemnajstnem vseslovenskem šahovskem taboru za osnovnošolce, ki je bil v Prekmurju, je med 83-imi mladimi šahisti sodelovalo veliko šahistov iz Dolenjske in Posavje. V tekmovanju delu sta se posebej izkazala Tadej Kobe iz Starega trga ob Kolpi in Krčan Gorazd Novak, ki sta zmagala v svojih starostnih kategorijah.

ŽE ČETRTA FRČEVA REGATA - Pred kratkim je širideset zagnancev Frčev (FRČ) družine organiziralo netekmovalni spust s kanuji iz Novega mesta do Kostanjevice. Veslanje in premagovanje jezov je šlo kar dobro ob rok, smeha in dobre volje pa ob prevrnjenih plivovih tudi ni manjkalo. Že na Otočcu so si privoščili prvo malico, ne toliko zaradi lakote, kot iz bojazni, da jim moči ne bi pošle pred ciljem. Na koncu so bili vsi zmagovalci in družina ne bi bila Frčeva, če dneva na vodi ne bi podaljšala še v večerne ure v prijetjem okolju dolenske zidanice. Zanesenjake je enotno majice oblike Društvo novomeških študentov, pa tudi podjetje Konvikt, d.o.o., jim večkrat priskoči na pomoč. (Foto: M. L.)

Denar prosijo od hiše do hiše

Tako so v prisopodi opisali svoj boj za preživetje v podzemeljskem nogometnem klubu Kolpa - Zakaj polena pod noge? - Čakajoč na gradnjo slačilnic - Novo vodstvo

PODZEMELJ - Če bi v metliški občini sestavili leštvico športnih klubov in društev, v katerih sodeluje največ športnikov in so povrh še najbolj uspešni, bi bil gotovo na prvem mestu nogometni klub Kolpa iz Podzemelja. Toda uspehi ne prinašajo zgolj radosti, ampak tudi velike probleme. In prav o slednjih je bilo na nedavnem obnemšem zboru klubova, ki je bil hkrati še volilna in problemska konferenca, največ besed.

Zal je tarnanje o težavah izvaneleko, kot prepričevanje že prepričanih. Mnogi povabljenih, od katerih v NJ Kolpa pričakujejo pomoč, namreč, namreč ni bilo na konferenco. Ravnatelj podzemeljske osnovne šole Toni Gašperič je zato pravilno ugotovil, da je to, da povabljeni niso prisli, dokaz, da jemljivo nogometni klub kot breme. Hkrati je spomnil, da bi morali o pomenu športa in tem, da okrog 80 mladih redno hodi na treninge, drugače pa bi bili morda prepričeni cesti, alkoholu ali mamilom, najprej prepričati najbližje sosedje. Potem bodo njihovo delo podprtli tudi občinski možje in v podjetjih. Priponil je še, da - kot kaže - ljudi najbolj boli uspeh klubu, ter jih hkrati dobronomerno opozoril, da jim bodo ljudje tem bolj zamerili, čim večji uspeh bodo imeli.

Hkrati jim je objubil, da jim bo sam vedno stal ob strani.

Prav Gašperiču so, kot je bilo slišati

Ivan Mitevski-Vančo

M. BEZEK-JAKŠE

NOVAK - NOV

Master-team Krško 16, 12. Črnomelj 4 točke.

Dečki: A: 1. Šuštaršič (Krka) 93, 4.

Divjak-Zalokar (Master-team Krško) 58, 12. Klobučar (Krka) 17, 13. Zagor (Savaprojekt) 16, 14. Vrščaj (Črnomelj) 15, 15. Čepon (Savaprojekt) 15, itd.

SLAVKO DOKLJ

Šport od tu in tam

NOVO MESTO - Proslavljeni vratar Krke-Novoterme Ivica Pavić je, kot je bilo pričakovati, zapustil vrste novomeškega drugoligaša. Pavić je prestolil k ljubljanskemu prvoligašu Železničar AM Cosmos. (A. V.)

KRŠKO - Nogometni trener Krke-Novoterme R. Matič, ki je novomeške nogometne pripeljal iz prve v drugo ligo, je podpisal šestmesečno pogodbo z NK Krško. Ker imajo krški nogometniški manjše ambicije, bo proslavljeni trener verjetno lahko uresničil svoje načrte. (Z. F.)

KOČEVJE - Novi slovenski prvoligaš Gaj iz Kočevja je ob koncu prejšnjega tedna gostoval v Ljubljani. V prijateljskih tekmaških so Kočevci s Slobodo igrali 2:2, z Železničarjem AM Cosmos pa so izgubili s 3:1. (M. G.)

MARIBOR - Na veliki kasaški konjeniški prireditvi na hipodromu Kamnica so nastopili tudi konji iz Krškega in Šentjerneja. Drugi mestni sta osvojila Edži Hannover pod vajetmi Maletič iz Šentjerneja in Figas, ki ga je vodil Hušek iz Krškega. Tretje mesto je osvojil nato še Maletič s Pelizono. Vozniki so imeli precej težav s sodniki, kar je redek primer na takih konjeniških prireditvah. (S. D.)

CRNOMELJ - Moška kegljaška ekipa črnomaljskega Rudarja je s prestopom Nikice Popovića (Metlika) in Suada Muslimovića (Trebnje) močno okreplila svoje vrste, kar se bo seveda poznalo na ligaških tekmovanjih. (Z. P.)

WILDON - Na kolesarskem kriteriju v avstrijskem Wildonu sta nastopila tudi mlada kolesarja novomeščke Krke Branko Filip in Andrej Gimperl. Branko je bil tretji, Andrej pa deveti. (S. D.)

VIRIANO - Slovenski kolesarski reprezentant Novomeščan Gorazd Štangelj, je v izredno močni mednarodni konkurenči v Italiji zasedel 9. mesto,</p

Mavrica za mir je prinesla nemir

Mednarodno gibanje Rainbow ali po naše Mavrica ima v svojih načelih, po katerih se loči od ostalih gibanj in organizacij, med drugim zapisano, da ne uporablja propagande. Javna občila po njihovem privabijo preveč opazovalcev, ki dogajanje na prizorišču le opazujejo, a v njem ne sodelujejo. Toda srečanje, ki ga je pretekli teden pričela Mavrica na Ponikvah pod Mimo goro, je že pred pričetkom povzročilo toliko polemik in nasprotovanj, da se javnim občilom ni bilo moč izogniti.

O Mavrici smo pred dobrim mesecem že pisali, ko smo se pogovarjali s člani gibanja, ki so v Križevki vasi pri Metliki gojili zelenjavno za 12. evropsko srečanje, ki naj bi bilo v Sloveniji od 15. julija do 1. avgusta. Takrat je bilo rečeno, da prostor, kjer naj bi se zbralo nekaj tisoč ljudi, še iščejo. Kmalu potem so ga našli v opuščeni kočevarski vasi Ponikva pod Mimo goro. Gre za okrog 20 hektarjev veliko jaso, ki je po zaslugi gozdarjev, lovcev in kmetov, ki tam še kosijo, ni zarasel gozd. Jasa je velik naravni amfiteater, obdan z hribi, med njimi tudi z najvišjo belokranjsko goro Kopo. Morda tudi zaradi težje dostopnosti je jasa ostala še popolnoma neokrnjena, z bogato floro in favno. Ne čudi torej, da se je Mavrica prav to idilo daleč od radovednih oči izbrala za svoje srečanje. Če imajo organizatorji že dober okus, to ne pomeni, da se z njim strinjajo vsi tisti, ki imajo v naši državi kakšno besedo in ki na udeležence gledejo precej postrani. Zato ne čudi, da so takoj, ko so začeli na Ponikvah zbirati mavričarje, začeli vrstiti tudi protesti.

Črnomaljski izvršni svet - Ponikve so namreč v črnomaljski občini - je tri dni potem, ko mu je 27. junija Gorazd Gruntar v imenu pripravljalnega odbora srečanja prinesel vlogo za pridobitev soglasja za organiziranje prireditve v tej opuščeni vasi, razpravljal o vlogi. Sprejel je sklep, da je zadevo premalo seznanjen ter da naj ustrezne službe pridobjije od republiških organov mnenje o tem, za kakšno organizacijo gre, in mnenje (o možnostih organiziranja srečanja) lastnikov zemljišč in prizadetih. Hkrati so zaprosili za mnenje Ministrstva za notranje zadeve, za šolstvo in šport ter za kmetijstvo, ki naj bi povedala, kaj pomeni takšno srečanje za Republiko Slovenijo. Po mnenju črnomaljske vlade lokalni faktorji tega ne morejo ocenjevati. Toda z republiških organov ni bilo nikakrsne reakcije, prišlo je le odklonilno mnenje državnega sekretarja za kulturo. Pač pa so se začeli vrstiti protesti gojitevnega lovišča "Medved", Zavoda Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, lastnikov počitniških hišic v smučarskem centru Rog Crmošnjice in iz zdravilišča Dolenjske Toplice.

Številni protesti

Prvo se je 4. julija oglastilo gojitevno lovišče "Medved", ki upravlja z divjadom v celotnem Kočevskem Rogu. V svojem mnenju o mednarodnem srečanju Mavrice je zapisalo, da je odločno proti. To je utemeljilo s tem, da so kot poklicna lovска organizacija zadolženi za varstvo, lov in gojitev divjadi, kar pomeni, da morajo skrbeti za vse avtohtone živalske vrste pa tudi za njihovo življensko okolje. Kočevski Rog je v Sloveniji vzhodni najvitalnejši strnjeni življenski prostor za medvede, volkove, ruse, jelend in druge živalske vrste. Roška planota je neposejana, kar je poleg miru eden osnovnih pogojev za obstoj živalskih vrst, ki tam žive. Ponikve predstavljajo v osrčju valovite roške planote velik travnik, na katere je po mnenju Zavoda za gozdove RS dovoljena košnja, prepovedana pa paša živine in vsaka druga dejavnost, ki bi z nemirom odganjala divje živali. Srečanje Mavrice na Ponikvah ali kjerkoli v Kočevskem Rogu bi po mnenju gojitevnega lovišča "Medved" vnašalo nemir, ki bi ga povzročilo

bo organizirana prireditve kjerkoli v naravnem okolju, zahteval ostre sankcije za odgovorne.

Ogorčeni so protestirali tudi lastniki počitniških hišic na Gačah, kar so utemeljili s tem, da mimo krajevnih "faktorjev" in njih v Ljubljani baje izdajajo dovoljenja za tako množične shode na krajinah, kjer za to ni niti higieničnih niti drugih pogojev bivanja. Hkrati protestirajo proti uničevanju zaščitenega naravnega območja Roga, saj so prepričani, da bo zaradi tako množičnega srečanja do tega gotovo prišlo. Iz zdravilišča Dolenjske Toplice pa so črnomaljski izvršni svet opozorili, da jih ni nihče ne obvestil ne zaprosil za uporabo zemljišč, ki so v njihovem upravljanju ter da so za srečanje zvezeli v pogovoru z nekaterimi krajanji oz. lastniki objektov na tamkajšnjem območju.

Bodo "mavričarje" res razgnali?

Dolga razprava o Mavrici na Ponikvah je minuli četrtek, le en dan pred uradnim začetkom srečanja, potekala tudi v črnomaljskem izvršnem svetu. Predsednik Anton Horvat je dejal, da se srečanje, ki ga je organiziralo društvo Jam iz Ljubljane, odvija samoiniciativno in po svoje, mimo volje ti-

stih, ki bi morali kaj reči. Mavrica je sicer naslovila vlogo na izvršni svet, vendar ni bila ustrezna. Zato so Gorazda Gruntarja, ki se je pod njo podpisal, napotili, naj prave vloge naslovi na ustrezne organe. "A tega ni storil. Upravni organ skupščine občine ni dal nobenega soglasja, ker vloge ni dobil. Pa tudi sicer nima pravice dati soglasja za organiziranje prireditve na tuji zemlji, če tega ne dovoli lastnik, torej država, medtem ko z njim upravlja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdom RS," je dejal Horvat. Zanimalo ga je tudi, kako se je Gorenjecem uspel otresti Mavrice, saj naj bi srečanje najprej načrtovali v Bohinju ali na Bledu. Ostro pa je Horvat reagiral tudi na zahteve Zavoda za socialno medicino in higieno, da mora izvršni svet zagotoviti Mavrici pitno vodo, da ne bo prišlo do zastrupitev. To je po njegovem le dokaz več, da Slovenci nismo gospodarji v Sloveniji in ne Črnomalci v črnomaljski občini. Ob vsem tem pa je po Horvatovih besedah najpomembnejše dejstvo, da organizator nima nikakršnih soglasij ustrezih organov in klub opozorilom, da jih mora pridobiti, tegu ni storil, pač pa so se na Ponikve že začeli zgrinjati udeleženci srečanja.

Predstavnik UNZ Novo mesto je dejal, da je glede na to, da je na Ponikvah že 400 ljudi, govorjenje o preprečitvi srečanja že 400 minut po dvanajst. Črnomaljska policija je, ko je bila obveščena, neprestano nadzorovala ljudi, ki ne povzročajo nereda in hrupa, ne hodijo po gozdovih in v njih ne delajo škode. Policija bo obravnavala prekrške, če do njih pride, sicer pa gre za politično vprašanje, ki po veljavni zakonodaji že presega okvire policije. In če bo sprejeta politična odločitev, da je potrebno udeležence razgnati, bo to tudi storila. Vod-

nogospodarski inšpektor je menil, da ni pričakovati škode za tla in vodo, saj udeleženci ne prihajajo na Ponikve z motorimi vozili in tudi kopijenja smeti ni pričakovati. Z naravorstvenega vidika bo po njegovem gotovo ogroženo rastlinje, če bodo udeleženci nabirali gozdne sadeže in sekali vejeve. Sanitarni inšpektor je dejal, da so mu nadrejeni reki, da to ni v pristojnosti sanitarni inšpekcije. Zato nima pooblasti za ukrepanje, lahko le svetuje. Ce pa bi občina shod dovolila, bi tudi sanitarna inšpekcija postavila določene pogoje.

Medtem ko je polemika o Mavrici potekala v črnomaljskem izvršnem svetu, je državni sekretar za kulturo Jože Osterman sklical v Ljubljani predstavnike ministrstev, ki naj bi povedali, ali je v Sloveniji politična volja za organiziranje srečanja Mavrice. Sklenili so, naj inšpekcija sprejme sklep o izvršbi, kar pomeni, naj porušijo šotor. Črnomaljski izvršni svet pa jim ponudi možnost, da se preselijo v organizirane kampe. Toda tisti, ki je te dni obiskal Ponikve, ve, da mavričarji s svojim načinom življenja v kampih nimajo kaj početi. Gorazd Gruntar je priznal, da se zaveda, da so na tuji zemlji, toda po njegovem se nihče noče z njimi pogovarjati. Vsi jih podijo le iz Kočevskega Roga. "Vsakemu, ki nam nasprotuje, priporočam, da prezivi z nami vsaj en dan, pa bo mnoge o našem gibanju zagotovo spremenili," pravi Gruntar, ki se mu zdi, tako kot še marsikom drugemu, skoraj nemogoče, da bi komu uspelo spoditi s Ponikve večstoglavog množico ljudi iz številnih evropskih držav, ki z glasbo in petjem nosijo sporocilo miru.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Mavričarji se hranijo z zdravo hrano

Borci za mir, ljubitelji narave, vegetarijanstva pa tudi golote

evropsko prvenstvo v triatlonu

Evropski triatlonci prihajajo v Novo mesto

Organizacija velikega tekovanja, kakršno bo letošnje evropsko prvenstvo v triatlonu v Novem mestu, zahteva dolgotrajne in skrbne priprave, za samo izvedbo pa je potrebna pomoč več kot 500 ljudi, ki svoje delo opravljajo brezplačno. Ko se tekma začne, je večina dela že opravljena.

Za priprave na evropsko prvenstvo v srednjem triatlonu, ki bo 6. avgusta v Novem mestu, Novomeščani niso imeli prav veliko časa. Ko sta bila Andrej Švent in Andreja Žnidaršič decembra leta 1992 v Stockholm na letnem kongresu evropske triatlonske zveze - takrat je bila slovenska zveza sprejeta v polnopravno članstvo evropske zveze - sta izvedela, da Novo mesto izpolnjuje pogoje za izvedbo letosnjega evropskega prvenstva v srednjem triatlonu, saj je bila kandidatura še odprtta, eden izmed poglavnih pogojev pa je bil, da mesto - organizator prvenstva leto pred tem pripravi tekmo za evropski pokal. Prav potrditev novomeščane kandidature za izvedbo tekme evropskega pokala je bil osnovni namen, zaradi katerega sta potovala v Stockholm. Novomeščani so takoj najavili kandidaturo za evropsko prvenstvo in po enem mesecu premisleka svojo odločitev tudi potrdili. Očitno se ev-

nje kasneje skrbno analiziral in vse napake upošteval pri pripravi Evropskega prvenstva. Temeljito so spremnili progo, zaposlili bodo neprimerno večje število redarjev, središče dogajanja pa so z Otočca premaknili na novomeški Glavni trg.

Dva in pol kilometra dolga plavalna progova v reki Krki bo imela svoj štart na Loki. Prav priprava plavalne proge spada med najzahtevnejše naloge pripravljevalev tekmovalnih prog, saj bodo morali potapljati temeljito pokositi vodno rastlinje nad progom postaviti vodno oviro, ki bo zaustavila plavajoče ostanke alg. Z Loke bodo tekmovalci odpeljali na 80 km dolgo kolesarsko preizkušnjo preko Orehovalce do Šentjerneja in nazaj v Novo mesto. Za kolesarski del tekmovanja bo potrebnih največ ljudi, saj bodo morali redarji nadzirati celotno progovo in usmerjati promet na vseh križiščih, poleg tega pa vabijo k sodelovanju vsaj 30 motoristov, ki bodo vozili kolesarske sodelnice in kamermane ter še dodatno skrbeli za varnost tekmovalcev. 20-kilometrska tekaška proga je dokaj zapletena. Speljali so jo po ulicah mestnega središča, njeni kraki pa segajo v Bučno vas, na Ragovo, v Kanclijo, del poti pa so speljali tudi čez Marof in skozi Ragov log. Menjava med kolesarjenjem in tekmovalcem je v tem končni cilj bo na Glavnem trgu, čeprav so hoteli središče dogajanja

postaviti na stadion pod Portovalom, kar bi bilo prezahtevno in predrago, obenem pa za gledalce manj zanimivo.

Ne bo poceni

Čeprav bo večina ljudi pri organizaciji tekmovanja delala zastonj - tako je na vseh velikih prireditvah, tudi na takih, kakršna so svetovna in evropska prvenstva pa tudi olimpijske igre, novomeško evropsko prvenstvo ne bo poceni. Veliko denarja so prispevali pokrovitelji, v projekt pa so vključili tudi Slovenska športna zveza, Olimpijski komite, Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad za informiranje in seveda novomeška občina.

V času prvenstva se bo v Novem mestu dogajalo marsikaj. Med spremljajočimi prireditvami naj omenimo nagradne igre, nastope različnih glasbenih in folklornih skupin, padalsko akcijo, veslaška tekmovanja in ognjemet. Tekmovanje bo ves čas spremljala televizija, na satelitskem programu Eurosport pa bodo 10. avgusta celi Evropi pokazali enourno reportažo. Taka prireditve je seveda izvrstna priložnost za promocijo Slovenije. Predsedstvo nad častnim komitejem je prevzel predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek, organizacijski odbor vodi Andrej Švent, sestavljajo pa ga vodje posameznih služb, ki bodo skrbeli za svoje področje dela - marketing, nameštive, spremljajoči programi, administracija, protokol, sojenje, stiki z novinarji in podobno. Tehnična služba bo poskrbela za transport, postavitev prog in posebnih konstrukcij, računalniško podporo administraciji in meritvam časov, redarstvo, policijsko zaščito, notranje zveze, medicinsko službo, masažo in še marsikaj.

IGOR VIDMAR

Ameriški strokovnjak o Dolenjskem listu

Tudi mi potrebujemo nekoga, ki nam bo pokazal ogledalo. Čas prehoda je, tranzicije, pravijo temu učeno, in tudi časopisi se bomo morali ravnati po tržnih zakonih. To za nas pri Dolenjskem listu sicer ni nič novega, saj smo že dolgo ekonomsko odvisni le od naročnikov in od reklam, a izkušnje gospoda Simonsona je vredno upoštevati.

David C. Simonson, zdaj ameriški svetovalec za tisk, je pričel z delom pri časopisih že leta 1950. Delo in izkušnje so ga pripeljale do vodilnih položajev v časopisih branž in prav njegova bogata paleta izkušnji na področju izdajanja časopisov je ameriško vlado po letu 1992, ko se je upokojil, pripeljala do tega, da ga je poslala v nekatere države bivšega vzhodnega bloka, da prouči, kakšen je položaj v časopisem informirani tam, in jim na podlagi svojih ugotovitev svetuje, kako naj se znajdejo v za njih novi tržni ekonomiji.

Lansko leto ga je Informacijska agencija Združenih držav poslala tudi v Slovenijo, kjer se je seznanil z razmerami v Gorenjskem glasu in Mladini, letos pa je obiskal Večer, Ljubljanski Dnevnik in Dolenjski list. Lani tri tedne, letos pet. Ne veliko, a dovolj, da smo ga, ko je proti koncu svojega drugega obiska v Sloveniji vzel pod lupo še naš list, povprašali, kakšna je bistvena razlika med ameriškim žurnalizmom in našim delom. "Razlika je podajanju informacije. Pravi ključ do ameriškega žurnalizma je pravica do zbiranja informacij in jih posredovati

brez kakršnegakoli vmešavanja. To je moja definicija svobodnega tiska. Veliko sem potoval po svetu in videl različne stopnje svobode informiranja. Bil sem npr. v Egiptu, kjer so misili, da imajo svobodo tiska, a pišanje je moralno biti vladni naklonjen in vlažna je lahko preprečila objavo nekaterih njej neljubih člankov. Misili so, da imajo svobodni tisk, ker lahko objavljajo svoja mnenja, vendar v Združenih državah mislimo, da je svobodno izražanje svojega mnenja sicer pomembno, toda še bolj pomembno je zbiranje informacij brez vladnega vpliva in pravica zbrane informacije tudi publicirati. Le svoboden pretok informacij omogoča javnosti, da stvari razume in si o njih ustvari lastno mnenje. Za države vzhodnega bloka - ne vem natanko, kako je bilo s Slovenijo - je bilo značilno poročanje: novinarji so čakali, da jim bodo oblastniki nekaj povedali, in so se zelo prizadevali, da so obdržali dobre stike s svojimi viri. Zdaj se marsikaj spreminja, treba pa se je zavedati, da vsaka spremembra zahteva čas, in treba je tudi vedeti, da smo svobodni tisk v USA razvijali že skoraj 300 let," pravi med drugim gospod Dav-

id, ki ima prav za Slovenijo nekaj laskavih besed. Pravi, da je opaziti razliko z razvoju tudi v razdobju samo enega leta, kar je bil zadnjič tukaj. Zdi se mu, da so razmere precej bolj stabilne, ekonomska situacija se je izbojšala, nezaposlenost se je zmanjšala, skratka, Slovenija kaže prijaznejšo in bolj optimistično podobo v primerjavi z lanskim letom pa tudi v primerjavi z nekaterimi drugimi vzhodnoevropskimi državami.

FOTO: M. MARKELJ

David C. Simonson

Trg zahteva več prodornosti

Bolj redkobeseden pa je gospod Simonson glede Dolenjskega lista. Pa ne zato, ker bi bil nad razmerami zaskrbljen, pač pa zato, ker smo se pogovarjali o njih prve dni, ko se je lotil proučevanja tukajšnjih razmer. Prezgodaj je še bilo, da bi prišel na dan s strokovno utemeljeno analizo, na pamet pa ne govoril rad. A čisto brez besed le ni ostal, saj so mu nekatere podrobnosti kot človeku, ki se je v Združenih državah prav z lokalnim tiskom veliko ukvarjal, kaj hitro padle v oči. Prvo, na kar je opozoril, je število prebivalcev Dolenjske in število izvodov, ki jih nastisnemo. Naklada okoli dvajset tisoč je severno lepa, a glede na to, da je to lokalni list, ki bi moral informirati ljudi o vsem, kar se pomembnega dogaja na dolenjskem področju, bi to moral biti za vsako gospodinjstvo nepogrešljiv vir informacij, torej bi moral težiti k znatno večji nakladi. Pri tem, vsaj kolikor na prvi pogled sodi, ne da bi se še približi seznanjal z vsebinom, ta ustreza lokalnemu časopisu, le njena predstavitev je glede na vsebinsko težo preskrrom. Časopis bi moral dati svoji vsebinai več poudarka tudi vidno, z ustreznimi naslovimi, ki morajo biti konkretni, vsebinski in s tem pritegniti bralec. Stvari, ki takoj padejo v oči tudi človeku, ki ne pozna jezika, zlasti pa še človeku, ki se poklicno ukvarja s časopisi, pa so fotografije. Nekatere so porazne, osebe na njih nerazpoznavne in pri tem dejstvu ne pomaga nobeno opravičevanje in izgovarjanje na papir, tiskarno, reprofotografijo, fotolaboranta, fotografa, slabe razmere ali

karkoli že. Fotografija v časopisu mora biti dobra; če so osebe v njej, morajo biti razpoznavne, če pa tega časopis ne more zagotoviti, slabih slik nima pravice objavljati, kajti to je razmetavanje s prostorom in podcenjevanje bralecov. V tržni ekonomiji take stvari niso mogoče, ker nekdo, ki prodaja slab izdelek, ne more obstati. Nad tem naj bi se globoko zamislili tudi mi, kajti samo vsebina nas v hudi konkurenči, ki se obeta, ne bo mogle reševati.

Še nekaj je, kar bi gospod Simonson priporočal Dolenjskemu listu: to je agresivnejša drža pri trženju, katerega pomembni del so reklame, ki so pri nas še vedno nekje v prehodu iz planske v tržno ekonomijo. Reklama mora nameč jasno povедati vse prednosti proizvoda ali dejavnosti, hkrati pa bralecu svetovati, kje, kdaj, kako in za kakšno ceno mu je stvar dosegljiva. To so stvari, jih morda tudi sami opazimo, a se morda ne zavedamo, kako usodne so lahko. Zato je potreben gospod Simonson in njegov pogled od zunaj, sunek, ki bo stvari le pognal v spreminjanje. Ni še prepreno za ukrepanje. A česa tudi ni na pretek. Kot rečeno, trg ne pozna milosti. Le tisti, ki bodo dovolj prodorni in bodo hkrati imeli dovolj posluha za zahteve časa, bodo obstali, drugi bodo životlini ali izginili. Gospod Simonson je videl stvari in bo povedal svoje. A on daje le ocene in pobude. Da ne bo zmanjkal volje za ukrepanje, pa boste morali svoje povediti tudi brainci. Upajmo, da že prej, precej prej, kot pa odpovedati časopis.

TONE JAKŠE

alternativna medicina

Žepni zdravnik

Bilo je pred tremi leti, ko se je Stanislava Žabkar, direktorica novomeškega podjetja Vitalis, ponovno mudila na Kitajskem in tam v eni od lekar opazila drobno škatlico, ki so ji rekli aku stimulator. En primerek je kupila in ga doma pricela preizkusiti na sebi, prijateljih, na ljudeh, ki so se slabo počutili, in na bolnikih. Učinki zdravljenja so mnoge prenenetili.

Aparat je poslala na šestmesečno testiranje v nekatere naše zdravstvene ustanove. Potem se je srečala še z izumiteljim aku stimulatorjem, magistrom znanosti in profesorjem Xiongom Xiaowejem s kitajskega zdravnega inštituta za elektronsko raziskave v mestu Xiau, in poseb je stekel. Podjetje Vitalis ima danes ekskluzivno prodajno pogodbbo za 10.000 aku stimulatorjev za slovensko, hrvaško, avstrijsko in italijansko tržišče. V kratkem pa bodo stekli posli za vso Evropo.

Uhelj, ogledalo organizma

Izum kitajskega znanstvenika temelji na akupunkturi, na prastari kitajski metodi zdravljenja človekovih obolenj, ki je bila dolgo časa nepoznana zahodni medicini. In ko se je začela uveljavljati tudi na Zahodu, uradna medicina najprej ni mogla in ni hotela sprejeti dejstva, da je mogoče zdravje pridobiti tudi s pomočjo tako banalne metode, kot je zabranje igel v določene točke na koži. Evropska medicinska znanost je nazadne le popustila pod težo znanstvenih rezultatov in sedaj si medicina in akupunktura podajata roki ter se smiselno dopolnjujeta v korist zdravja.

Po teoriji kitajske medicine akupunkturne točke na uhlju povezujejo vse notranje organe in štiri ude. Te točke prevajajo električni tok, prevodnost pa je manjša tedaj, ko so notranji organi ali deli telesa poškodovani. Bolj je kot organ obolel, večja je prevodnost točke. Xiong je izumil žepni aparat aku stimulator, ki je sestavljen iz dveh elektrod, ki ju je potreben vstaviti v notranjost uhlja (kot slušalko). Aku stimulator poišče akupunkturne točke in jih zdravi do prevodnosti. Zdravljenje se pozna že po sedmih dneh uporabe. Praktičnost te "žepne bolnišnice" je v njeni enostavnosti, učinkovitosti pa je enaka kot pri klasični, tradicionalni kitajski akupunkturi.

Kot dopolnilo aku stimulatorju je kitajski znanstvenik izumil še aku sandale z delovanjem na akupunkturne točke na stopali. Zdaj se ukvarja še z novimi izumi. Ko bo najnoviješi v trgovinah, bo mogoče na majhnem ekranu prebrati vrsto bolezni, stopnjo obolelosti in spremljati uspešnost zdravljenja do trenutku, ko bo bolezen ozdravljena. Kitajskemu znanstveniku lahko verjamemo, saj je za svoje izume leta 1989 prejel štiri zlate medalje na razstavi izumov Eureka v Bruslju.

Gospod Xiaowei je bil lani gost mednarodne razstave Zdravje v Ljubljani in je bil

Sodelavka Vitalisa Irena Zupančič z energijsko majico.

nad Slovenijo navdušen. Videl je tudi Otočec in Dolenjske Toplice in kar ni mogel verjeti, da je na takoj majhnem koščku sveta lahko toliko lepega.

Energijska majica za utrujene in brezvoljne

Novomeško podjetje Vitalis po Evropi ponuja še dva svoja "žudežna" proizvoda. Prvi je energijska majica, ki se na zunaj od običajne poletne majice loči po tem, da ima vtičnjen krog in droben zlat gumb, ki deluje kot antena. Na Inštitutu za šport na Univerzi v Ljubljani so ugotovili, da športnik z običajno majico porabi pri svoji aktivnosti znatno manj kisika, ima nižji krvni tlak in respiratorski količnik. Ugotovili so, da športnik daje tudi do 50% več energije. Majico je treba obleči vsaj 20 minut pred telesno aktivnostjo.

Vsega spoštovanja je vreden energijski stol megatron, ki je namenjen kreativnim in ustvarjalnim ljudem, ki si želijo še povečati kvaliteto in učinkovitost svojega dela. Na posameznih delih stola so nameščene natančno določene in usmerjene antene, ki dovajajo določen spekter kozmične energije na določeni center telesa. Zamisel ni nova, saj poznamo iz preteklosti precej podobnih rešitev, namenjenih dvig inteligence in napajanju z živiljenjsko energijo. Krone in diadem iz zlata z vgrajenimi kristali po zatrjevanju proizvajalcev močno povečajo frekvenco možganskih celic in povzročajo hitrejše in popolnejše delovanje možganov. Megatron za 50% skrajša fazo mišljenja, omogoča hitrejše odločanje, krepi ustvarjalnost, omogoča vrečjo koncentracijo, zmanjšuje utrujenost in omogoča večjo učinkovitost. Zato je kot pisan na kožo managerjem, direktorjem, znanstvenikom, umetnikom, politikom, državnikom, novinarjem, študentom in drugim.

JANEZ PAVLIN

naše korenine

Padalske kupole na podgorskem nebu

Danes živi v dolini. Z možem Borisom uživata upokojenske dneve v Jedinščici. Pogled na eni strani objema Gotno vas s cerkvico sv. Lenarta na sredini, na drugi pa se vzpenja v hrib grmičastega Barončevega hriba. Tam zadaj je slutiti Podgorje. Franckino Podgorje. Pogled ga ne more objeti, a srce ga slutti. Tam je svoboda, tam je mladost. Tam so spomini, ki milo pogrejejo srce in ga napolnijo z veseljem, hkrati pa tudi z žalostjo. Obojega je doživelva Francka tam gori. Še stoji domača hiša na Pristavi, a ni več življenja med njenimi stenami. Še so Jeničevi travniki in polja, a obdelujejo jih drugi. Morda se bo kdaj Jeničev rod spet naselil v Podgorje, potem ko ga je usoda odpaknila v dolino.

Z Galičovo Francko ali Jeničeve, kakor se je pisala v mladosti, smo se že srečali. Bila je ena od tistih, ki so videli, kako se je med nemškimi lovci in ameriškimi bombniki vnela bitka. Ravno nad Podgorjem se je iz zadetega zavezniškega letala zasukal črn dim. Hitro je pričelo izgubljati višino, še predno pa je izginilo v ognju in eksplozijah pri Gracarjevem turnu, so številne oči opazile enajst padalskih kupol, ki jih je veter nosil proti Podgorju. To je bilo na cvetno nedeljo pred petdesetimi leti. Pa poglejmo, kako je bilo v Podgorju pred tem.

Začelo se je tako, da se je h Kralevim na Pristavo priženil Jeničev Jože. Ni šel daleč. Nevesto, Franckino mater Marijo, je našel kar v isti vasi. A da bi novonastali družini priskrbel kruh, se je moral odpraviti daleč. Še pred prvo svetovno vojno je odšel čez veliko luž za kruhom. Enajst let je bil v Ameriki, devet v Kanadi. Vmes se je tudi vrnil. Takrat je družina narasla. Bilo je pet otrok, ki pa so očeta bolj slabo poznali. Francka se še sedaj dobro spominja, kako je bilo tiste noči, ko se je oče zadnjič vrnil iz tujine. Vsi so ponoči spali, ko je potrkalo na okno. Bil je Ambrožič, gostilničar iz Podgrada, ki je s konjsko vprego pripeljal očeta. Mati je zaklicala otrokom: "Vstanite, oče je prišel!". Tokrat jim ni bilo treba dvakrat reči. Planili so pokonci, kajti ta

FOTO: T. JAKŠE

Francka Jenič z Jedinščice

NAGRADI V ČRНОМЕЛJ IN GOZD MARTULJEK
Žreb je izmed reševalcev 26. nagradne križanke izbral LEOPOLDA KOREVCA iz Črnomlja in VIDEO KOŠIR iz Gozd Martuljka. Korevcu je pripadla denarna nagrada, KOŠirjeva pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 1. avgusta na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 28. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 26. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 2. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: KAD, NOTA, ELEMENT, BENAZIR, NIOBA, OH, MODROST, SPIS, OBRESTI, SK, LT, SLANO, ČRTOMIR, TIGER, NARKOZA, ANATOMIJA, DEŽ, RA, AGA KAN, OMA.

prgišče misli

Vest je začetek vseh naših prikazni.

P. ZIDAR

Zustonj nikoli ničesar ne dobis.

F. DOSTOJEVSKI

Kraljestvo smrti, to je nič. Sicer obstaja - pa je nič. Ampak za tistega, ki je bil tam, je tudi vse drugo nič.

P. LAGERKVIST

Mistični so tisti misleci, ki se ne morejo osvoboditi predstav, torej niso nikakršni misleci. Med njimi so izredno nadarjeni in plenjeni duhovi, vendar so vsi brez izjemne nesrečni ljudi.

H. HESSE

Razum in srce sta močnejša od sveta. Zato se ju svet boji.

J. ZALOKAR

DOLENJSKI LIST	POSLEDIC BREZ-ZHODNE-GA STANJA	KOSOVELOVA PESEM	RADIJEC KANONI TRESENJE		FRANC. PISATELJ BORIS	IT. KEMIK GIULIO					
OBDELovanje lesa s sekiro											POGAN
SLOV. GLED. IGRALEC IGNACIJ							HUDIČ				GRŠKA BOGINJA ŽEMLJE
POKOJNI RADUJSKI VODITELJ STANE				PRIPovedovanje o svojih tezavah			NOVA GRADISKA				
IT. MESTO S POSEVNIM STOLPOM				DOLENJSKI LIST	MATERIALNO PRIZNANJE ZA USPEH						

zanimivosti iz sveta

Zlato iz pragozda prinosa smrt

Zlato prinosa srečo le redkim, nesrečo pa mnogim. Zlatokopi že desetletje in pol dolgo izpirajo zlato v divjinah amazonskih pragozdov, za zlati izplen pa bodo plačali zelo hud davek okolje in stotisoči prebivalcev.

Deviška divjina pragozdov v porečju Amazonke postaja vse bolj zatruljena. Odkar so v rekah odkrili zlato, je zlata mrzlca potegnila v lov za srečo na tisoče garimpeirov, iskalcev zlata, ki so v poldrugem desetletju zatrulili reke in živali v njih z živim srebrom. Narava je udarec vrnila in med zlatokopi je začela razsajati skrivnostna bolezni. Strokovnjaki pravijo, da je to zmanjševanje splošne zatruljive prebivalstva na tem območju.

Prva znamenja bolezni so driska in nato razjede na ustnicah. Za temi, na prvi pogled ne tako nevarnimi znamenji, pridejo resnejša opozorila, da z zadržjem nekaj ni v redu: občasno zameglij vid in nenadzorovan tresenje nog in rok. Takrat se že ve, da gre za zatruljitev z živim srebrom. To je prekletstvo, ki je zadelo tako iskalce zlata kot vse tiste, ki so si svoj življenski prostor izbrali na širnih zlatonosnih območjih.

Prve zatruljite so se pojavile pred sedmimi leti, ko je bila zlata mrzlca na vrhuncu. Takrat ni nihče posvečal nobene pozornosti početju zlatokopov, ki so izpirali zlato iz rečnega mulja s pomočjo živega srebra. Amazonski deževni pragozdovi so bili deviški in neoskrunjeni, videti je bilo, da jim zlatokopi ne bodo naredili kakšne večje škode. Danes pa se ve, da je početje iskalcev zlata izredno hudo obremenilo okolje. Niso le izsekali gozdov in skalili bistrе vode, manevre so jih tudi za dolga leta zatrulili.

Medtem ko znanstveniki še razmišljajo, kakšne bodo končne posledice zatruljitev porečja Amazonke - vnos živega srebra v prehranjevalno verigo še ni dovolj temeljito raziskan - pa je že jasno, da je prebivalstvo na območju, velikem kot celi Evropa, zdravstveno resno ogroženo.

"Soočamo se s tihom okoljsko tragedijo," pravi dr. Geraldo Guimaraes, biokemik v Središču za tropsko medicino v Belemu. "Kar 90 odstotkov vsakodnevne hrane prebivalcev na tem območju so ribe in z njimi se prebivalstvo počasi zatrulja. Zagnati moramo preplah! Na kocki je namreč zdravje generacij!"

Najnovješte študije so pokazale, da je z živim srebrom zatruljenih sto in sto kilo-

metrov največjih rek v amazonskem bazenu. Ko so se garimpeirosi pomikali za svojim plenom vse globlje in globlje v deževni pragozd, so za seboj puščali smrtno neverno odlagališča živega srebra, ki se sčasoma spremeni v organsko obliko, imenovano metilno živo srebro, ta pa se počasi prebjaja skozi prehranjevalno verigo do živali, ki jih ljudje uporabljajo za prehrano, ter se nujovem organizmu skladišči kot strup, na koncu seveda tudi v človeškem organizmu.

Bolezni je dobila ime po ekološkem škandalu iz petdesetih let, ko so prebivalci obalov zalaiva Minamata na Japonskem zboleli zaradi odlaganja industrijskih živ-srebrenih odpadkov v ta zalin. Na tisoče ljudi je dobilo nepopravljive možganske poškodbe, 1382 jih je umrlo, najbolj grozljiv pa je bil učinek pri nosečnicah, ki so zaradi zatruljive rojevale iznakažene otroke.

Med zlatokopi so zdravniki že zabeležili več sto primerov zatruljitev z živim srebrom, vendar so bolezni povezovali z vdihanjem živorebnih par pri izpiranju zlata. Dokazanih primerov minamatske bolez-

ni, ki bi izvirale iz uživanja zatruljenih rib in vode, še niso zabeležili. Vendar je za to bolezen značilno, da se razvija zelo počasi, zato je vsakršen optimizem odveč. Da gre za resno nevarnost, opozarjajo zdravstvene statistike, ki govore o povečanem številu spontanih splavov na območjih, kjer so reke najbolj zatruljene. Tudi analize v nekaterih naseljih so pokazale, da je v laseh mnogih prebivalcev nekajkrat večja koncentracija živega srebra, kot jo Svetovna zdravstvena organizacija predpisuje za normalno. Zaskrbljuje predvsem to, da to prebivalstvo ni dejavno pri izpiranju zlata in da živi več sto kilometrov daleč od zlatokopov.

Po mnenju zdravstvenih strokovnjakov bo epidemija minamatske bolezni v osrednji Amazoniji izbruhnila v naslednjih desetih ali petnajstih letih, če vlada ne bo takoj začela z odločnimi ukrepi. Ogroženih je 200.000 zlatokopov in nekajkrat večje število naseljencev ter domačih Indijancev. Raziskovalci so začudenii, ker obolenj ni več, saj so v krvi ogroženih prebivalcev izmerili deset-do dvajsetkrat večje koncentracije živega srebra, kot je normalno. Trenutni mir je varljiv, pravijo, ko se bo bolezni pojavila, bo prepozno. Ukrepati bi morali takoj, če ni že prepozno.

zdravnik razlaga

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Črevesne okužbe

Vodilni klinični znak nalezljivih črevesnih bolezni je DRISKA. To je spremenjena konzistenco iztrebkov in povečano število iztrebljanj. Nalezljive črevesne bolezni so zelo številne in razširjene. Zlasti so pogoste v deželah v razvoju, kjer še vedno zaradi nenadno nastale driske umre več bolnikov, predvsem otrok, kot zaradi katerekoli druge nalezljive bolezni. Ocenjujejo, da zaradi črevesnih okužb umre na svetu vsako leto najmanj 5 milijonov otrok v prvih petih letih življenja. V številnih deželah otroci prebolijo tri ali več drisk vsako leto. In tudi v razvitenih državah so pogost vzrok za sprejem otrok v bolnišnico. Te bolezni so zelo pogoste pri starostnikih, predvsem pri tistih, ki živijo v domovih za ostarele. Bolniki z aidsom so nova skupina, ki je izredno občutljiva za te okužbe. Prav pri teh potekajo črevesne okužbe v hudi obliki in s številnimi hudimi zapleti ter trajajo dalj časa.

Razširjenost črevesnih okužb

Rezervoar za črevesne okužbe so živali in človek - z bolezenskimi znaki ali brez njih. Okužba se prenaša neposredno z dotikom, večinoma pa posredno zaradi uživanja okuženih živil. Ocenjujejo, da je v razvitenih deželah na tržišču kar 30% živil okuženih z različnimi mikroorganizmi.

Pri širjenju grže in salmoneloz so pomembne muhe, v katerih črevesi se mikroorganizmi zadržujejo in jih tudi mehanično prenašajo.

Obolevajo osebe vseh starosti, več obolenj je le pri otrocih.

Največ črevesnih okužb je v vročih poletnih mesecih.

V Sloveniji so epidemije črevesnih bolezni zelo pogoste. Najbolj pogost ugotovljen povzročitelj so salmonole. Največ bolnikov se je okužilo z uživanjem živil v obratih družbenih prehrane, sledijo pa gostinski objekti, vrtci, šole, domovi za starostnike, zdravilišča, slaščiarne. Prizadeti so navajali različne vire okužbe: hrenovke, piščanče meso, različne zrezke, salame, sira, smetano, sladoled, riž, pire krompir in drugo.

Razvoj črevesnih bolezni

V zgornjem delu prebavnega trakta bakterij navadno ni ali pa jih je zelo malo. Večje število mikroorganizmov v končnem delu tankega in v debelem črevesu se upira naseljevanju novih mikrobov.

Bolezenski mikrobi potrebujejo za naselitev v črevesu človeka. To so značilne beljakovinske snovi, ki jih mikroorganizmi izločajo na svoji površini. Naselitev bolezenskih klic v tankem črevesu pa otežujejo obrambni mehanizmi gostitelja: močna kislota ali bazičnost črevesne vsebine, njen hitri pretok, prisotnost beljakovin ter obrambni odgovor.

Mikroorganizmi povzročajo drisko na več načinov: z vdorom in sproščanjem dejavnikov vnetja, z razmnoževanjem mikroorganizmov in posledično tvorbo presnovkov, ki vplivajo na črevesni transport, z neposredno okvaro celic črevesne sluznice ter s tvorbo različnih strupov.

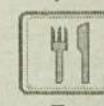
Bakterije, ki vdirajo v črevesno sluznico, povzročajo vnetne spremembe različnih stopenj - od rdečine in otekline do plitve in globoke razjede. V črevesni celici se razmnožujejo, se širijo iz celice v celico in povzročajo smrt celice.

(Se nadaljuje)

praktični praktični praktični praktični KRIŽ

Skrinja ali omara?

Kaj lahko se zgodi, da se sedaj, ko je zamrzovanje sadja in zelenjava na vrhuncu, zamrzovalnik bodisi pokvari ali postane pretezen in razmisljate o nakupu novega. Vendar ste postavljeni pred izbiro: naj kupimo zamrzvalno omaro ali skrinjo? Vsaka izmed njiju ima dobre in slabe lastnosti. Prednosti omare pred skrinjo so v tem, da potrebuje manj prostora za postavitev, moč pa jo je zgraditi tudi v kuhinjsko omaro. Lahko jo kombinirate s hladiščnikom. V omari je veliko večja preglednost po predalih, zato je tudi čas, ko so vrata odprtia, krajsi. Tudi čistiti jo je enostavnejše. Ima pa omara predvsem eno slabost: notranji volumen je le 80- do 88-odst. izkoriscen, medtem ko je v skrinji uporabna prostornina večja, saj lahko izkoristite 93 odst. prostora. Tudi poraba električne energije je pri skrinji manjša kot pri omari.

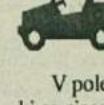
Ribji tatar

Za spremembo si lahko poleti pripravimo ribji tatar, ki se bo kot nalašč prilegel ob vročih večerih. Zanj potrebujemo: 1 jajce, 2 sardelne fileje, petersilj, kapre, 1 jedilno žlico olivnega olja, česen, worcestrsko omako, sok pol limone, zeleni poper, 1 cl konjaka, 8 dag konzervirane tunice, 8 dag lososovih filejev, popečen kruh, cel poper za okrasitev. Petersilj operemo in ga skupaj s kaprami sesekljamo. Sardelna fileja z nožem zmečkamo na deski, zeleni poper stremo in ga drobno sesekljamo, česen stisnemo. Jajce, sardelna fileja, petersilj, kapre, olje, worcestrsko omako, limonin sok, česen, poper in konjak z metlico dobro zmešamo, da dobimo enoto zmes. Tunino in lososa drobno sesekljamo in zmešamo z marinado. Kruh popečemo v opekaču, tatar položimo na krožnik in ga poljubno okrasimo. Obvezno je maslo.

Čas za motovilec

Motovilec je pri nas zelo priljubljena vrsta solate ne le zavoljo rekordne vsebnosti vitamina C, s katero prekaša vse druge, temveč zaradi svojega časa rasti. Z gedice ga lahko pobiramo od konca septembra pa skozi vso zimo, če ni snega, tja do zdognje pomlad. Odlikuje ga odpornost proti mrazu; s plastično ponjavo ali rogoznicno ga je mogoče še dodatno zavarovati, ne da bi rastlina kaj trpela. Zdaj prihaja čas sezanja motovilca, ki na že izpraznjenih gredah greda še zanesljiv drugi pridelek, torej še eno "žetev". Pri nas vrtnarski strokovnjaki priporočajo dve sorte, ljubljanski motovilec, rod Polar, ki ima manjše liste, zelo odporne proti mrazu, holandski motovilec z večjimi listi in listnimi rozetami, ki hitro raste in daje obilnejšo bero. Obe sorte potrebujeta nekoliko zavetno lego, za kakovost zemlje pa nista izbirčni, le preobilje plevela ju lahko zadusi, če pogrešata vrtnarjevo roko. In še: motovilec je vrtnina, ki se ne da skladiščiti ali zamrzni, zato je primerna le za presno uporabo.

Cene po avtocesti

V poletnih mesecih se bomo tudi vozni, ki se sicer poredko vozimo na daljših relacijah, bolj pogosto posluževali avtocestnega omrežja, kolikor ga Slovenija pač premore. Če se bomo odpravili proti Primorski, Gorenjski ali Štajerski bom morali plačati tudi cestnino. Če imamo voženj precej, pa se nam ponuja ugodnost s 25 odstotnim popustom, ki ga nudi Podjetje za vzdrževanje cest. Ta popust velja za prednakup bonov in sicer za fizične osebe v vrednosti najmanj 6000 tolarjev, za pravne osebe pa je najmanjša vrednost nakupa s popustom v vrednosti 60.000 tolarjev. Vsakodob si lahko torej sam zračuna, kdaj se mu ta popust splača izkoristiti. Bone s popustom lahko dobiti na predstavnih AMZS v Kranju, Ljubljani, Kopru in Celju.

FOTO: Fototeka ZV/NKD

OLJENKA Z VERDUNA - Oljenka je specifično oblikovana antična keramična ali kovinska svetilka, navadno ornamentirana z reliefnim prikazom na zgornji ali z napisom izdelovalna na spodnji strani. V grobu rimskega grobišča na Verdunu je bila najdena reliefna oljenka z motivom grške boginje Nike ali rimske Viktorije, boginje zmage. Tako v grški kot v rimski mitologiji je ta boginja zavzemala ob vrhovnih božanstvih Zeusu in Ateni oziroma Jupitru in Junoni posebno mesto. Boginjo so prikazovali kot krilato žensko bitje, ki ima v rokah lovov venec, znak zmagovalca, in palmo vejico. V rimski umetnosti je najpogosteje prikazana stojeca na krogli. Kasneje je ta lik služil kot likovni vzor za prikazovanje angelov v krščanski umetnosti. (Pripravil Danilo Breščak, dipl. arheolog)

In Tedenovih napiskov

Zakajene kuhinje - V kuhinjah kadi se mnogo strašno, da človek ne more v veži prebiti in se kuharice curkoma jokajo. Vzrok je, ker hiše imajo dimnikov.

Bolna žila melanholije - Vse mišljenje, govorjenje, djanje in nehanje le količkaj omiknih naših deklic, posebno tistih, ki bero kaj posvetne - novele, pesmi - prepleteno je z bolno žilo melanholijo. Sanjarje gibljejo jim se okoli sijajne bodočnosti, idealno blaženih ljubezni in zakonov, bogatih, imenitnih ženinov, ki si v svojem veledrušju izbirajo neveste raje v blatu uboštva kakor v bleščečih palačah. Vedno pričakujejo od ene ali druge strani prihod neznanega, v vsakem oziru pohvalnega in pomicnega tujca. Bog se usmil!

Tesne veže - Strašno tesne veže imajo tod menda vse hiše. Modri Jerič pa bo delal svojo jako prostorno, poznaje dobro veliko korist veže za kmečka dela pa tudi za zložnost, ki jo dajejo krčamam. Tudi mostovži in postreški bi bili veči in pripravnejši. Tako so malo kje za praktično rabo.

Živeli so z gozdom

Značilnost fratarskega življenja je bila pogosta selitev. Ko so iztrebili, kar jim je bilo odkazanega za kuhanje oglja, napravili drva in ostali les, so se preselili v drug predel gozda, ki je bil določen za trebljenje. Spet je bilo treba postaviti kočo, kar pa se je bolj splačalo, kakor pa hoditi po več ur na delo. Če svet okoli bajte le ni bil preveč kamnit, so si napravili vrtove in celo sadno drevje so zasadili. Sejali so oves, fízel in drugo zelenjavno pa tudi krompir. Nekateri so redili celo kravo. V glavnem pa so živel od polente, ki so ji rekli "fratarski žganci". Pravijo, da še v dolini niso znali skuhati tako dobrih žgancev, kot so bili fratarski - bili so drobni in mehki, da jih je človek jedel z velikim apetitom. Tudi pozimi fratarji niso stradali. Če je pošel živež, so segli po divjadi. Poznali so vse stečine divjadi. Vendar za krivolov v sili žlahtni gospodje niso smeli zvedeti in tudi niso.

Če so šli bolj daleč na delo od svoje bajte in se niso mogli vrniti pred večerom, so vzel s seboj kotiček za kuhanje in "banko" za vodo. "Banka" je bil lesen ploščat okrogel sodec, ki so ga nosili na hrbitu. Vžigalic starji fratarji niso poznali, ampak so imeli kresilno gobo, ki je pod spremnimi rokami hitro dala iskro, in ogenj je bil kmalu pri roki.

Pri delu fratar ni bil nikoli sam, vedno sta bila dva ali pa še več, če jih je bilo več v družini. Če je prišlo do nesreče, je bila tako pomoč bližu. Od fratarjev bi se še danes naučili marsikaj dobrega, predvsem pa reda v gozdu. Fratarska pravila so imeli v krvi že od rojstva. Vsak je vedel, kje lahko zaneti ogenj. Čeprav gozd ni bil njihov, so v njem delali z enako ljubezni kot doma okoli svoje koče. Takega reda in snage v gozdu ne bomo doživeli nikoli več. Nihče jih ni učil, ali gozda niso nikoli onesnaževali. Do gob so imeli posebno spoštovanje pa tudi strah, vendar nobene strupene gobe niso nikoli uničevali. Užitne so nabirali in rezali z noži krivci.

Pred skoraj 50 leti mi je še otroku starji fratar Zajc pripravoval o radostih in tegobah svojega in njegove-

Tone Virant:

Delavci v roških gozdovih

Habsburžani

Austrija se pripravlja na veliko praznovanje, prihodnje leto bo namreč slavila tisočletnico. Leta 996 je cesar Oton III. predal bavarškemu samostanu temjino in posest na vzhodu cesarstva ter darilo potrdil z listino, na kateri je prvi omenjeno ime Ostarichi, torej Vzhodna dežela, zdaj znana kot Osterreich oziroma Avstrija. Zgodovina Avstrije je skoraj isto kot zgodovina Habsburžanov, rodbine, ki se je povzpel med najmočnejše evropske vladarske hiše. V razvitu svoje oblasti so ustvarili imperij, ki je presegal vse znane cesarstva, saj je Karel V. lahko upravičeno rekel, da v njegovih državah sonce nikoli ne zaide. Habsburžani so vladali 7 stoletij, iz srednjega veka vse v 20. stoletje, od 16. do 18. stol. pa so imeli nesporen svetovnogospodarski pomen. Cela stoletja so bili pod njihovim okriljem številni narodi, med njimi tudi Slovenci. Leta 1282 jim je pripadel prvi kos tedanjega slovenskega etničnega ozemlja, po letu 1500 pa je bilo pod njihovo oblastjo skoraj že vse slovensko ozemlje.

"Odtlej je bila usoda Slovencev, ki so se po neštetih ovirah oblikovali v narod, tesno in odločilno povezana z rastjo in upadanjem moči habsburške dinastije, z njenimi političnimi, kulturnimi in ideološkimi usmeritvami, z njenimi ravnanimi glede teženj posameznih dežel in narodov po večji samoupravnosti, svobodnosti in samostojnosti," pravi zgodovinar Dušan Voglar, ki je prepričan, da je posamezna poglavja v zgodovini Slovencev mogoče bolje razumeti samo s poznavanjem zgodovine habsburške dinastije.

Habsburžani so zaradi avstrijske tisočletnice, obujenega zanimanja za srednjo Evropo, s katero je tesno povezana habsburška vladavina, in pomena, ki ga imajo za slovensko zgodovino, tudi za nas zanimiva zgodovinska tema. Naši severni sosedje so skoraj obsedeni z njimi; na knjižnem trgu se pojavljajo številne knjige, posneli so tudi televizijsko nadaljevanje. Po nji je nastala obsežna v bogato ilustrirana knjiga HABSBURŽANI, katere slovenski prevod je to dan na naš knjižni trg poslala Mladinska knjiga.

Pisca knjige Walter Pohl in Karl Vocelka sta napisala delo, ki je dostopno širokemu krogu bralcov. Vsebina je razdeljena na 12 časovno zaokroženih poglavij, v katerih so pregledno prikazana posamezna zgodovinska obdobja in orisani posamezni vladarji iz habsburške dinastije. V dolgi vrsti Habsburžanov se vrstijo vsakršni značaji, omahljiveci in divji bojevniki, pragmatiki in vidci, vsi pa trdno prepričani, da sta jim krona in cesarstvo dano po božji milosti. Pred bralcem oživijo osebnosti od Rudolfa I., očaka dinastije in prvega Habsburžana, ki je sedel na nemški kraljevski prestol, Maksimiliana I., poslednjega viteza, pesniško ljubečega moža prezgodaj umrle Marije Burgundške, Rudolfa II., čudaka na dvoru v praškem gradu, Rudolfa IV., ustanovitelja

Novega mesta, pa Marije Terezije, razsvetljene vladarice, katere ime je še živo v našem narodnem izročilu, do Franca Jožefa in v Sarajevu umorjenega prestolonaslednika Ferdinanda. Orisane so malo znane zgodbe in zgodbne, ki še danes burijo domišljijo, kot je denimo dvojni samor in grad Meyerling. Avtorja sta v svojem pisaju v pravi meri kritična, mogočnost teme ju ni zmnila v povečevanje in soustvarjanje mita o Habsburžanah, ampak sta ostala objektivna. Ne vsljujeta le enega zornega kota ali ene ocene, ampak v svoje pisanje večkrat pritegneta tudi mnenja drugih, po stališčih razlikujučih se strokovnjakov.

MILAN MARKELJ

Videnja

Andrej Medved je že z dosedanjimi pesniškimi zbirkami izprical, da je eden najbolj samosvojih pesniških glasov v sodobni slovenski poeziji. Njegova poetika se je oblikovala v obdobju radikalnega avantgardizma pred četrto stoletje, ko je bilo v modi eksperimentiranje z jezikom. Vendar pa Medved z besedo ni počenjal istih reči, kakor so jih njegovi pesniški vrstniki, ki so gojili ludizem; njemu je beseda pomenila mnogo več kot le sredstvo za lahkonite igre, do ne je gojil malone obredne odnose. Toda če so do zdaj v njegovih pesmih žarele samo besede kot bleščeče osamljenke, ker je to pač zahteval hoteno zgoščen pesniški izraz, se je v novi zbirki VIDENJA, ki jo je Medved izdal pri Založbi Mladinska knjiga v Ljubljani, zgodilo, da je besedo osamljenko zamenjalo več besed oziroma da je podobo doživljajskoga sveta zamenjala prispolova za ta svet.

V Videnjih se je Medvedova poetika sprostila. Opraviti imamo z izrazitim kiticami, sestavljenimi iz dolgih ritmiziranih verzov, podobnih tistem v klasičnem sonetu, le da ne rimajo. Je pa v teh, sicer nenaslovjenih pesmih obilo drugega. Tako pesnik, denimo, močno teži k aliteracijam, h konzontantim zvočnim stikom, k sovočju oziroma blagoblašču, da o drugih straneh plemenitenja verzov niti ne govorimo. Čeprav pesmi živijo v organizmu zbirke samostojno, pa so obenem med seboj tudi povezane, in to tako, da se ključna beseda iz zadnjega verza kake pesmi ponovi v prvem verzu naslednje pesmi. Tako organizirane pesmi, kot tudi sama kompozicija zbirke, se pravi obvezno gledano z oblikovne in vsebinske strani, pa pomenijo, da je "v Medvedovo poezijo vstopil svet", kakor v spremni besedi podurja Boris A. Novak. V pesmih nenadoma razpoznamo obrise zgodb.

Pesnik se vsega, življenva in smrti, dotika s silnim čustvenim nabojem, a najde tudi izhod iz krčevitega objema življenva in smrti - v čistem hrepenenju po lepoti. Pesem je za pesnika samorog in podoba samoroga simbol čistosti. Pod tem simbolom se v tišini rojevajo besede, ki ustvarjajo lepoto.

IVAN ZORAN

FOTO: M. MARKELJ

ga pradeda življenja. Pripravoval je tako živo in občuteno, da smo včasih vsi poslušali jokali. Z očetom je živel v gozdu od svojega desetege leta. Dočakal pa je 98 let. Ni umrl od bolezni, ampak je preprosto zaspal na pomladnem soncu, ki je zlatilo roško gozdove. Odšel je, ker v njem ni bilo več življenjskih sokov. Tako so umirali in odhajali tudi mnogi drugi fratarji. Skoraj vsak je pred smrtnjo zaprosil, ko so bili že davno v dolini, da so ga odnesli iz hiše, ker je hotel še poslednjič z očmi objeti Širne gozdove.

Železarna na Dvoru in razcvet fratarstva

Fratarji in gozdovniki so povečini trebili gozd do goloseka ali pa tudi ne. Iz lesa so kuhanli oglje in napravljali drva. Poleg oglja so nekateri žgali tudi pepeliko. Na Rogu je bila zato posebna peč v Podstenicah. Pepeliko so potrebovali za steklarsko industrijo, ki je nekaj časa cvetela v Kočevju.

Kdor je hotel postati samostojen oglar, je moral najprej sodelavcem skuhati precej kop. Pri tem opravil je bilo treba mnogo vztrajnosti. Posebej je bilo treba paziti, da je bila kopa pravilno zložena. Poleg kope so naredili še "štirne" (vodne zbiralnice), da so kopo gasili, če se je vžgala. Oglar se je šele takrat oddahnil, ko je bilo oglje "zvagano".

Fratarji so kuhanli oglje večinoma za železarno na Dvoru, ki so začela obravljati 1796 leta. Železno rudo za Dvor so kopali v okoliških krajinah, dovažali pa so jo tudi od drugod. Železarski obrat je slovel po različnih izdelkih, ulivali so železna vrata, nagrobne križe, okrasne in druge predmete. Nekaj časa so imeli celo naročilo od cesarskega dvora za ulivanje krogel in možnarjev. Žele-

zarna je bila nekaj časa na višku svoje zmogljivosti in fratarji so takrat rastli kot gobe po dežju. Z ogljem so zalagali tudi steklarino v Kočevju. Bilo pa je še dosti drugih odjemalcev oglja. V Rogu so tistikrat pridelali največ oglja na Kranjskem. Železarna na Dvoru je imela v obliku celo svoj denar, ki so ga uporabljali fratarji za nakup hrane in drugega v veliki trgovini, ki so jo postavili poleg železarne za potrebe delavstva. Železarniški denar je bil veljavlen le za območje železarne in njene dobitvite, to je fratarje in prevoznike oglja in rude. Fratarji so vsakih 14 dni ali enkrat na mesec sli po "fasengo" na Dvor. Priprljali so jim jo vozniki, ki so vozili oglje.

Vendar je železarna propadla. Starejši ljudje pravijo, da so bili bankroti krivi upravitelj in njegov najožji sodelavec. Upravitelj si je menda dal napraviti poseben možnar, da je z njimi zletel v zrak, ko so prišli na sled, kdo je kriv finančnega poloma fužin.

Propadanje fratarstva

Ker so ugasile fužine, je šlo veliko manj oglja v promet in fratarstvo je začelo zamirati. S propadom fužin na Dvoru so skoraj vsi zapustili fratarje in se naselili na obrobju Soteske. Šli pa so tudi v druge kraje. Nekateri izmed njih so dočivali od gradu celo nekakšno rento.

Na fratarje spominjajo znamenja in imena, ki so še ohranjena. V gozdovih ali že v dolini so nekateri postavili spominska znamenja in križe zaradi kake zaobljube. Nekatera stara znamenja so imela na vrhu dvojni križ in so še iz dobe ogleskih patrijarhov.

Med fratami je bila najbolj znana Červanova frata. Ker so bili tamkajšnji fratarji zelo pridni in varčni, si je oče Červan po več letih trdega dela napravil v gozdu

FOTO: M. MARKELJ

Ostanek plavža na Dvoru

V žužemberškem vrtcu je premalo prostora

Starši zahtevajo rešitev

ŽUŽEMBERK - Starši kar enaindvajsetih otrok iz Žužemberka in okolice so bili te dni precej nejevoljni, ko so dobili negativen odgovor na njihovo prošnjo za spremem otroka v vrtcu. Na pobudo vrtca in prizadetih staršev so se zbrali 29. junija zvečer in vodja vrtca Slavka Nahtigal jim je pojasnila težak položaj v vrtcu. Dejala je, da so oddelki polni, prošenj za vrtce pa je preveč. Kljub temu da po mestnih krajevnih skupnostih vrtce celo zapirajo, je v žužemberški krajevni skupnosti vsa leta nenehen prislik za spremem otrok v vrtec. V krajevni skupnosti Žužemberk delujejo dva oddelka, eden v Žužemberku, drugi na Dvoru. V Žužemberku je predšolsko varstvo staro že okrog 28 let. Pred 18 leti je bilo varstvo organizirano na več lokacijah, dokler ni bil zgrajen vrtec. Žal je vrtec premajhen in potrebeni bodo odločni koraki za rešitev teh problemov.

Nekaj rešitev je nakazala že Nahtigalova, še več pa so jih predlagali starši. Predvsem starše motijo opuščeni prostori stare šole. O tej stvari je bilo izrečenih več ostrih besed, saj je sramota za kraj, da prostori so, vendar so neizkorisceni. Kljub temu da lastništvo šole še ni urejeno, računajo tudi na pomoč krajevne skupnosti. Druga možnost je čim hitrejša dozidava vrtca v Žužemberku. Z enakimi težavami se srečujejo tudi na Dvoru, čeprav vrtec še ni star 10 let. O dozidavi šole in vrtca je razpravljal tudi klub staršev na Dvoru. Starši računajo tudi na odprtje zasebnih vrtcev, za tovrstno varstvo sta bili že oddani dve vlogi, vendar sta bili zavrnjeni. Možnosti so tudi v prostorih, ki so v družbeni lasti in so nezasedeni (npr. policijska postaja).

Skratka, starši so zahtevali, da se problem varstva v Žužemberku in na Dvoru čimprej reši, zato so izbrali odbor, ki bo te dni odšel na pogovor z ustrezanimi organi v Novo mesto. Starši računajo tudi na pomoč vodje Slavke Nahtigal in ravnateljice osnovne šole v Žužemberku Jelke Mrvar, ki se bo morala po odhodu ravnatelja Viranta spoprijeti z več let zapostavljeni problematiko otroškega varstva.

S. MIRTIC

Za turisti ob Kolpi ostajajo le kupi smeti

Kdo bo kaj ukrenil?

V zadnjih dveh letih je obisk Kolpe zelo štiven. Čeprav je TSD Kostel tega zelo vesel, pa po drugi strani nastopajo veliki problemi. Danes bi omemili samo osnovnega, to je začito reke Kolpe. Na tem področju do danes ni bilo nič storjenega. Turisti resa prihajajo, a od tega zaenkrat ni koristi, samo smeti ostajajo, zato ni čudno, da se ob Kolpi že pojavljajo napisi, da turisti niso potrelni.

Po moji oceni, bi morali najprej urediti mesta, kjer bi se obiskovalci lahko zadrževali, in tam postaviti manjše kontejnerje ali kože za smeti. Zagotovo pa je potrebno urediti režim na Kolpi. Prav tako bi morale biti službe občine Kočevo nekoliko bolj elastične in razumevajoče. Na določenih mestih je potrebno postaviti počivališča ali okreplevalnice. Sicer pa naj se to imenuje kakorkoli, važna sta vsebina in red. Prav tako naj bi bilo dovoljeno, seveda ne tik ob vodi, postaviti poljski WC, potem bi bilo ob grmovjih manj "okraskov". Kolikor mi je znan, to sosednja občina Črnomelj bolj prožno ureja in verjetno bi se veljalo tja obrniti za nasvet. Pojavlja se tudi že misel, naj bi na vpadišču, ki peljejo v Kolpi, postavili nekakšne "mitnice", ki bi pobirale turistično in ekološko takso.

Smo na začetku, vsaj v tem delu Obkolpja, razvoja turizma in že se pojavljajo različni pristopi. Zaradi tega bi se moral posamezna turistična društva, tu mislim na TD Osilnica, Kostel in Poljanska dolina, bolj povezati med seboj. Nujno je poenotiti programe izkorisčanja tega prostora in skupen nastop navzven.

F. CIMPRIČ

Gost je kralj - toda ne pri nas

To načelo ne velja za Modroničev kmečki turizem v Prelesju ob Kolpi - Če bodo v Kolpski dolini še naprej tako delali, se življenje k njim ne bo vrnilo

V minulem letu sem se odločil, da bom prevesel Kolpo od Fare pa do Vinice v treh dneh. K temu me je pritegnila veslaška žilica pa tudi pripovedovanje priateljev in znancev o krasotah zgornje Kolpe in miru, ki se ga namaučiš.

V resnicu je bilo lepot veliko in užitkov tudi, miru pa bolj malo, kajti bregovi Kolpe so bili ob vsej moji poti polni kopalev pa tudi divjih šotorič, ki so bolj ali manj kazila bregove. Že ob prvi prenočitvi v Žlebah pa sem spoznal "mir", ki se ga pridejo naužit avantur željni Ljubljanci, saj je piana družba po volčji zavijala do jutra in sprostila na obkolpske bregove vso svojo odvečno energijo, ki je v beli prestolnici ne sme.

Ze tedaj sem se odločil, da bom dopust v letu 1994 preživel v Sloveniji, da ne bom dal zaslužit, ne Hrvatom, ne Italijanom, ne komu drugemu, kajti prekrasna dolina Kolpe me je prevzela. Z družino smo sklenili, da bomo kampirali ob Kolpi, da bomo čolnarili, se kopali, uživali mir, domače lepote in dobrte. Po temeljitem razmisleku smo se odločili za znameniti Modroničev kmečki turizem v Prelesju pod Starim trgom, saj ga v vseh časopisih postavljajo za zgled, od tam ministri startajo na rafing vožnje.

Ker navadno vse temeljito pravim, sem se v nedeljo usedel v avto in se odpeljal k Modroničevim. To pa pravo, smo ugotovili v družini. Nekaj počez parkiranih prikolic, šotori, voz, dovrha naložen s smetmi in blatna cesta pri dohodu v kamp nam je dalo slutiti, da je vse res po kmečku. Napotimo se v gostilno in vprašamo dekleta, ki je strelego gostom, kje lahko dobimo podatke o kampiranju. "Grem vprašati," pravi dekle in izgine za vrat kuhinje. Kmalu se

vrne in pove, da gospodinja nima časa, ker pripravlja ribe. Čakamo kakšnih dvajset minut, pa nič. Vmes prideva fantiča, očitno sta se pripeljala s kolesi, in povprašata, če lahko prenočita v kampu. Iz kuhinje se zališi gospodinjšči glas, naj prineseta dokumente in gresta spat na otok. Fanta imata kakšnih šestnajst let. Dokumentov nimata. Končno se ju usmili natakarica, ki pravi, naj podatke napiše.

Mi pa vztrajamo, da bi radi vedeli, ali imajo prostor, koliko stane kampanje itd. Prosim natakarico, naj mi pove. Očitno se ji smilimo, saj zopet izgine za kuhinjskimi vrati. Kmalu se vrne in prenesa gospodinjšči sporočilo, da prostora za prikolicu ni. Kot pravi Slovenec se ne dam zmesti in ji povem, da imam namen priti po petnajstem, in to samo za deset dni. Zopet sledi posvet v kuhinji in nato natakaricin odgovor, da prostora ni, da pa, če sem že tako vztrajen, bi se kaj našlo na soncu, vendar nič ne jamčijo.

Plačamo in odidemo, ne da bi spoznali kmečko gospodinjšči in se osebno pogovorili z njo. Ribe je v teh tridesetih minutah že gotovo spekla. Odnos gospodinjšči me je malce spoštingal na kampe v Istri v tistih časih, ko je pol Evrope, predvsem tiste s plitkimi žepi, drlo na topli Jadran in ki včasih ni bilo jasno, ali si na dopusti ti ali pa delavci v recepcijah, kampih in barčkah Mediterana. Nehoti se mi je vselila primerjava med Luxemburgom in Beli krajino. Ve-

Pismo vladu RS

Zahteve šoferjev in avtomehanikov ob stanovskem prazniku

Ob Dnevu šoferjev in avtomehanikov Slovenije, 13. juliju, ki ga slovenski šoferji in avtomehaniki praznujemo kot svoj stanovski praznik, ne moremo mimo tega, da ne spregovorimo tudi o zelo perečih vprašanjih, ki tarejo vse motorizirane državljane Republike Slovenije, posebno pa poklicne šoferje in avtomehanike. Ta vprašanja povzročajo nezadovoljstvo našega članstva, ki je bilo izraženo na vseh občinskih zborih v zdrženjih in pa seveda na vseh manifestacijah Zveze zdrženj šoferjev in avtomehanikov Republike Slovenije.

Mnenje smo, da nova ureditev zakonodaje na cestnopravilnem in transportnem področju ne zahteva večjih finančnih sredstev, temveč veliko dobre volje in posluha pristojnih državnih organov. Prav tako pa za preventivno delo v cestnem prometu niso potrebna večja finančna sredstva, ampak predvsem usklajeno delovanje vseh državnih ustanov in strokovnih organizacij, med katere prav gotovo sodi naša Zveza zdrženj šoferjev in avtomehanikov Republike Slovenije. Pripomniti moramo, da je naše članstvo na tem področju doslej prispevalo veliko volonterškega dela. Po zagotovilih pristojnih ministrstev imamo sedaj v Sloveniji prvič zagotovljeno denar za izgradnjo cestne infrastrukture, vendar pa večjih efektov še ne vidimo. Tako se sedaj pri odseku avto ceste Arja vas-Vransko zatika pri proceduralnih vprašanjih in nihče ne ve povedati, kdaj se bo začel ta odsek graditi. Sprašujemo se, kako dolgo bodo še državni organi neuspešni v organizacijskih pripravah izgradnje novih cest.

JANEZ DOLENC
predsednik predsedstva
ZŠAM RS

Ali ne, gospod minister? Le čemu bi rinili v Evropo, ko pa nam je tu najlepše...

(Karikatura: Marjan Bregar)

Milijon kazni

TV tednik 14. julija

Nekje stoji baraka vsa vegasta in preperela, da zdaj se, da je tu že kraj sveta, kjer ni ljudi več, najbrž ušla je davnim časom in sem zašla.

A vendar tu z družino je doma. Otroci šolarji, in dobrí šolarji, ne taki v limuzino, drogirani, so tu doma.

Balončke oče le prodaja, da se žive. A ker prodajal je na črno, mu zdaj groze.

Sodnica piše: Milijon ali zapor. Država terja milijon, on pa barako prepreco in kup otrok ima in kovček in balončke.

Dandanes milijon! Saj hitovec on... Da bi orože preprodaja... Balončke le prodaja in deske preprece, v baraku zbitje, si je lastnil...

Gospa sodnica, kaj ne bi ga poslali k ministru za stanovanjska posojila po R + 3%, da hišico si bo končal, ki ste za črno gradnjo mu jo proglašili, in kupil si ne tretjega, morda že petega stanovanja za prapravnike...

Tako ohranil se bo morda še kač poštenjak, gospa sodnica, čeprav po vaše Rom, za ljudstvo pa Cigan.

JANEZ KOLENC

Francka Malešič

Francka Malešič je bila po poklicu učiteljica. V petintridesetih letih službovanja je šlo skozi njen razred petintrideset generacij otrok. Veliko med njimi je danes že odraslih in svoje otroke pošiljajo po znanje k drugim učiteljicam in učiteljem. Francka Malešič pa živi v njihovem spominu kot preposta, poštena, odkritostna in vedno za šalo pripravljena ženska.

Zato nosijo otroci, ki jih je poučevala, v sebi žarez človeškega sonca, ki ni pri njej ugasnil niti takrat, ko ji je bilo najhujše. Znala je večipeti učencem vero v cloveka, v življenje, v dobrojanstvo in srčno. Na življensko pot jem je dala bogato popotnico.

Znala pa je tudi bitti dobra sodelavka: nikoli prepričljiva, zamerljiva. V učiteljskem kolektivu je znala ustvariti vzdušje sproščenosti in delavnosti. Mnogokrat to ni bilo lahko, kajti učiteljski poklic je bil in je še potisnjen na stranski tir v družbi. Prekromno vrednotenje njenega razdanja pa ji ni vzelog pogumna,

Francka Malešič svojega plašča ni obračala po vetru. Bila je trdnega in zanesljivega značaja. Če ji je med njenimi učenci uspelo vzgojiti vsaj enega, podobnega sebi, ni živel začman. Učiteljice, kakršna je bila Francka Malešič, se ne rodijo vsak dan.

TONI GAŠPERIČ

POZABLJENI?

V avgustu se spominjam interirance, ki so jih fašisti leta 1942 nasilno odgnali v taborišča smrti. O njih pišem zato, ker vem o tem več kot o pobitih partizanih. Ko so prišli ponje, zaradi velike vročine niso vzel s seboj ne oblek ne obutve. Njihova pisma, v katerih sta bili s tušem prečrtni najmanj dve vrstici, so prihajala z mesecem ali dvema zamude. Pakete od doma so smeli dobivati le v majhnem številu, hrana v njih pa je bila največkrat že plesniva. Interiranci na Rabu so umirili na način, ki mu ni primjerjave, bili pa so domaćini, povrnil se strankarsko nepredeljeni. Zakaj ne bi kdo prešel še njihovih kosti, če že seštevamo kosti tujih simpatizerjev? Sprašujem se: kako neki naj bi dobili od Boga odpuščanje duce in njegovih jagri slovenskega rodu? Tako zlodejje odpustiti pomeni grdo, nesamospoštovanja vredno predajo. Kje so bili lepo imenovani domobranci takrat, ko nas je fašizem okupiral, tolkel, zasnoval internacije ter pobijal in žgal? Le kaj bodo danes rekli tej nedemokraciji Anglo-Američani, ki so z letali pomagali NOB? Bodo "pozginali" to zdrago zavoljo duceja in Hitlerja? Danes so drugačni časi; ljudje ne verjamejo več vsakemu, ki ima malo bolj "nabiksane" čevlje. Predsedniku Kučanu očitajo, da gre na vsako proslavo NOB. Mar ni osvoboditev domovine svetinja?

LOJKZA PUHEK

SPOMINSKO SREČANJE NA GRAŠKI GORI

Iniciativni odbor pri ZZB NOV Velenje organizira 23. julija pod pokroviteljstvom občin Velenje in Slovenj Gradec srečanje borcev XIV. divizije, 3. bat. III. VDV brigade, Koroškega odreda, aktivistov OF Šaleško-misijske doline, veteranov vojne za Slovenijo, člane ZZB občin Velenje in Slovenj Gradec. Vabiljeni so vsi občani, ljudje dobre volje, predvsem mladina. V pestrem kulturno zabavnem programu, bo skozi pričevanje in živu pesem podan namen po 50 letih znanih dogodkov na tem kraju. Začetek ob 10. uri.

Za Iniciativni odbor:
SONJA ZBAČNIK-ZOFKA

GOBE PO DEŽU - Tudi letos jih ne manjka. 10-letni Kristjan Princ iz Črnelice jih je pomagal nabirati pri Golobiniku. Polna kosarica - pol drugi kilogram je pokazala tehtnica - in še zdravi so bili vsi do zadnjega. (Foto: M. V.)

OLIMPIADA PO JUGORSKO - Na Jugorju je bila v nedeljo že tradicionalna vaška podgorjanska olimpiada, nekakšne belokranjske igre brez meja v malem, na katerih se je letos pomerilo rekordnih deset ekip iz črnomaljske, metliške in novomeške očni s samokolnicami, v katerih je bilo dekle, ki je usmerjalo "voznika". Nositri in lovci so moralni jajca, skakati v vreči ter na koncu še vleti v vrh. Najbolj uspešna je bila ekipa Gradišča, drugo mesto sta si delili ekipi Stopič in Grabrovca, četrto pa Predgrad in Vinica. Sledile so ekipi Jugorja, Brusnic, Dragomilje vasi, Gabrja in Lokvice. Hkrati so Jugorčani pripravili tekmovanje za obiskovalce, ki so lahko sklenili stav, koliko je težka kmečka mati s klobaso, pogacio, zelenjavo in vsem, kar sodi zraven. Izvolili so tudi miss prireditve. Za najlepšo večerja so izbrali Alenko Lenarčič iz Pristave pri Novem mestu. Na sliki: pristanek na cilju. (Foto: M.B.-J.)

Odgovori in popravki po § 9... • Odgovori in popravki po § 9...

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki je začel veljati 23. aprila, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke bomo poslej objavljali pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa bodo opredeljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne bomo objavili prispevka, ki bo napisan žaljivo in z namenom zaničevanja, ali če bo nesoznerno daljši od informacije, na katero se nanaša (13. člen).

Kam plove zadružna Čnomelj?

Dol. list št. 27, 7. julija

Na odgovor upravnega odbora v Dolenskem listu št. 27 sem kot pi-sec kritiziranega članka dolžan dodati še nekaj misli.

Pričakovam sem "nizek" odgovor, saj poznavajoč znanje in tovrstne izkušnje sestavljalke - drugačen ne more biti. Na vsebino, ki sem jo naločil, pa odgovora ni. Ni ga bilo niti na izrednem občnem zboru, kjer so si predsednik Malenšek, podpredsednik Zugelj in direktor Simonič sicer prizadevali obrniti skromno številko udeleženih članov proti vsebinai članka, in to celo z zavajanjem, nepopolnostjo mojega življenejšisa, demagogijo pa tudi lažmi, vendar odziva ni bilo, prej obratno. Tu se je ponovno pokazala osnovna slabost vodenja zadruge: vodilni ne poznaajo in ne vejo uporabljati finančnih podatkov kot osnove odločanja. Tudi zato me ne čudijo trditve, da so moje navedbe "nepopolne, nepravilne in celo alarmantne". Ne, podatki so iz periodičnega obračuna 30.6.1992 in zaključnega računa 31.12.1993. Oba dokumenta je sprejelo sedanje vodstvo. Koliko jih je proučilo in kaj iz njih potegnilo, pa je predmet moje kritike. Ravnata primerjava podatkov pa kaže pot zadruge navzvod.

Na zboru nisem odklonil sodelovanja v razčiščevanju odprtih vprašanj, obratno, bil sem argumentirano aktiven, kar vodstvu ni ustrezalo. Sem pa odklonil politično razčiščevanje oz. politikanstvo, ker menim, da zbor nima te vloge in večina te obremenitev noče sprejeti. Jasno sem tudi povedal, da sem že večkrat opozarjal na slabosti vodenja. Teh je še veliko, npr.:

- Trošenje in dodeljevanje republiških nepovratnih sredstev za katera jamči zadružna.

- Privilegij posameznih članov iz vodstva, ki prinašajo materialne koristi.

- Slaba kadrovska politika v zadružnem vrhu, ki je posledica familiarnosti in prijateljstva, ne pa strokovnosti in znanja.

- Slabo oz. nikakršno informiranje članov, čeprav so ti lastniki zadružne premoženja.

To so teme za nadzorni odbor in revizijo zadružne zvezze, ki je bila predlagana že v aprilu letos, kar pa vodstvo ne odgovarja.

Se enkrat: "Kam plove Zadruga Čnomelj?" Po zadnjih odločitvah po istih vodah odmikanja od članstva in krepitve moči upravnega odbora oz. bolje skupinice znotraj njega. Žal pa tudi v vsak dan večjo in nepokrito izgubo, ki je posledica poslovnih in kadrovskih odločitev sedanjega vodstva.

Z dokač čudnim in nedemokratičnim vodenjem zpora si je vodstvo omogočilo še te stvari:

1. samo širje člani odbora so dovolj za prodajo do 500.000 DEM premoženja zadruge. Kaj to ob naši pravnosti, nadzoru in javnosti dela pomeni? Je to lastnjenje?

2. Občni zbor, kaj naj bi bil najvišji in osrednji organ, lahko odslej sklepa le o tistem, kar mu v vabilu določi predsednik. Vsak sklep mimo tega je ničen - ga ni.

To naj bi bila po mnenju predstavljatelja demokracija in vpliv članstva. Jasno povem, da dvomim o uspevnosti takega vodenja. Žal mi je nekaterih članov odbora, ki so odgovorni za stanje pa nimajo dovolj možnosti ga spremeni.

Zelim si in si za to tudi prizadet, vendar bi Zadruga bila v korist vsem članom, ne samo izbrancem, in prijetno mesto zaposlenim delavcem, ki so večinsko ustvarili to zadružno premoženje. Za to v tej Zadrugi ni volje, pa tudi namen je drugačen.

S tem končujem ponujanje svoje resnice o stanju v Zadrugi. Čas bo

kmalu pokazal svoje. Bil bi zadovoljen, če bi me demantiral.

Vsem, ki mi pisno ali osebno dajejo podporo v tem poskusu prečevanja slabosti in naštetevale so druge napake, pa priporočam, da to poveste javno.

LOJZE ŠTERK

Vsa grobišča še niso znana

Dol. list št. 28, 14. julija

Pred dnevi je parlamentarna preiskovalna komisija za povoje množične pobeje obiskala bivše zaprt območje Kočevske Reke in nekatera grobišča v Kočevskem Rogu. Komisija, ki ima sicer izredno nevhaležno delo, se je po skoraj dveh letih delovanja pod Pučnikovim vodstvom končno le odločila ponovno obiskati kraje najbolj množičnih povojskih zločinov in drugih nepravilnosti. Bilo je pričakovati, da bodo člani komisije prišli na Kočevsko in mnogo večjo željo po odprtju novih dejstev oz. iz izdelanim programom, ki bi zagotovil atipičnejše raziskovalne rezultate.

Obisk parlamentarne komisije bi na vsezdajne lahko predmaril in spodbudil k dejavnosti tudi občinsko komisijo v Kočevju, ki je zaznavna le se na papirju. Toda nič kaj takega se ni zgodilo (ali pa se ni smelo zgodi!).

Člani občinske komisije se že dve leti nismo sestali, pa tudi na delovno srečanje s parlamentarno komisijo (na našem terenu!) nismo bili povabljeni. Iz časopisnih poročil sem razbral in ugotovil, da je bil obisk bolj podoben turističnemu izletu kot pa resnemu terenskemu delu. Člani komisije so namreč s predavanjem samim sebi (na že odkritih lokacijah) preverili že znana dejstva. Zavadem se težkih pogojev dela komisije, toda s takim neorganiziranim in neuchinkovitim delom komisija prav gotovo ne bo pršila do novih odkritij in spoznanj. Začenjam verjeti, da je omenjena parlamentarna komisija vse bolj in bolj vodenja od tistih, ki se želijo zgodovinskih povezav iz preteklosti čim prej znebiti in jih izbrisati iz spominov.

V zadnjih dveh letih sem obiskal kar nekaj ljudi v različnih slovenskih krajih, ki so jim na Kočevskem ukrali mladost; spoznal njihovo usođo, pa tudi nekaj novih zgodovinskih dejstev. Kot član občinske komisije sem predsednik nekajkrat predlagal, naj se vendarje sestanemo in pogovorimo. Ker do tega ni prišlo, sem pričevanja preživelih objavil v nekaterih naših časopisih. To je bilo tudi vse, kar sem lahko storil.

Zadnje čase krožijo razlage, da so se ljudje zapri vse, postali bolj pazljivi, in da je delo komisije zato one-mogoceno ali celo nesmiselno. Toda dejstvo, da krivec nočajo spregovoriti, ni opravičilo za neuspešen komisiju. Tak odziv krivcev je razumljiv in ga je potrebno pričakovati. Prav zato bi morala komisija delati še bolj dosledno in strokovno, prilagajati program dela različnim situacijam, menjati strategijo pristopa do ljudi... In kaj se danes dogaja? Krivci se lahko upravičeno smejo, saj komisijo vlečejo za nos, kakor jih je volja. Zavedajo se, da komisijo, ki se največkrat ukvarja sama s seboj (zanemarja občinsko komisijo), gleda in raziskuje že znane obraze in lokacije, posluša in verjame že izpetim, prirejenim in ponavljajočim se verzijam, ni težko varati. Pravi vzroki za neuspešen komisiju so skriti nekje drugje. So politične narave.

Kaj meni o tem moj prijatelj, predsednik parlamentarne komisije za povoje množične pobeje dr. Jože Pučnik? Prav gotovo se z menoj ne bo strinjal. Toda, dokler bo njegova (naša) komisija v tolikšni meri "streljala v prazno", se tudi jaz s takim načinom dela ne morem strinjati.

IVE A. STANIČ

Dogodek na gradu Otočec

Dol. list št. 28, 14. julija

in

Grof zahteva grad Otočec

Dol. list št. 28, 14. julija

Odkar je Slovenija samostojna, so pri nas v modi "odprta pisma". Tovratno ni naslovljeno na kakega ministra "v zameri", temveč bralcema DL Belokranjci gospode Faniki Požek in Dolenčcu gospodu Jožetu Lužarju. DL je eden tistih redkih slovenskih časnikov, ki se trudi za svoj ugled tudi

z navedbo členov zakona o javnem pisanju.

Poštovana gospoda in gospod! Na Vajina zapisa v DL št. 28 z dne 14.7.94 si Vama dovoljujem napisati svoja razmišljanja in pogleda na obravnavane dogodek. Zanima me, zakaj Vaju je "razburil dogodek na Otočcu"? Jez, razočaranje - nad čim in čemu? Ali sam nad poročanjem v časnikih in TV ali pa sta dogodek doživljala osebno kot udeleženca predmete? O dogodku na Otočcu imam pravico pisati zato, ker sem sodeloval pri pripravi zasebne družinske slovensosti, ki je bila združena z javnim verskim dogodkom, srečanje v gradu pa je bil tudi kulturni dogodek. Nasstop ljudskega cerkvenega petja ob spremljavi proštjske organske sestre Judite v Šempetrski cerkvi je bil na takšni umetniški višini, da bi ga bila iskreno vesela vsaka evropska stolna cerkev. Lepota petja Dolenjskega okteta v gradu Otočec, kjer smo lahko poslušali pristno mehko dolenskih moških glasov, je prekosila vse pričakovanja sicer zahtevnega poslušalstva. Temu oktetu je treba odpreeti vrata za nastope v sosednjih kulturah. Domžalski lovc-rogisti so zatribili tako kot pred kratkim v Avstriji, kjer so s tem prislušali zlatoto odličje. Še posebno gostje iz tujine so bili navdušeni nad vsemi temi nastopi in niso mogli nahvaliti lepote "Dolenjske Slovenije". Sicer pa družinska predmete niso nikomur vsljena, tudi Novicam ne, ki so jo v manri že preživele načina poročanja za bralstvo z malimi preklici preko mere še kulturnega okusa. Ljubljanska TV ni pokazala skoro ničesar od tega in tudi naš DL je poročal boječe zadržano, kot bi se zbal napelek "provincializma". Vaj ne moti, da Slovenci sami seboj pred Slovenijo in pred svetom tako škodoželjno blatimo? Zakaj počenjam vso to nerazumnost?

Zakaj ne bi smeli ljudje iz naše vlaže dati državljanstva nekomu, kad tegač predniki in on sami so živeli z nami in med nami in ki je tudi svoje otroštvo preživel na svojem slovenskem domu? Zastopstvo kranjskega plemstva se pred Hitlerjem, ko je napadel tedanje Jugoslavijo, ni izredno niti za Jugoslavijo niti za Nemčijo. Odgovorilo mu je: Mi smo Kranjsko plemstvo. V teku zgodovine je postalno naše, kakor tudi vse evropsko plemstvo dejanjsko "internacionalnega" porekla (preselitev, poreke, dote, dedovanja itd.), kar v zadnjem stoljetju ni imelo negativnega vpliva niti na narodno kulturo niti gospodarstvo. Moje ime je že 40 let Franc-Valt Jurečič in nobenega od teh treh imen si nisem izbral sam. Uradno sem ga na priporočilo vodje notranjega oddelka prevzel že pred 27 leti, vsi razlogi za to so utemeljeni v ustrezni upravopravni odločbi. Kot vsa imena je tudi moja zavarovalo z ustreznim zakonom in ga (brez mojega dovoljenja!) nične nima pravice spremiščati, torej niti Vi v svojih sestavkih niti novinarji v svojih žaljivih podtitikih. Na desetisočje Slovencev ima po več priimkov ali več imen, Vaj in novinarje moti samo moje ime. "Kam greš, Slovenija?" se sprašujete Vi. Da, ugonabljamo se z lastno nestrnostjo. Kaj je to v nas? Torej tudi "tako mislimo državljanji te države", čeprav nismo v zagotovo ne bomo imeli od tega nobenih "osebnih koristih".

O "slovenskem ščitu", njegovem delovanju in pomenu doma in v tujini, bomo še pisali. Pisalo pa se bo še tudi o umoru in morilcu in gradu Gracarjev turn, ne glede na to, če se mi "kaj zgodi". Gospo Faniku Požek in gospoda Jožetu Lužarju s spomilovanjem pozdravlja

FRANC-VALT JUREČIČ

vljane. Ne glede na verska predmeti bo sprejel tudi Vaj, če ga bosta obiskala. Maša na Otočcu Šempetr je bila povsem slovenska, ker ni bilo najmanjšega vzroka za tuji jezik. Ker vidva ne hodita k mašam, ne razumen Vajinega obregovanja vanjo? Ce poročevalci pišejo laži, se pač ne znašajte nad metropolitem. Nadškof je pet stavkov prevedel v nemščino, ker gostje pač ne razumejo slovenščine. V tujih jezikih občujejo vsak dan tudi naši gospodarstveniki in politiki v svojem rednem poslovanju z ljudmi iz tujine. Tega od nasi ne zahteva samo potreba, temveč tudi kultura. Ce tega ne bomo upoštevali, se bo Slovenija zelo hitro zadušila v lastni zaprtosti.

"Grofova gospoda se šopira na Otočcu" - če se, se na legitimno svoji posesti in za lasten denar. Ne ta je upam, da tudi nobeden drug - grof Vam ni očital, kaj, kako in kdaj Vi počnete na svojem domu. Vse v pojavnem času uveljavljene "nacionalizacije" so v mednarodnopravnem pogledu nelegitimne, ker niso bile izvedene v pravni tradiciji, kakršna je uveljavljena v vsem kulturnem svetu. Tedanjega Demokratska ljudska republika Jugoslavija je izglasovala (in seveda izvedla) samo zakon o nacionalizaciji, medtem ko je zakon o (obveznih) odškodninah sebi in tujini samo obljubila in nanj nato "pozabila". Zaradi tega imajo v mednarodnopravnem pomenu vse naše "nacionalizacije" še danes značaj državne tvrdine, ropa. Ce hočemo danes od sveta, s katerim želimo, hočemo in moramo (!) poslovoli, zagotovila o enakopravnem (?) partnerstvu (in torej zaupanju), moramo svoje pošteženje dokudati tudi z vrnitvijo posesti ljudem, ki niso po lastni krividi danes tudi državljan. Tako je tudi grad Otočec po mednarodno veljavnem in upoštevanem pravu še vedno last družine Villavicencio-Margheri, ne glede na to, kaj si kdor o tem misli, govoril ali piše. Zagotovo pa je eno: grad Otočec je in bo ostal naš, slovenski! (Toda za grad Mokrice in posest se moramo potruditi, da bo tudi legitimno ostal slovenska last, preveč je izpostavljen!)

Moje ime je že 40 let Franc-Valt Jurečič in nobenega od teh treh imen si nisem izbral sam. Uradno sem ga na priporočilo vodje notranjega oddelka prevzel že pred 27 leti, vsi razlogi za to so utemeljeni v ustrezni upravopravni odločbi. Kot vsa imena je tudi moja zavarovala z ustreznim zakonom in ga (brez mojega dovoljenja!) nične nima pravice spremiščati, torej niti Vi v svojih sestavkih niti novinarji v svojih žaljivih podtitikih. Na desetisočje Slovencev ima po več priimkov ali več imen, Vaj in novinarje moti samo moje ime. "Kam greš, Slovenija?" se sprašujete Vi. Da, ugonabljamo se z lastno nestrnostjo. Torej tudi "tako mislimo državljanji te države", čeprav nismo v zagotovo ne bomo imeli od tega nobenih "osebnih koristih".

Zakaj Vas moti priimek španskotalijanskega poroke Villavicencio-Margheri, ne motijo pa Vas priimki, kot je Prešeren, ki je francoskega izvora. Finžgar, ki je avstrijskega, Cancar, ki je nemškega izvora, pa Ašker ali Jakac, ki sta jugoslovenskega izvora, pa Jurčič, ki je hrvaškega izvora, itd.? Tudi priimka Lužar in Požek nista slovenskega porekla. Ce pa imajo nekatere družine zgodovinske naslove (baron, grof, markiz, vojvoda, knez itd.), vse te v Sloveniji nameče imamo, smem vprašati, koga in na kakšen način na naši demokratični družbi to lahko prizadene, bodisi fizično, pravno, finančno ali moralno? Samo ideološko. Torej razčistimo s svojo ideologijo in ne s temi ljudmi, ce nam niso storili nič zléga, škodljivega!

Slovensko in vsako drugo državljanstvo imamo vsi zaradi "osebnih koristih". Ce ga imate Vi samo zaradi osebne zavednosti, potem pa ne počnite svoji državi škode s takšnimi pisanci. Videti je, da nekateri tudi za Golot sploh ne vedo. Se manj, da valpiti Golega otoka niso bili najemniki graščakov, kot tudi ne tisti, ki so imeli nalogo požigati cerkev in gradovter z obvezno oddajo prazniti kmečke hleve in svinjake. Tudi tega mnogi ne vedo, da so se medtem, ko so mnoge številne, tudi desetčlanske družbine bile brez osnovne zabele, na Brionih, v Opatiji in še kje prirejale slavnostne večerje, požrite, kot je na lastne oči videl P. Koren, ki je s svojo ženo preživel leta pregnanstva prav v Opatiji.

Tisti, ki danes pehajo podjetja v stečaj, delavce pa na cesto, sploh niso Bavari. Roko na sreči, če bomo naši

mladi državi že zeleli lepši dni, bomo morali radi ali neradi posnemati milorubnega in vsestransko odpuščajočega nadškofa Šuštarja," piše naša bralca iz Črnomlja

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 21. VII.

SLOVENIJA 1

- 9.15 - 0.15 TELETEST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 9.45 TEDENSKI IZBOR
  - 9.45 TUDI TO JE AMERIKA, 23
  - 10.15 EN, DVA, TRI, KDO SE VODE NE BOJI
  - 10.25 VIDEOŠPON
  - 11.25 KRONIKA, 37. del kanadske dok. serije
  - 11.50 DOBRA VOLJA, švedska nadalj., 3/4
- 13.00 POROČILA
- 16.35 PRO ET CONTRA, ponovitev
- 17.25 PORABSKI UTRINKI
- 18.00 DNEVNIK 1
- 18.10 OTROŠKI PROGRAM
  - ZMIGAJ SE!, športna oddaja za mlade, 5/8
  - 18.25 RAZISKOVALNI CENTER WALT-HAM
  - 18.40 ŽE VESTE
  - 19.15 RISANAKA
  - 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
  - 20.05 GOZDARSKA HIŠA FALKENAU, nemška nadalj., 5/13
  - 21.05 TEDNIK
  - 21.50 POLETNI NAVDIH, turistična oddaja
  - 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
  - 22.35 SOVA

SLOVENIJA 2

- 10.45 - 22.55 Teletekst
- 11.00 Video strani - 11.30 Kinoteka: Ljubljenska zgodba (amer. film, ČB) - 13.00 Euronews - 15.40 Tedenski izbor: Svet poročila; 15.10 Iz dobrega gnezda (nemška nadalj., 3/13); 17.00 Darilo za prihodnost (1. oddaja) - 17.50 Sov (ponovitev); Popolna tuja (amer. niz., 19/22); 18.20 Zgodbe Ruth Rendell (angl. niz., 7/8) - 19.10 Poslovna borza - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Krila nad svetom (kanadska dok. nadalj., 3/9) - 21.00 Umetniški večer: Vrhunci Parnassha (franc. dok. nadalj., 4/13); 21.50 Velika obdoba evropske umetnosti: Barok (7. del nemške dok. nadalj.)

A KANAL

- 7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 213. dela amer. nadalj.) - 13.05 Call selection (ponovitev) - 13.40 CMT - 14.30 Borza dela - 14.45 CMT - 16.35 Na velikem platnu - 16.50 Album show (ponovitev glasbene oddaje) - 17.40 Video igralnica (oddaja o računalniških igrah) - 18.10 Beverly Hills 90210 (ponovitev 13. dela amer. niz.) - 19.00 Porocila - 19.10 Luč svetlobe (214. dela amer. nadalj.) - 20.00 Magneton (glasbena oddaja) - 20.40 Drakula (21. del. amer. serije) - 21.10 Porocila - 21.20 Prostovoljci (jugos. komedija) - 23.00 Zdrava video glava (glasbena oddaja) - 23.50 Na velikem platnu - 0.05 CMT - 0.45 Borza dela

HTV 1

- 7.50 TV spored - 7.55 Porocila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Porocila - 10.05 Program za otroke in mlade

94,6 MHz

**R A D I O
S R A K A**

ČETRTEK

- 4.30 - 8.00 Jutranji program - 8.00 Napoved - 11.00 Avtovimes - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15 - 13.00 NZ želje - 13.30 Vreme in mi - 14.00 - 15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmivi - 16.30 Minute s klasiko - 17.30 Planinski kotiček - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Večerni program, oddaja o filmski glasbi

PETEK

- 5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 10.00 Dobar dan, pridni ljudje - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Porocila in kmetijski nasveti - 15.30 Grmski vulkan - 17.00 Srakina TV izbor - 18.00 13 groznih - 19.00 Ne jočti, petek! (kviz z evergreeni)

SOBOTA, 25. 7.

- 5.30 Dobro jutro - 6.45 Kmetijski nasveti - 10.00 Dobar dan, pridni ljudje - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Porocila in kmetijski nasveti - 15.30 Grmski vulkan - 17.00 Srakina TV izbor - 18.00 13 groznih - 19.00 Ne jočti, petek! (kviz z evergreeni)

NEDELJA, 26. 7.

- 8.00 Dobro jutro - 9.30 Čebelarjenje - 10.00 Mali oglasi - 11.00 Vinogradniška oddaja - 12.00 Čestitke, mali oglasi in domaća glasba - 15.00 Porocila in kmetijski nasveti - 19.00 Cinca Marina: slovenske popevke - 22.30 Ves jazz

PONEDJELJEK, 25. 7.

- 5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 10.00 Dobar dan, pridni ljudje - 11.30 Praktični nasveti - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Lovci v studiu - 15.00 Porocila in kmetijski nasveti - 15.15 Godec v studiu - 17.00 Šračka ima dolgi rep - 18.00 Obisk - 20.00 Čestitke - 21.00 Srakina veselica

TOREK, 26. 7.

- 5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 10.00 Dobar dan, pridni ljudje - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Porocila in kmetijski nasveti - 15.50 Nagradni kviz: Vsi znamo vse - 19.00 Večerni program - 22.00 Glasbene novosti - 23.00 Lestvica 3 tri III

SREDA, 27. 7.

- 5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 10.00 Dobar dan, pridni ljudje - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Porocila in kmetijski nasveti - 17.00 Borza dela - 20.00 Glasbene oddaje - 23.00 Koncert: Leonard Cohen in Concert

ŠT. 29 (2344), 21. Julija 1994

ČETRTEK, 21. VII.

SLOVENIJA 1

- 9.15 - 0.15 TELETEST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 9.45 TEDENSKI IZBOR
  - 9.45 TUDI TO JE AMERIKA, 23
  - 10.15 EN, DVA, TRI, KDO SE VODE NE BOJI
  - 10.25 VIDEOŠPON
  - 11.25 KRONIKA, 37. del kanadske dok. serije
  - 11.50 DOBRA VOLJA, švedska nadalj., 3/4
- 13.00 POROČILA
- 16.35 PRO ET CONTRA, ponovitev
- 17.25 PORABSKI UTRINKI
- 18.00 DNEVNIK 1
- 18.10 OTROŠKI PROGRAM
  - ZMIGAJ SE!, športna oddaja za mlade, 5/8
  - 18.25 RAZISKOVALNI CENTER WALT-HAM
  - 18.40 ŽE VESTE
  - 19.15 RISANAKA
  - 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
  - 20.05 GOZDARSKA HIŠA FALKENAU, nemška nadalj., 5/13
  - 21.05 TEDNIK
  - 21.50 POLETNI NAVDIH, turistična oddaja
  - 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
  - 22.35 SOVA

PETEK, 22. VII.

SLOVENIJA 1

- 9.15 - 2.10 TELETEST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 9.45 TEDENSKI IZBOR
  - 9.45 ŽE VESTE
  - 10.25 RAZISKOVALNI CENTER WALT-HAM
  - 11.25 KRONIKA, 37. del kanadske dok. serije
  - 11.50 DOBRA VOLJA, švedska nadalj., 3/4
- 13.00 POROČILA
- 16.35 PRO ET CONTRA, ponovitev
- 17.25 PORABSKI UTRINKI
- 18.00 DNEVNIK 1
- 18.10 OTROŠKI PROGRAM
  - ZMIGAJ SE!, športna oddaja za mlade, 5/8
  - 18.25 RAZISKOVALNI CENTER WALT-HAM
  - 18.40 ŽE VESTE
  - 19.15 RISANAKA
  - 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
  - 20.05 GOZDARSKA HIŠA FALKENAU, nemška nadalj., 5/13
  - 21.05 TEDNIK
  - 21.50 POLETNI NAVDIH, turistična oddaja
  - 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
  - 22.35 SOVA

SOBOTA, 23. VII.

SLOVENIJA 1

- 9.15 - 2.10 TELETEST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 9.45 TEDENSKI IZBOR
  - 9.45 ŽE VESTE
  - 10.25 RAZISKOVALNI CENTER WALT-HAM
  - 11.25 KRONIKA, 37. del kanadske dok. serije
  - 11.50 DOBRA VOLJA, švedska nadalj., 3/4
- 13.00 POROČILA
- 16.35 PRO ET CONTRA, ponovitev
- 17.25 PORABSKI UTRINKI
- 18.00 DNEVNIK 1
- 18.10 OTROŠKI PROGRAM
  - ZMIGAJ SE!, športna oddaja za mlade, 5/8
  - 18.25 RAZISKOVALNI CENTER WALT-HAM
  - 18.40 ŽE VESTE
  - 19.15 RISANAKA
  - 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
  - 20.05 GOZDARSKA HIŠA FALKENAU, nemška nadalj., 5/13
  - 21.05 TEDNIK
  - 21.50 POLETNI NAVDIH, turistična oddaja
  - 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
  - 22.35 SOVA

SOBOTA, 23. VII.

SLOVENIJA 1

- 9.15 - 2.10 TELETEST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 9.45 TEDENSKI IZBOR
  - 9.45 ŽE VESTE
  - 10.25 RAZISKOVALNI CENTER WALT-HAM
  - 11.25 KRONIKA, 37. del kanadske dok. serije
  - 11.50 DOBRA VOLJA, švedska nadalj., 3/4
- 13.00 POROČILA
- 16.35 PRO ET CONTRA, ponovitev
- 17.25 PORABSKI UTRINKI
- 18.00 DNEVNIK 1
- 18.10 OTROŠKI PROGRAM
  - ZMIGAJ SE!, športna oddaja za mlade, 5/8
  - 18.25 RAZISKOVALNI CENTER WALT-HAM
  - 18.40 ŽE VESTE
  - 19.15 RISANAKA
  - 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
  - 20.05 GOZDARSKA HIŠA FALKENAU, nemška nadalj., 5/13
  - 21.05 TEDNIK
  - 21.50 POLETNI NAVDIH, turistična oddaja
  - 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
  - 22.35 SOVA

SOBOTA, 23. VII.

SLOVENIJA 1

- 9.15 - 2.10 TELETEST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 9.45 TEDENSKI IZBOR
  - 9.45 ŽE VESTE
  - 10.25 RAZISKOVALNI CENTER WALT-HAM
  - 11.25 KRONIKA, 37. del kanadske dok. serije
  - 11.50 DOBRA VOLJA, švedska nadalj., 3/4
- 13.00 POROČILA
- 16.35 PRO ET CONTRA, ponovitev
- 17.25 PORABSKI UTRINKI
- 18.00 DNEVNIK 1
- 18.10 OTROŠKI PROGRAM
  - ZMIGAJ SE!, športna oddaja za mlade, 5/8
  - 18.25 RAZISKOVALNI CENTER WALT-HAM
  - 18.40 ŽE VESTE
  - 19.15 RISANAKA
  - 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
  - 20.05 GOZDARSKA HIŠA FALKENAU, nemška nadalj., 5/13
  - 21.05 TEDNIK
  - 21.50 POLETNI NAVDIH, turistična oddaja
  - 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
  - 22.35 SOVA

SOBOTA, 23. VII.

SLOVENIJA 1

- 9.15 - 2.10 TELETEST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 9.45 TEDENSKI IZBOR
  - 9.45 ŽE VESTE
  - 10.25 RAZISKOVALNI CENTER WALT-HAM
  - 11.25 KRONIKA, 37. del kanadske dok. serije
  - 11.50 DOBRA VOLJA, švedska nadalj., 3/4
- 13.00 POROČILA
- 16.35 PRO ET CONTRA, ponovitev
- 17.25 PORABSKI UTRINKI
- 18.00 DNEVNIK 1
- 18.10 OTROŠKI PROGRAM
  - ZMIGAJ SE!, športna oddaja za mlade, 5/8
  - 18.25 RAZISKOVALNI CENTER WALT-HAM
  - 18.40 ŽE VESTE
  - 19.15 RISANAKA
  - 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
  - 20.05 GOZDARSKA HIŠA FALKENAU, nemška nadalj., 5/13
  - 21.05 TEDNIK
  - 21.50 POLETNI NAVDIH, turistična oddaja
  - 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
  - 22.35 SOVA

SOBOTA, 23. VII.

SLOVENIJA 1

- 9.15 - 2.10 TELETEST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 9.45 TEDENSKI IZBOR
  - 9.45 ŽE VESTE
  - 10.25 RAZISKOVALNI CENTER WALT-HAM
  - 11.25 KRONIKA, 37. del kanadske dok. serije
  - 11.50 DOBRA VOLJA, švedska nadalj., 3/4
- 13.00 POROČILA
- 16.35 PRO ET CONTRA, ponovitev
- 17.25 PORABSKI UTRINKI
- 18.00 DNEVNIK 1
- 18.10 OTROŠKI PROGRAM
  - ZMIGAJ SE!, športna oddaja za mlade, 5/8
  - 18.25 RAZISKOVALNI CENTER WALT-HAM
  - 18.40 ŽE VESTE
  - 19.15 RISANAKA
  - 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
  - 20.05 GOZDARSKA HIŠA FALKENAU, nemška nadalj., 5/13
  - 21.05 TEDNIK
  - 21.50 POLETNI NAVDIH, turistična oddaja
  - 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
  - 22.35 SOVA

SOBOTA, 23. VII.

SLOVENIJA 1

- 9.15 - 2.10 TELETEST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 9.45 TEDENSKI IZBOR
  - 9.

Letos pročelje

V Sevnici poteka akcija za dograditev "novega hotela"

SEVNICA - Gostinsko podjetje Sevnica v teh dneh podpisuje s partnerji pogodbo o nadaljnji graditvi sevnškega hotelsko-trgovskega centra, ki je znan tudi kot "novi hotel" in za katerega se vse bolj uveljavlja ime poslovni center. Z deli, ki bodo sledili podpisu pogodbe, bodo stavbo zaščitili pred propadanjem, hkrati pa se bo ta del mesta znebil lepotne napake.

Na zgradbi bodo ometali zunanje stene in objekt zasteklili, vse to pa naj bi končali do 15. novembra letos. Stroški, ki bodo nastali s tem, bodo plačali občina Sevnica, Gostinsko podjetje Sevnica in zasebni podjetnik.

Potem ko bodo letos uredili zunanjost omenjene nedokončane sevnške stavbe, bo v naslednjem letu prišla na vrsto tudi njena notranjost. Gostinsko podjetje Sevnica bo tiste notranje prostore, katerih lastnik je to podjetje, v letu 1995 uredilo za gostinske potrebe. Gre za pritični del stavbe.

Da bi omenjena nedokončana stavba postala hotel, kot je kazalo ob koncu 80. let, zdaj v Sevnici ne razmišljajo več. Gostinsko podjetje ugotavlja, da mesto ne potrebuje novega hotela ob obstoječem hotelu Ajdovec, ker ima ta zadostno nočivinskih zmogljivosti. Sobe zdaj sicer ne sodijo v višji kakovostni razred, vendar bo podjetje z naložbo v letu 1996 odpravilo to pomanjkljivost.

(Foto: L. M.)

ROŽNATI ČASI - Ob vrhuncu slovenskega navdušenja za verigo hidroelektrarn na spodnji Savi so začeli graditi v Sevnici nov hotel. Kdo se je navdušen poleglo, je zmanjkoval denarja, gradbeniki so odšli in stavba so izročili zobu časa. Najnovejša akcija v Sevnici je usmerjena v to, da bi zdaj večinoma prazna zgradba postala razgibano poslovno središče, kjer bodo gostinski in trgovski lokalni in mogoče kaj stanovani. Pravijo, da se Savske elektrare, pravni partner, še niso povsem izločile.

(Foto: L. M.)

FRYMA

Tržaška 37/a, Maribor d.o.o.
(uprava Špedtrans)

Tel./fax 062/302-286

ROVER INNOCENTI OPEL NISSAN AUDI

OPEL CORSA 1.3i	18.900 DEM
ROVER 214 1.4i	24.300 DEM
INNOCENTI ELBA 1.4i	20.800 DEM
NISSAN PRIMERA SLX 1.6i	28.500 DEM
SEAT IBIZA 1.3i	19.100 DEM
VW GOLF GL EUROPE 1.6i	31.500 DEM

LEASING IN VEČ VRST UGODNIH KREDITOV, TUDI BREZ POLOGA!

REZERVNI DELI ZA VOZILA ROVERI!

Tudi pri nas!

Za gospodinje, ki vedo, kaj hočejo.

Posoda TEFAL, bela tehnika in še kaj, vse na enem mestu

tabakum d.o.o.

TRGOVINA S KMETIJSKO MEHANIZACIJO
Zastopstvo VESNA MARIBOR, Velika Cikava, Novo mesto, tel.
068/322-625.

Pridite in si oglejte!

NOVO NOVO NOVO

Cenjene stranke obveščamo, da smo se s 4. julijem 1994 preselili na novo lokacijo.

NAŠ NOVI NASLOV IN TELEFON

NOVO MESTO
Ulica talcev 2
tel./fax: 068/323-444

v centru Novega Mesta
nasproti parkirne hiše

OKNA, VRATA, SENČILA STANOVANJSKE HIŠE
JELOVICA
Škofja Loka Kidričeva 58, tel.: 064/631-241, fax: 064/632-261
NOVO NOVO NOVO

- Stranka je utvara mnogih v korist redkih. (Pope)
- Življenje je kratko malo vrsta nevšečnosti. (Hubbard)
- Poglavar je tisti, ki hodi svojim podložnikom po glavah. (Jurič)
- Čuden je naš odnos do kulture, kulturo smo lačni, kulturnikov pa siti. (Jurič)

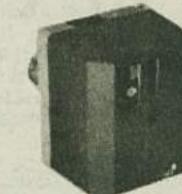
TEHNIČNA TRGOVINA

- RADIATORJI
- GORILCI, PEČI, CISTERNE,
- ČRPLAKE, VENTILI, CEVLJE,
- PIPE, UMVALNIK, KADLE
- KABLJI, STEVCI, STIKALA
- BARVE, LAKI

TILIA

Novo mesto, Bršljin 21
tel: 068/324-442
fax: 068/323-209

MONTAŽA CENTRALNE KURJAVE,
VODOVODA IN SERVIS GORILCEV

GORILCI ŽE OD 49.500 DALJE

KOTLI ZA CENTRALNO KURJAVO

ŽE OD 2.200 DEM DALJE

RADIATORJI

OCEAN Sp.a.

ŽE OD 43.700 DALJE V primeru, da vam izvedemo tudi montažo

PLAČATE SAMO 3% DAVKA

Cene so brez prometnega davka.

Boste dopustili, da o usodi vašega certifikata odločajo drugi ali celo naključje.

VERJETNO NE.

TIKA

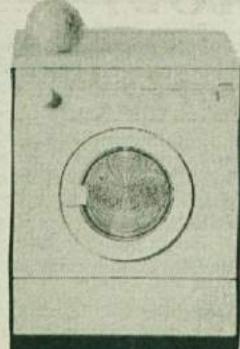
»TIKA« — TRGOVINA
STARI TRG — 27
68210 TREBNJE
Tel.: 068/44-940
Fax: 068/44-987

- 10.000 prodanih gospodinjskih aparatov
- ali vsak dan 10 gospodinjskih aparatov
- kreditiranje vaših nakupov
- dostava na dom
- strokovno svetovanje, lastni servis
- konkurenčne cene

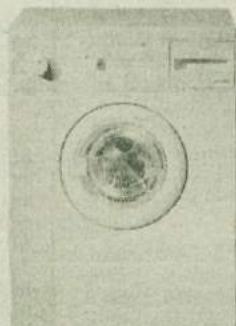
TO JE IZKAZNICA POSLOVNOSTI TRGOVINE TIKA. Z IZREZANIM OGLASOM VAM NUDIMO 5% POPUSTA ZA POMIVALNI STROJ IN PRALNI STROJ:

Pomivalni stroj ..... 67.392,00 SIT — 5% popust
Pralni stroj ..... 48.840,00 SIT — 5% popust

Pomivalni stroj

Pralni stroj Gorenje

OBA APARATA STA VISOKOKVALITETNA

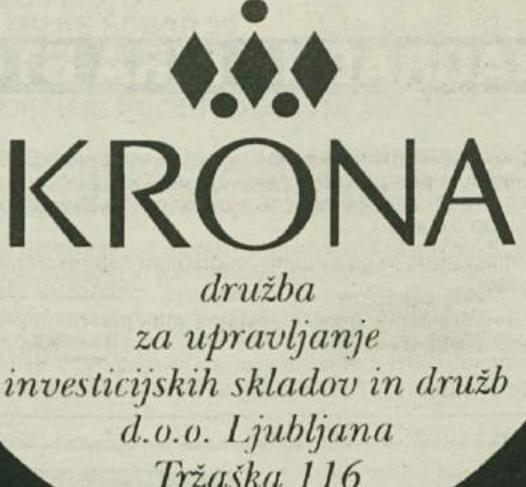
Če želite ponudbo za nakup gospodinjskega aparata ali za ostalo blago, nas pokličite na telefon 068/44-940 ali 068/44-987 od 8. ure do 19. ure.

Složnost južnih Slovencev lahko dokažemo s svojimi certifikati.

VIZIJA

Družba za upravljanje vaših VIZIJ

Svoj certifikat lahko v vaši regiji zamenjate za delnice pooblaščenih investicijskih družb
KRONA SENIOR d.d. in KRONA KRONA d.d.

na naslednjih vpisnih mestih:

Brežice: KIN-Poslovne storitve d.o.o., Cesta 1, borcev 42
Hrastnik: Modulus d.d., Trg F. Kozarja 7

Kočevje: More TS, Rožna 39

Metlika: KIN-Poslovne storitve d.o.o., Kidričeva naselje
Novo Mesto: KIN-Poslovne storitve d.o.o., Prešernov trg 8

Rimske Toplice: Forum Terma d.o.o., Toplice 2

Sevnica: KIN-Poslovne storitve d.o.o., Naselje H. Maroka 17
in Trg svobode 1

Trbovlje: Rentax d.o.o., Ul. I. junija 4

Organizacije upokojencev Slovenije: društva upokojencev,
enovita društva, koordinacijski odbori, občinske zveze društev

Ente PTT v Sloveniji samo za pooblaščeno investicijsko
družbo KRONA KRONA d.d. od 25. 7. dalje

Združenja borcev in udeležencev NOB v vseh slovenskih občinah
Predhodno najavljeni potajoče vpisni mesto - potujoći urad

Informacije
(061) 9788

Na vseh vpisnih mestih sta vam na voljo prospekti pooblaščenih
investicijskih družb.

AVTOSERVIS

Aleš PETERLIN
Novo mesto
Pod Trško goro 90

vam nudi

* športne vzmeti **JAMEX** za vse tipe vozil

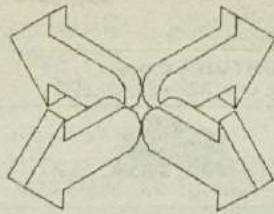
Na zalogi so vzmeti za vozila:

Alfa 155 1.8 TS	22.946 sit
BMW 316i / 318i	26.257 sit
Golf III 1.4	18.215 sit
Golf II	15.298 sit
Opel Calibra	26.336 sit
Fiat Tipo 1.4 / 1.6 / 1.7 D	22.946 sit
Fiat Uno	17.506 sit

* športne zračne filtre **JAMEX**; s tem filtrom vaš avto pridobi okoli 3 Kw, menjava filtra pa je potrebna le na vsakih 60.000 km

* športne izpuhe Sebring

Informacije na telefon 322-364.

DINAMIC, ekonomsko-financni inzeniring, d.o.o.
Kandijska cesta 64
68000 NOVO MESTO

Zaposlimo 3 delavce — revizorje.

Pogoji za zaposlitev:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske ali pravne smeri
- delovne izkušnje na področju računovodstva
- osnovno znanje računalništva
- znanje vsaj enega tujega jezika

Delovno mesto razpisujemo za nedoločen čas, z enomesečnim poizkusnim delom. Svoje ponudbe z življenjepisom in dokazili pošljite do 5. 8. 1994 na naš naslov. O izbiri boste obveščeni v 30 dneh po opravljeni izbiri.

PLATANA d.o.o.
Kanižarica 15a, Črnomelj

razpisuje prosto delovno mesto

KV MESARJA — SEKAČA

Razpisni pogoji:

- IV. stopnja strokovne izobrazbe
- 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
- opravljen izpit iz higienega minimuma
- izpit B kategorije
- sposobnost za opravljanje samostojnega dela in komuniciranje s strankami

Prosto delovno mesto razpisujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom. Prijave z dokazili pošljite v osmih dneh (8) po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavili na razpis, bodo o izbiri obveščeni v petnajstih dneh po poteku roka za prijavo.

PRILOŽNOST ŠE NI ZAMUJENA!

CENE AVTOMOBILOV HYUNDAI SE NISO SPREMENILE

PONY PARTNER	že za 16.990 DEM
PONY SEDAN 1.5 LSi	že za 19.750 DEM
LANTRA 1.6 GLSi	že za 26.200 DEM
SCOUPE 1.5 LSi	že za 26.500 DEM
SONATA 1.8 GLSi	že za 30.500 DEM

V vseh avtomobilih Hyundai je že nekaj časa vgrajen sodoben 3-kanalni katalizator.

To je prispevek Hyundai-a k čistejšemu okolju.

Ko znižana davčna stopnja za avtomobile s katalizatorjem ne velja več,
Hyundai razliko poklanja svojim kupcem!

VLJUDNO VABLJENI V SALON POOBLAŠČENIH PRODAJALCEV:

- EMINENT d.o.o., NOVO MESTO,	tel.: 068/28-950, 323-902
- EMINENT d.o.o., KRŠKO,	tel.: 0608/22-950
- ROZAL KOMERC d.o.o., KOČEVJE,	tel.: 061/851-113
- SIVE TRADING d.o.o., GROSUPLJE,	tel.: 061/764-040, 764-060

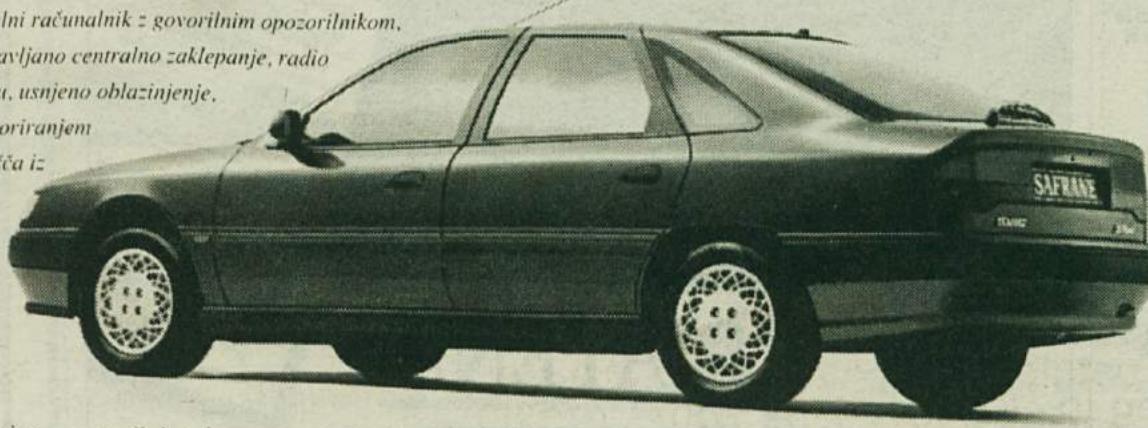

HYUNDAI

VEDNO NA DOBRI POTI

Še nikoli doslej ni bil Safrane s toliko razkošne serijske opreme na voljo po tako ugodni ceni!

ABS, servo volan, avtomatska klimatska naprava, potovalni računalnik z govorilnim opozorilnikom, tonirana stekla, električno odpiranje oken, daljinsko upravljanje centralno zaklepanje, radio, kasetofon s 4 zvočniki po 20 W in upravljalcem ob volantu, usnjeno oblažinjenje, električno nastavljiva ergonomika sedeža spredaj z memoriranjem nastavitev za voznika, meglanke, kovinska barva in platišča iz lahke litine. Vse to vam Safrane limitirane serije

BEVERLY

ponuja za neverjetnih 4.775.760 SIT.
Še danes pokličite najbližji salon Renault!

SAFRANE

Pustite užitku prosto pot.

RENAULT priporoča elf

LUNA

RENAULT
AVTO
ZIVLJENJA

Majhno mesto velikih nakupov

BLAGOVNO
TRGOVINSKI CENTER

NOVO MESTO

Ljubljanska 27 — v Bršljinu, Novo mesto
Tel.: 068/322-337

ALPSPORT d.o.o.

tel.: 068/322-337

trgovina za bodoče
mamice in dojenčke
tel.: 068/321-956

BENEFIT

INTERNATIONAL
tel./fax: 068/323-558

BIROPO

d.o.o. PE CIGARET - kompirnice
PE CIGARET - meditina in parfume
tel.: 068/323-560

DVOJKA
tel.: 068/65-316

DANEKS ART

trg. darilni boutique
tel.: 068/322-337

Trgovina in lastopredava
prodaja - Besa izobraževanja

tel.: 068/321-970

DZS tel.: 068/322-690

PRODAJALNA
GORENJE

tel.: 068/25-210

tel.: 068/321-956/213

**OKREPČEVALNICA
MARI POTOČAR**

trgovina zdravstvenih izdelkov
tel.: 068/322-337, int. 220

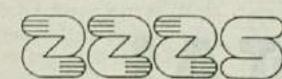
PODGORJE
trgovina, storitve in gostinstvo
tel.: 068/322-337, int. 215

RVR
trgovina, storitve in gostinstvo
tel.: 068/322-337, int. 242

Stil
COMMERCE tel.: 068/321-034

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA NOVO MESTO, Prešernov trg 7
68000 NOVO MESTO

vabi k sodelovanju

ZDRAVNIKE SPECIALISTE

za delo v Zdravnini komisiji I. stop. in za opravljanje medicinskega nadzora na območju Območne enote Novo mesto.
Delovno razmerje je možno skleniti za nedoločen čas, s polnim ali krajsim delovnim časom. Za zdravnike, ki že delajo polni delovni čas, pa je možna tudi zaposlitev za tretjino nad tem.
Pismene ponudbe z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi na Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Območna enota Novo mesto, Prešernov trg 7, 68000 NOVO MESTO.
Vse dodatne informacije lahko dobite po telefonu 068/321-820.

ATENA JE ZAČELA ZBIRATI CERTIFIKATE

Vpisna mesta:
Enote SKB Banke d.d.:
Ljubljana, Ajdovščina 4
Ljubljana BTC, Smarinska 152a
Ljubljana, Slovenska 56
Ljubljana Šiška, Čelovška 264
Ljubljana Župančičeva jama, Robbova 14
Ljubljana WTC, Dunajska c. 156
Bled, Ljubljanska 4
Brežice, Prvi borvec 33
Celje, Vnucova 2a
Cerknica, C. na Jezero 11
Črnuče, Dunajska cesta 399
Domžale, Ljubljanska 88
Gornja Radgona, Partizanska 42
Grosuplje, Kolodvorska 2
Kamnik, Titov trg 9
Kočevje, Trg zborna odposlanec 18
Koper, Ferrarska 6
Kranj, Koroška c. 5
Kranj, Slaneta Zagarija 30
Krško, Krških žrtv 51
Lendava, Partizanska 20
Litija, Jerebova 14
Maribor, Ljubljanska 9b
Metlika, Kidričeva naselje, blok 4
Možirje, Na trgu 19
Murska Sobota, Kocjeva 14
Nova Gorica, Tolminskih puntarjev 4
Novo mesto, Novi trg 3
Novo mesto, Glavni trg 10
Ormož, Ljutomerska 7
Postojna, Ljubljanska 5a
Radovljica, Šerčerjeva 18
Ribnica, Kolodvorska 9a
Sevnica, Glavni trg 28
Škofja Loka, Novi svet 22
Trebnje, Rimska 6
Vrhnik, Čankarjev trg 8
Zagorje, Cesta zmag 1
Zalog, Agrokombinatska 2
Zalec, Savinjska c. 12
Enote SAFE INVESTA SL:
Maribor, Prešernova 1
Celje, Kidričeva 3
Idrija, Vojška 8a
Koper, Pristaniška 14
Krško, Krških žrtv 132b
Ljubljana, Smarinska 130
Murska Sobota, Slovenska 42
Nova Gorica, Vipavska c. 13
Novo mesto, Novi trg 5a
Ptuj, Potrčeva c. 65
Slovenska Bistrica, Trg Alfonza Šarha 1
Velenje, Efenkova 61
Sedež ATENE, Ljubljana, Slovenska 56
Sedež SILVI, Ljubljana, Slovenska 56
Kastel d.o.o.:
Pren. Dolnja Bitinja 4
Ilirska Bistrica, Gregorčičeva 2
in v "potupočnih uradih"
zgoraj navedenih pravnih oseb.
NAKAZNICE DOBITE NA VPISNIH MESTIH
S seboj prinesite veljavni osebni dokument,
ki vsebuje EMSO za vplačilo in vpis delnic.
Če vpisujete delnico za otrok, prinesite
veljavni rojstni list, za druge osebe
pa veljavno pooblastilo.

ATENA

Pooblaščena družba
za upravljanje investicijskih skladov
Ljubljana, Slovenska cesta 56
Telefon: 061 323 672

Svoj certifikat
sem zaupal Ateni

ATENA

Pooblaščena družba za upravljanje investicijskih skladov

MODROST, KI SE OBRESTUJE

elved in emonka
tel.: 068/321-076
tel./fax: 068/324-071

TEOL

NAGRADNA IGRA BTC

Obiskovalci trgovin blagovno trgovinskega centra BTC z izpolnjением kuponom sodelujejo v nagradnem žrebanju, ki bo vsak prvi ponedeljek v mesecu. Podeljenih bo 20 vrednostnih bonov po 5.000 SIT.

Izpolnite kupon in ga oddajte na blagajni katerekoli naštete trgovine.

Imena nagrajencev bodo objavljena vsak prvi četrtek v Dolenskem listu.

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

Prva zmaga Lagune

Dober nastop v dirki za britansko prvenstvo

NOVO MESTO - Le dva meseca po prvem tekmovalnem nastopu na britanskem prvenstvu turističnih avtomobilov je Reanult Laguna na 7. letošnji dirki na stezi v Oulton Parku že dosegel prvo zmago. Za volanom zmagovalne lagune je bil 30-letni Švicar Alain Meni, ki je v dirki s časom 1:45,06 dosegel tudi novi rekord steze. Dve tekmovalni laguni so razvili v oddelku Renault Sport Rallye. Konkurenca v tem tekmovanju je zelo huda, saj so bili med 25 zaslovalci lagune tudi (pol)tovarniški ford mondeo, vauxhall cavalier, peugeot 405 Mi 16, BMW 318i, volvo 850 estate in drugi. Renault laguna se je že po nekaj dirkah izkazala za enega najboljših avtomobilov na tem prvenstvu, za katerega bo letos štelo še 14 dirk.

M Mercator - Kmetijska zadruga Trebnje

Spoštovani kmetovalci, vinogradniki, vrtičkarji!

Bliža se čas spravil kmetijskih pridelkov, zato je M-KZ Trebnje v svojih prodajalnah v Trebnjem, Veliki Loki, Velikem Gabru, Dobrniču, Mirni, Šentrupertu in Mokronogu za vas prpravila zelo širok izbor sadnih in grozdih mlinov, preš za grozdje, PVC zabojev, sevnice, vedric, škafov, posod za zelje, zalivalke itd.

Še posebej ugodne so cene PVC kadi:

PVC kad 350 l črna 2.975 SIT
PVC kad 500 l črna 3.900 SIT
PVC kad 350 l rdeča 3.920 SIT
PVC kad 500 l rdeča 4.950 SIT

Ugodni kreditni pogoji!

Obiščite prodajalne M-KZ TREBNJE, priazno boste postreženi!

MARUTI

Prodaja:

EMINENT, d.o.o.,

Dol. Kamence 25/a, Novo mesto, tel. (068) 323-902
Partizanska 21, Novo mesto, tel. (068) 28-950
Belokranjska 16, Črnomelj, tel. (068) 51-379

Pooblaščen servis in prodaja rezervnih delov
AVTOSERVIS MURN

Resljeva 4, Novo mesto

tel.: (068) 24-791

**TRGOVINA NOVOTEKS
NOVO MESTO**

UGODNO

**OD 20. JULIJA VELIKO - DO 40-odst. SEZONSKO
ZNIŽANJE POLETNIH KONFEKCIJSKIH OBLAČIL**

Velika izbira, ugodne cene, ugodni kreditni pogoji, možnost nakupa na več čekov in plačilne kartice (VISA, DINERS SLO, EURO, AMERICAN EXPRESS, ACTIVA)

Obiščite nas:

- MODNA HIŠA JULIJA V NOVEM MESTU
- PRODAJALNA BRŠLJIN (pri tovarni)
- PRODAJALNA NOVOTEKS V METLIKI
- PRODAJALNA NOVOTEKS NA VINICI
- PRODAJALNA NOVOTEKS V ŠENTJERNEJU

REVOZ NOVO MESTO, d.d.

RAZPIS KADROVSKIH STIPENDIJ

Za šolsko leto 1994/95 razpisujemo naslednje stipendije:

dipl. ing. računalništva	2 štipendiji
dipl. ekonomist	1 štipendija
- trženje	1 štipendija
- finance	1 štipendija
- računovodstvo	1 štipendija
prof. franc., slov. jezika	2 štipendiji
dipl. ing. elektrotehnik	1 štipendija
dipl. ing. strojništva	1 štipendija
ing. strojništva	1 štipendija

Prijavi na razpis je potrebno priložiti:

- vlogo za uveljavljanje socialnovarstvenih pravic (obrazec 8,40),
- dokazilo o vpisu v tekoči letnik,
- dokazilo o učnem uspehu v predhodnem letniku,
- kratek življepis.

Kandidati naj vloge vložijo do 25.8.1994 na naslov: **REVOZ, d.d.**, Novo mesto, Izobraževalni center, Belokranjska cesta 4, 68000 NOVO MESTO.

SREDNJA TEHNIŠKA
IN ZDRAVSTVENA SOLA
NOVO MESTO
UL. MILKE ŠOBAR 30
68000 NOVO MESTO

RAZPISUJE PROSTI DELOVNI MESTI

- a) — 1 učitelja slovenskega jezika in književnosti, profesor
b) — 1 učitelja gradbenih strokovnih predmetov, dipl. inž.
gradbeništva ali dipl. inž. arhitekture

Prosti delovni mesti razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom. Učitelji strokovnih predmetov, ki še nimajo pedagoško-andragoške izobrazbe, bodo le-to morali pridobiti v treh letih. Prijave z dokazili pošljite v osmih (8) dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavili na razpis, bodo o izbiri obveščeni v petnajstih dneh po preteklu roka za prijavo.

POGREGNE IN
POKOPALIŠKE
STORITVE

Leopold Oklešen
K Roku 77
Novo mesto
tel.: (068) 323-193
mobil: 0609-615-239

- prevozi pokojnikov — tudi iz tujine
- prodaja pogrebega materiala
- urejanje pokojnikov — tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojniki
- kompletne storitve pri pogrebih
- storitve v zvezi z uprepeljivo
- posredovanje vencev in cveja
- posojanje mrtvaka odra, če kupite tudi material
- izredno konkurenčne cene
- brezplačen prevoz do 20 km
- 10% popust ob takojšnjem plačilu
- možnost plačila na 3 čake ali 3 obroke
- pesek beli marmor za posip grobov in črno tembla

SREDNJA ŠOLA ČRNOMELJ
Kidričeva 18a
68340 ČRNOMELJ

razpisuje prosti delovni mesti:

1. UČITELJA STROKOVNOTEORETIČNIH PREDMETOV in MATEMATIKE v programu podjetniško poslovanje, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
2. UČITELJA FIZIKE IN RAČUNALNIŠTVA v programu gimnazija, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Kandidati morajo izpolnjevati z zakonom določene pogoje. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na gornji naslov.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh po roku za prijavo. Začetek dela 1. 9. 1994.

OBČINSKA ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE

NOVO MESTO

Kettejev drevored 3

p.p. 63

RAZPISUJE PROSTO DELOVNO MESTO

SEKRETARJA OBČINSKE ZVEZE
PRIJATELJEV MLADINE NOVO MESTO

za nedoločen čas

POGOJI:

- srednja ali višja izobrazba
- organizacijske sposobnosti
- veselje do dela z mladimi

Nastop dela: 1. 9. 1994.

Poskusna doba: 3 mesece.

Kandidati naj pošljejo prijavo z dokazili o izobrazbi v 8 dneh po objavi razpisa. O izbiri jih bomo obvestili takoj po končanem razpisu.

GORJANCI, TOVORNI PROMET
Vavta vas 36
68351 Straža

Na javni licitaciji, ki bo 26.7.1994 ob 13. uri na sedežu podjetja v Vavti vasi, bodo na prodaj naslednja osnovna sredstva:

1. tovorni avto RENAULT T1-340, karamboliran, letnik 1990, s prikolico GORICA 2.600.000,00
2. tovorni avto FAP 12-17-36 in prikolica ITAS/1987 1.570.000,00
3. tovorni avto FAP 12-16-36 S in prikolica ITAS/1987 1.490.000,00

Na javni licitaciji lahko sodelujejo pravne in fizične osebe. Ogled osnovnih sredstev je uro pred licitacijo. Pred javno licitacijo mora vsak ponudnik vplačati 10-odstotno varščino od izklicne cene pri blagajni ali na žiro račun 52100-601-56902 pri SDK Novo mesto. Prometni davek plača kupec.

ZAHVALA

Življenje celo si garala,
za nas, otroke, vse si dala,
a sedaj sami smo ostali,
le praznina je za teboj ostala.

V 86. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, tašča in tetka

BARICA
MILKOVIČ
iz Vel. Lahič 4

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, podarili cvetje in sveče, ter vsem, ki ste po pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se osebju ZD Črnomelj, Infekcijskemu oddelku Interne bolnice Novo mesto, govornicama Jožici Kuzma in Katki Schweiger, pevkam iz Doblič in gospodu kaplanu za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ni več trpljenja
ne bolezine,
življenje je trudno končalo svoj boj.
(S. Gregorčič)

V 50. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil dragi mož, ati, sin, brat, stric in svak

JOŽE
MAJDE
Muhaber 38

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, posebno še vsem sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem in sodelavcem, osebju Internega in Pljučnega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, dr. Šuštarjevi, patronažni sestri Mariji, reševalni službi, pevcem in župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je neprtičkovano zapustil naš dragi mož, oče, starci ato, brat, stric in tast

LEOPOLD
SINKOVIČ
iz Kočevarjeve 6

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam stali ob strani v težkih trenutkih, izrekli sožalje, darovali cvetje, venice in sveče, osebju interne nege v Splošni bolnici Novo mesto, ŠZ-prometno vozlišče Novo mesto, moškemu pevkemu zboru Šmilhel za zapete žalostinke in g. župniku za opravljen obred. Iskrena hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali.

Žalujoči: žena Marija, sin Tomaž z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, starci oče, brat, stric, svak in bratranec

IVO
BOŽIČNIK
z Velikega Kamna

Z neizmerno žalostjo v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in kolektivu M-Preškrba Krško za pomoč in oporo v najtežjih trenutkih, za podarjeno cvetje, sveče in sv. maše ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegov zadnji poti. Zahvaljujemo se internemu oddelku bolnice Novo mesto, g. Jahnzu za opravljen prevoz, LD Veliki Kamen in njegovim sočlanom, praporščakom, pevcem za zapete pesmi, g. Jankoviču za zaigrane žalostinke, govornikom g. Francu Bogoviču in g. Ludviku Grilcu, družini Vertovšek in g. duhovniku za opravljen obred. Preveliko vas je bilo, da bi se lahko vam poimensko zahvalili, zato še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoči: žena Zofka, hčerka Ivica, zet Božo, vnukinja Boža in Sonja ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je po kruti bolezni zapustil naš dragi mož, oče, dedek in brat

ANTON JUREJEVČIČ
s Primostka

Pokopali smo ga 20. julija 1994 v najožjem družinskem krogu.

Globoko žalujoči soproga Ljudmila, sinova Zlatko in Zvonko z družinama, sestre Mimica, Rezka, Pepca, Malka, Anica, Milena in brat Jože ter svakinja Anica

Primosten, 20.7.1994

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 75. letu starosti zapustil dobri mož, ate in dedo

ANTON
CVELBAR
iz Šmarja 5 pri Šentjernej

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in sodelavcem za izrečeno sožalje, cvetje, maše in sveče. Posebej se zahvaljujemo patronažni sestri ge. Žnidarščevi in ostalem zdravstvenemu osebju ZP Šentjernej, g. dekanu in župniku Tonetu Trpinu za obiske in opravljen pogreb, šentjernejskim godbenikom za spremstvo in cerkvenim pevcem za petje pri pogrebski maši. Zahvala velja tudi sosedom za pomoč, posebno še Ani Franko za delo in skrb v dneh slovesa od pokojnika. Še enkrat vsem iz srca hvala!

Žalujoči: žena Ana in sinovi Tone, Janez in Tine z družinami

Šmarje, 14.7.1994

OBČINSKA ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE

NOVO MESTO

Kettejev drevored 3

p.p. 63

RAZPISUJE PROSTO DELOVNO MESTO

SEKRETARJA OBČINSKE ZVEZE

PRIJATELJEV MLADINE NOVO MESTO

za nedoločen čas

POGOJI:

- srednja ali višja izobrazba
- organizacijske sposobnosti
- veselje do dela z mladimi

Nastop dela: 1. 9. 1994.

Poskusna doba: 3 mesece.

Kandidati naj pošljejo prijavo z dokazili o izobrazbi v 8 dneh po objavi razpisa. O izbiri jih bomo obvestili takoj po končanem razpisu.

V SPOMIN

Vse teče, nič se ne povrne
in nič ne pride več nazaj,
nikoli val se ne obrne,
sijoča zvezda se utrne,
v temi zgubi se njen sijaj.

20. julija je minilo leto dni, odkar nas je zapustil

FRANC
MOJSTROVIČ

Hvala vsem, ki se ga spominjate!

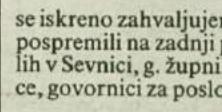
Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, babice in prababice

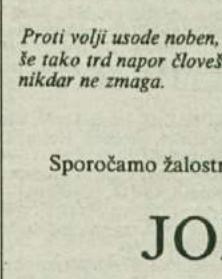
ANTONIJE
ŠKOBERNE
roj. Žvar
s Senovega

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste darovali cvetje in sveče in jo pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala osebju Doma ostarelih v Sevnici, g. župniku za opravljen obred, pevcem iz Koprivnice, govornici za poslovilne besede in ZB Senovo. Vsem ponovno iskrena hvala!

Žalujoči: sinova Drago in Jože, hčerki Zorica in Kristina z družinami

ZAHVALA

Proti volji usode noben,
še tako trd napor človeških sil
nikdar ne zmaga.

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš nekdanji sodelavec

JOŽE ŠKRBE
hišnik v pokolu

Od njega smo se poslovili v torek, 19. julija, na pokopališču v Žužemberku. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Kolektiv OŠ Žužemberk

ZAHVALA

Jože, če ne bi tvoja bolezna
tako huda bila,
ne bi tebe črna zemlja krila.

V 61. letu nas je zapustil dragi mož, oče, starci oče, brat in stric

JOŽE
COLARIČ
Nad mlini 60, Novo mesto

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in sodelavcem za izrečeno sožalje in vsestransko pomoč v težkih trenutkih. Posebna zahvala Travmatološkemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto, gospodu proštu Lapu in gospodu župniku Bobiču za lepo opravljen obred. Zahvala tudi pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 21. julija - Danijel
Petek, 22. julija - Magdalena
Sobota, 23. julija - Brigitta
Nedelja, 24. julija - Kristina
Ponedeljek, 25. julija - Jakob
Torek, 26. julija - Ana
Sreda, 27. julija - Sergij
LUNINE MENE
22. julija ob 22.16 - ščip

kino

BREŽICE: 21. in 22.7. (ob 20.30) komedija Glej, kdo se zdaj oglaša. 23.7. (ob 18.30 in 20.30) romantična komedija Moja punca - 2. del.

ČRNOVELJ: 22. (ob 19. in 21. uri) in 23.7. (ob 21. uri) američka akcijska

komedija Gola pištola - 3 del. 24.7. (ob 21. uri) američka drama Brez strahu.

KOSTANJEVICA: 22.7. (ob 20. uri) američka drama Philadelphia. 24.7. (ob 20. uri) američki film Plezalec. 27.7. (ob 20. uri) američki film Glengarry Glen Ross.

KRŠKO: 22.7. (ob 20. uri) in 24.7. (ob 18. uri) američka drama Reka poje mi.

METLIKA: 21. in 22.7. (ob 21. uri) američka drama Brez strahu. 24.7. (ob 19. in 21. uri) američka akcijska komedija Gola pištola - 3. del.

NOVO MESTO: 21.7. (ob 10. uri) matineja Žlaheta. Od 21. do 24.7. (ob 19. uri) ter od 25. do 27.7. (ob 19. in 21. uri) premiera filma Usodni val. Od 21. do 24.7. (ob 21. uri) premiera filma Mr. Jones. 26.7. (ob 10. uri) matineja Prost termin.

R 5 CAMPUS, letnik 1/91 reg. 12/94, prevoženih 39.000 km, (rdeče barve, tornirana stekla) 22-397.

R 5 SAGA, letnik 1991, temno zeleno barve, s strešnim oknom, in ostalo opremo, 30.000 km, prodam za 10.500 DEM. 6088-134.

R 4, letnik 1987 in 1988, prodam. Jože Prime, Želeni pot 8, Črnomelj, 51-781. 6089

R 4, registriran do 12.12.1994, za 400 DEM in certifikate v vrednosti 1.200.000 SIT prodam. 43-518. 6092

R 4 GTL, letnik 1984, motor 1988, generativno obnovljen, registriran do 3/95, ugoden prodam. 06885-852. 6093

JUGO 45, letnik 1988, registriran do 2/95, prevoženih 40.000 km, nekaj dodatne opreme, ugoden prodam. 40-221. 6101

APN 6 S, letnik 1991, z dodatno opremo, resonanca MF power, malo vožen, prodam. 06808-256. 6105

Z 750, letnik 1985, prodam. Janez Gure, Griblja 1, Gradiška. 6107

SKODA FAVORIT 135 LS, letnik 10/91, prodam. 76-570. Udob. 6117

R 5 CAMPUS, letnik 1990, prodam. 06883-013. 6119

126 P, letnik 1985, na novo registriran, prodam. 51-465. 6121

FORD SIERO 2.0 i, letnik 1987, prodam ali menjam za cenejši avto. 06887-204. 6126

GOLF JX D, letnik 1986, registriran do 5/95, prodam za 7800 DEM. 60-546. 6142

R 4 GTL, letnik 1988, registriran do 1.6.1995, prodam. 06885-040. 6145

ljubezni in posteljo, prekrši strokovno zaupanje in postavi na kocko kariero. V medicini namreč velja, da seksualno razmerje s pacientom ni etično, to izrecno prepoveduje tudi zdravniški kodeks.

Mr. Jones je nenevadna ljubezenska zgoda. Pričakuje ranljiv in sporen odnos med pacientom in zdravnikom, ob tem pa še pojasačuje večplastnost manične depresije. Gere je vlogo sprejet zaradi številnih in precej raznolikih čustvenih, mestoma kar mističnih stanj, v katerih se znajde g. Jones. Mimogrede: skoraj 20 milijonov Američanov trpi zaradi vedenjskih motenj, od teh okoli 3 milijone za različnimi stopnjami manične depresije.

Pacient je slaven in vsem domaćem, zdravnicu pa toliko manj! Lena Olin je švedska igralka, najprej je nastopala v domaćih gledališčih. V ameriškem filmu je debitirala leta 1988 v Neznanih lahkošči bivanja (po romanu M. Kundre) z Danielom Day-Lewisom. Z Robertom Redfordom je nastopila v Havani, z Ronom Silverjem in Anjelico Houston v Enemies, A Love Story - za to vlogo je prejela nagrado newyorskih kritikov in bila nominirana za oskarja. TOMAŽ BRATOŽ

GOLF, letnik 1983, registriran za eno leto, prodam. 51-028. 6128

UNO 45, letnik 1990, bele barve, z dodatno opremo, registriran do 25.11.1994, prodam. 76-492. 6134

GOLF JX D, letnik 1986, registriran do 5/95, prodam za 7800 DEM. 60-546. 6142

R 4 GTL, letnik 1988, registriran do 1.6.1995, prodam. 06885-040. 6145

Avtohiša Berus servisno prodajni center

Velika Cikava 23,
Novo mesto
tel.: 068/25-098,
fax: 068/25-641

- Pooblaščena prodaja vozil Volkswagen — Audi
- Posebna ponudba: možnost nakupa testnih vozil po zelo ugodnih cenah

Test novega modela
AUDI A6.

FORD TRANZIT, letnik 1981, ugoden prodam. 06884-007. 6146

VW HIROŠC 1500, starejši letnik, prvi lastnik, registriran do 2/95, poceni prodam. 0680-247 ali 51-137, zvečer. 6148

GOLF D, letnik 1988, petro vrat, z dodatno opremljen, dobro ohranjen, prodam. 60-144. 6149

JUGO 45, letnik 1989, prodam. Pugelj, Drganja sel. 15, Straža. 6150

GOLF D, letnik 9/89, ohranjen, garažiran, prodam. 06887-79-751. 6151

JUGO KORAL 45, letnik 1988, prodam. 06886-164. 6152

126 P, letnik 1988, rdeč, prevoženih 38.000 km, prodam. 85-454. 6153

R 4, letnik 1988, rahlo karamboliran, registriran do 13.11.1994, prodam. 65-681. 6156

MOTOR TOMOS APN 6, mlajši letnik, kupim. 86-229. 6157

GOLF GTD, letnik 1986, dobro ohranjen, prodan ali menjam za R 4. 6158

SUBARU LEGACI Karavan, letnik 1991, prodam za 21.000 DEM. 321-333. 6163

LADO 1200, dobro ohranjen, poceni prodam. 323-138. 6167

Z 101, letnik 1986, registrirano do 3/95, prodam. 06885-145. 6169

GOLF DIESEL, letnik 1989, sive kovinske barve, odlično ohranjen, 88.000 km, drugi lastnik, prodam. Peter Cimermančič, Jurna vas 6, Novo mesto. 6178

R 4 GTL, karamboliran, letnik 1984, prodam. Franc Hočvar, Mačkovec 2, Skocjan. 6179

FIAT 1.9 TD, letnik 1988, zelen kovinske barve, klima ABS, hidravlični volan, avto je uvožen, prodam. Anton Mavrič, Dobrava 60, Otočec. 6181

OPEL KADETT 1.6, letnik 1989, odlično ohranjen, kovinski sive barve, 75.000 km, prodam. Peter Cimermančič, Jurna vas 6, Novo mesto. 6182

R 4 GTL, letnik 1990, registriran za celo leto, ugoden prodam. 28-939. 6183

126 P, letnik 8/90, 30.000 km, dobro ohranjen, prodam. 06887-43-435. 6185

R 5 CAMPUS, 12/91, bele barve, lepo ohranjen, nikoli karamboliran, prodam ali menjam. 06882-591. 6187

BUKOVNA DRVA prodam. Dostava na dom. 50-297. 6102

DRVA, metre (15 m), prodam. 42-274. 6171

CERTIFIKATE v skupni vrednosti 1.100.000 SIT prodam po ugoden ceni. 06884-160. 6177

2 M3 smrekovinski desek, debeline od 2 do 5 cm, prodam. 43-573. 6079

ZAMRZOVALNO SKRINJO Gorenje, 410 l, ugoden prodam. 43-790. 6084

PATENTIRANE preizkušene ameriške muhovolke za hlevne prodajamo. Pošljemo po povzetju. 061302-011. 6086

DRVA, metre (15 m), prodam. 42-274. 6087

KOLO, staro 3 leta, na 10 prestav, prodam. 06882-538. 6097

OTROŠKI kombiniran voziček, kot nov, prodam. 06882-71-792. 6099

BUKOVNA DRVA prodam. Dostava na dom. 50-297. 6102

SUHE prekajene domače šunke prodam. 60-137, zvečer ali zjutraj. 6070

AVTOBOLJSKO PRIKOLICO, nosilnost 800 kg, za 100 DEM, 500 kilogramsko tehtnico za 200 DEM in milatinčko z členjenjem za 500 DEM prodam. Jože Skraba, Hrušovo 3, 61356 Dobrova pri Ljubljani. 6178

CERTIFIKATE v skupni vrednosti 1.100.000 SIT prodam po ugoden ceni. 06884-160. 6177

2 M3 smrekovinski desek, debeline od 2 do 5 cm, prodam. 43-573. 6079

ZAKLJUČEVNI KS Ločna - Mačkovec. 06883-211. 6080

PREVOZE doma in v tujini, do 1200 kg, opravljam. Joker, d.o.o., 06883-014. 6111

SKLADIŠČE velikosti 70 - 100 m² za skladljevanje papirja iščemo. Začeljeno je, da je v bližini KS Ločna - Mačkovec. 06883-211. 6113

GOSTINSKI LOKAL brez odkupa inventarja in brez predplačila najemam. 06882-77-762, v četrtek od 16. do 20. ure. 6118

GOSTINCI! Izposojamo igralne avtomate, pikade, ročne nogometne itd. pod padogodnejšimi pogoji! 06883-74-748. 6136

NASUHRJO! pri Metliki oddam lokal, primeren za trgovino ali drugo obrt. 50-502. 6137

ODDAM gostinski lokal v Metliki. 0609-17-122, po 15. ur. 6139

FIRMO D.0.0., registrirano 1993, širok program, lastni proizvodni artikel, začetni materiali, orodja, tržišče, ugoden prodam. Ponudbe pod Šifro: »BOLEZEN« 6190

BISTRO zaposli natakarico. 28-860. 6087

ZAPÔSILJIM ZOBOTEHNIKA, na manj 5 let delovnih izkušenj. Ponudbe v pisni obliki. Dr. Meršol, Kettejev drevored 4, Novo mesto. 6203

ČE BI V PROSTEM ČASU radi kazalj, van na področju Dolenjske nudimo dobro plačano delo. 061348-961. 6204

ZASEBNO PODJETJE išče tajnico, po možnosti s prakso. 06882-374. 6206

ZAPÔSILJIMO dve trgovci ali pripravnici. 06882-374. 6207

vsek dan ob 19. in ob 21. ur. NOVICE, 6208

CELOVEČERNI FILM In NOVICE ob 21.30

vsak soboto tedenski pregled OD SOBOTE DO SOBOTE In

mladinska oddaja MKC TV

vsak pondeljek po NOVICAH ŠPORTNI PREGLED

vsak torek ob 20. ur

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha na kanalu 41

vsak dan ob 19. in ob 21. ur. NOVICE,

vsak torek ob 20. ur. CELOVEČERNI FILM In NOVICE ob 21.30

vsako soboto tedenski pregled OD SOBOTE DO SOBOTE In

mladinska oddaja

24. julija bo praznovala
99. rojstni dan in god
Ana Uršič iz Prečne. Na
njeno in našo željo:
zdravo 100. letnico! Vsi
njeni

Atm Graf d.o.o.
posredujemo pri prodaji in
nakupu nepremičnin.
Tel. 068/60-667, od 8. do 12.
ure.
Partizanski trg 5, 68330 Met-
lika

JANUS
zastopštvo - izvoz - izvoz - trgovina

KOSTANJEVICA NA KRKI
PE Ljubljana, Vodovodna 1
0609/614-571
061/318-421
0609/615-928

DELOVNI ČAS:
ponedeljek — petek:
8. — 13., 15. — 19.,
sobota: 9. — 13.

POSEBNA PONUDBA
FIAT TIPO 1.4 IE SX KAT SAMO 18.990 DEM

El. stekla, centr. zakl., servo volan, odbijači v barvi vozila, avtoradio, konzola spredaj.

FIAT TIPO 1.4 IE S MAQ SAMO 18.990 DEM

El. stekla, centr. zakl., avto-radio, temne šipe.

FIAT TEMPRA 1.6 IE KAT SAMO 19.990 DEM

Desno ogledalo, avtoradio, temne šipe, električno nastavljive luči, gasilni aparat.

LANCIA DEDRA 1.8 IE KAT SAMO 24.990 DEM

ENOLETNA GARANCIJA LASTEN SERVIS

KREDIT — LEASING STARO ZA NOVO

AVTOŠOLA DABA

Avto šola DABA obvešča vse, ki želijo opraviti voznški izpit iz CPP, da se predava na začetno na **GIMNAZIJI**, v ponedeljek, 1. avgusta, ob 10. in 16. uri inf. in prijave po tel. 068/321-602 ali v lokalu DABA, Kandijska 13, Novo mesto.

BELBLED

DOBRAVA 35
68222 OTOČEC OB KRKI

— VODENJE POSLOVNIH KNJIG
— PC RAČUNALNIKI: 386/40 samo 108.000,00 SIT
— PROGRAMI: trgovina, glavna knjiga, knjigovodstvo
— MULTIMEDIALNI: CD ROM samo 22.900,00 SIT
— IGRE za PC in AMIGO na disketah in CD
— NINTENDO: Game boy, Super nintendo in velika izbira igric
— VIDEOTEKA z bogato izbiro filmov
tel./fax: 068/25-515

GRADITELJI — IZVAJALCI GRADEN
Po ugodnih cenah vam v mesecu juliju ponujamo iz našega proizvodnega programa: stropne nosilce vseh dimenzij, okenske in vratne prekade od 1 — 3 m
Ugodna ponudba: SKOK OPEKE, POLNILA, MIVKA V VREČAH.
Naredimo vam izračun potrebnega materiala po vašem načrtu.

BETOMAL d.o.o.
Zg. Polkava
Tel./Fax: 062/836-668

TERMOACTIVE GEL —

odlično odpravlja celulit, poporodne strije. Navodilo za uporabo priloženo. Cena 1.600,00 SIT za eno kuro. Dobava po pošti po povzetju. Naročila sprejemamo vsak delovnik od 7. do 15. ure po tel. & fax: (062) 222-205.

V Črnomlju prodamo dve vseljivi komfortni stanovanji, in sicer dvosobno in trisobno. Dodatne informacije na tel. (068) 321-252.

ADRIATIK®
d.o.o.

Smrečnikova 45 (vrtnarica)
Novo mesto
Tel./fax: 068/324-424

KIA

KIA SEPHIA 1.6 SOHN SLX, 1600 ccm, 60 kW (82 KS), EUROGARANCIJA

NOVO!

Do novega avtomobila brez gotovine!

- ugodna prodaja vozil na 4 leta brez pologa
- leasing: 8,7% obresti letno in 35% pologa

Opel omega od 52.000 DEM
Fiat punto 55 S 18.000 DEM, dobava 14 dni
Rover 214 i od 25.000 DEM
Rover 620 i od 38.000 DEM

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 23. julija, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: Market, Drska od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17 od 7. do 18. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27 od 7. do 20. ure: market Šaša, K Roku 33 od 7. do 19.30: trgovina Čuk, Ul. Slavka Gruma od 7.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel od 7. do 14.30: mini market Majka, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas od 7. do 20. ure: samoposredba Azalea, Brusnice od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanj, Prečna od 8. do 17. ure: trgovina Brkar, Smolenja vas od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru od 8. do 18. ure: Urška, Uršna selo od 8. do 12. ure: trgovina Brkar, Smolenja vas od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče od 8. do 14. ure: trgovina Sabina Stopiče od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru od 8. do 12. ure: Urška, Uršna selo

• Straža: od 7. do 13. ure: Dolenjska, Market

V nedeljo, 24. julija, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: Mercator-KZ Krka, Prodajalna, Glavni trg, market Ragovska, market Drska, market Kristanova, nakupovalni center Drska, samoposredba Mackovec od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17 od 7. do 12. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27 od 8. do 13. ure: market Šaša, K Roku 33 od 7. do 19.30: trgovina Čuk, Ul. Slavka Gruma od 8.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel od 8. do 11. ure: mini market Majka, Bučna vas od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas od 8. do 12. ure: samoposredba Azalea, Brusnice od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanj, Prečna od 8. do 12. ure: Urška, Uršna selo od 8. do 12. ure: trgovina Brkar, Smolenja vas od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče od 8. do 14. ure: trgovina Sabina Stopiče od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru od 8. do 12. ure: Urška, Uršna selo

SREDNJA EKONOMSKA ŠOLA Novo mesto

Ulica talcev 3a

68000 NOVO MESTO

razpisuje prosta delovna mesta:

1. učitelja slovenskega jezika
2. učitelja slovenskega in angleškega jezika ali učitelja angleškega in nemškega jezika
3. učitelja strokovno-teoretičnih predmetov, dipl.oec.

Delovna mesta pod zap. št. 1 in 2 se razpisujejo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, pod zap. 3 pa za določen čas, s polnim delovnim časom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 15 dni po objavi razpisa. Kandidate bomo obvestili o izboru v 15 dneh po končanem izbirnem postopku.

InterMarketing
PODJELE ZA GRAFIČNO IN MARKETINGSKO DEJAVNOST, LJUBLJANA

iščemo

Večterenskih komercialistov za delo s pravnimi osebami na območju Dolnješke in Zasavje. Za uspešne nudimo možnost redne zaposlitve, delo je lahko tudi honorarno.

Plača je stimulativna.

61117 Ljubljana, Stegne 19, tel.: 061/15-91-318, faks.: 061/15-91-634

Strokovnjak odgovarja

informacije na tel.: 0608 21-385,
068 324-000

- Ali bodo pooblašcene investicijske družbe Triglav samostojne pravne osebe? Posledica tega bo torej 6 različnih kotacij na borzi oz. različna donosnost vloženih certifikatov. Ali to drži?

Pooblašcene investicijske družbe bodo samostojne pravne osebe. Imele bodo svoje delničarje, direktorja in nadzorni svet iz posamezne regije. Z zbranimi certifikati bodo od Sklada za razvoj kupovale delnice podjetij, in sicer na podlagi analiz, ki jih bodo družba za upravljanje in investicijske družbe skupaj pripravljale.

Na podlagi teh analiz bo izbran optimalen portfelj (zbir) podjetij, ki bo za vse Triglavove pooblašcene investicijske družbe enak. Regionalna komponenta pa bo pri naložbeni politiki zagotovljena na dva načina.

Dobra podjetja iz posamezne regije bodo glede na osnovni portfelj dobila večjo težo. Tako bodo na primer delnice podjetja Mura ali Radenska v naložbah investicijske družbe za to območje zastopane z recimo tremi odstotki vseh naložb družbe, v ostalih investicijskih družbah pa na primer le z dvema odstotkoma.

Med naložbami investicijskih družb bo tudi večje število delnic majhnih, perspektivnih podjetij iz regije, ki jo posamezna družba pokriva. Delnice takšnih manjših podjetij bodo zastopane samo v investicijski družbi, ki pokriva posamezno regijo, v ostalih družbah jih ne bo.

Regionalnost bo zastopana le do mere, pri kateri varnost in donosnost naložb celotne družbe ne bo ogrožena. Šlo bo torej za optimalno kombinacijo med osnovnim delom naložb, ki bodo enake za vse družbe, in nekoliko bolj poudarjeno zastopanostjo delnic podjetij iz posameznih regij.

Res bodo delnice posamezne investicijske družbe samostojno kotirale na borzi. Zaradi opisane naložbene politike pa se njihove vrednosti med seboj ne bodo bistveno razlikovale.

- Lahko nekdo iz Koroške svoj certifikat vpiše npr. v pooblaščeno investicijsko družbo za Ljubljano in Zasavje? Če je to mogoče, ali bo lahko vpiše opravil na vpisnih mestih poslovne enote na Koroškem?

Delnice katere koli pooblašcene investicijske družbe Triglav bo mogoče vpisati na prav vsakem vpisnem mestu, ne glede na regijo, kjer boste delnice želeli vpisati.

Triglav
Pooblaščena investicijska družba za Dolnješko in Zasavje d.d.

Na podlagi 58. člena Odloka o pristojnosti in sestavi zborov občinske skupščine (Ur. list RS, št. 3/1990) je Izvršni svet Skupščine občine Krško na svoji seji dne 18.07.1994 sprejel sklep, da objavi

R A Z P I S

ZA DODELITEV SREDSTEV ZA ŠUBVENCIONIRANJE REALNE OBRESTNE MERE IZ OBČINSKEGA PRORACUNA ZA INVESTICIJE V ZASEBNEM KMETIJSTVU V OBČINI KRŠKO

VSEBINA IN POGOJI RAZPISA

- 1) Sredstva za kredite znašajo do 40.000.000 SIT.

Predračunska vrednost posamezne investicije ne sme presegati 100.000 DEM v tolarski protivrednosti.

- 2) Sredstva v obliki subvencioniranja realne obrestne mere iz občinskega proračuna se dodeljujejo za naslednje namene:

- graditev, dograditev in adaptacija gospodarskih objektov;
- nakup plemenske živine;
- napravo trajnih nasadov (vinogradov in sadovnjakov na absolutnih tleh);
- nakup kmetijske mehanizacije, ki pomeni zaokrožitev že izdelanega proizvodnega programa;
- razširitev in posodobitev ter pridobivanje novih zmogljivosti za dopolnilne dejavnosti na kmetiji.

- 3) Prosilci za sredstva za razvoj so lahko:

- zasebni kmetijski proizvajalci, ki so občani občine Krško;
- občani, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji;
- vsi občani, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, prednost pa imajo kmetje, katerim kmetijstvo pomeni edini poklic.

- 4) Sredstva se prednostno dodeljujejo prosilcem po naslednjem prioritetenem vrstnem redu:

- razvoj družinske kmetije glede na starostno strukturo;
- velikost kmetije, možnost dodatne zaposlitve;
- kmetije, ki razvijajo dopolnilne dejavnosti.

- 5) Višina subvencioniranja realne obrestne mere znaša do 10 (deset) odstotnih točk realne obrestne mere (r) za posojila, ki jih zagotavlja Slovenska zadružna kmetijska banka Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: kreditodajalec), pri čemer se realna vrednost glavnice ne sme zmanjšati. Administrativno-tehnična opravila za kreditodajalcem opravlja Hranilno-kreditna služba Krško, CKŽ 54.

- 6) Doba vračanja posojila ne sme biti daljša od 4 (štirih) let.

- 7) Razpis za pridobitev sredstev po tem razpisu traja 30 dni od dneva objave v časopisu Dolenjski list.

- 8) Vloge za subvencioniranje obrestne mere s prilogami vlože interesi na naslov: SKUPŠČINA OBČINE KRŠKO, Sekretarijat za kmetijstvo, gozdarstvo in veterino, CKŽ 14 (informacije na tel. 21-794 ali 22-771, int. 231). Nepopolnih vlog ne bomo upoštevali.

- 9) Prosilec mora vlogi priložiti še naslednjo dokumentacijo:

- poslovni načrt ali investicijski program, iz katerega so razvidni viri financiranja investicije. Višina kredita iz naslova tega razpisa ne sme presegati 30% predračunske vrednosti investicije.

portret tega tedna

Darja Kapš

Darja Kapš, trinajstletno dekle iz Prelejsa ob Kolpi v prelepi Poljanski dolini, je na prvi pogled kot vsaka njena vrstnica. Rada se zabava, smieji, je vedožljiva, ljubi potovanja, še bolj pa šport. In najbolj Šah, ki se ji je pridobil že takrat, ko jo je stari oče ko predšolsko dekleto začel učiti šahovskih veščin. Ima srečo, da obiskuje osnovno šolo v Starem trgu ob Kolpi, kjer je Šah že desetletje močno ukorenjen in kjer zna vsak učenec, če ne prej, konča 4. razred, igra ti to kraljevsko igro.

Darja seveda ni čakala 4. razreda, ampak je dobre uspehe dosegla že kot drugošolka. Od takrat jih vsako leto naniča kar nekaj in že kot šestošolka se lahko pohvali, da ni le najboljša šahistka na starotrški osnovni šoli doslej, ampak da je tudi med najboljšimi v svoji kategoriji na svetu. Od leta 1961, ko je osnovna šola Stari trg kot ekipni prvak med slovenskimi osnovnimi šolami dosegla prvi vidnejši uspeh v Sloveniji, je bilo na tej šoli kar nekaj uspešnih in nadarenih tekmovalcev. Toda zaradi pomanjkanja denarja in tem manjših možnosti za izpopolnjevanje in zaradi slabše organizacije so ostali na pol poti. Darja ima srečo, ker so danes možnosti za delo veliko boljše, več denarja je na voljo, mlade šahiste moralno in finančno podpirajo starši, pa še Vinko Kobe, legenda starotrškega šaha, se jih je še bolj posvetil.

A Darja kljub temu ni povsem zadovoljna. Naslovi, ki jih je os-

vojila v zadnjem času pričajo, da je njen znanje veliko in da že presega znanje njenega učitelja Vinka Kobeta. Dvakrat je bila v svoji kategoriji državna prvakinja v normalnem in enkrat v pospešenem šahu, naslovov državne prvakinje ekipno pa sploh ne steje več. Lani je bila na sestovnem prvenstvu v Bratislavi 14. v svoji kategoriji, sicer pa najbolje uvrščena med vsemi slovenskimi šahistkami na tekmovanju. Letos je bila na evropskem prvenstvu v Romuniji dvanaesta, na evropskem prvenstvu v pospešenem šahu v Parizu pa je delila 5. mesto. Vinko potarna, da bi Darja moral učiti že velemošt, kar v večjih mestih ne bi bil problem, na podeželju pa... Večji ko je uspeh, večje brezno se odpira pred mladimi. Darja celo zatrdi, da bi bila lahko z dobrim trenerjem na sestovnem prvenstvu najmanj tretja. To pa ni samohvala, temveč njen prepričanje o svojih sposobnostih. Darja nameč nile izjemna šahistka, ampak je uspešna v vsem, česar se loti. Po naravi je pač takšna, da si postavlja vedno nove, za nekaterje mlade njenih let neurensčljive cilje, ki jih želi dosegeti v vsej popolnosti, in to ji tudi uspeva. Navdih, energijo in izkušnje marsikaj črpa prav iz Šaha.

Težko si je zamisliti, da bi Darja z vso svojo voljo, energijo, vztrajnostjo in ne nadzadnje nadarjenostjo ostala sredi poti tako kot mnogi njeni predhodniki s starotrško Šole. Želi si le dobrega trenerja z vrhano mero znanja in skoraj težko si predstavljam, da ga ne bi dobila. A četudi v svoji rosnici mladosti še ne razmišlja, kako bo čez leta, Kobe pravi, da jo že vidi kot mentorico in organizatorico šahovskih tekmovanj. Tudi zato ima že sedaj izredne sposobnosti, in kamor koli pride, ljudi kar zatrapi s Šahom. Tudi doma s starši in mlajšim bratom pripravi šahovski turnir in dovoljeno vam je ugibati, kdo je zmagoval.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Čigav bo slovenski biser Otočec?

Znano je, da je potomec zadnjega lastnika gradu Otočec, grof Carl de Villavicencio-Margheri, vložil zahitev za vrnitev gradu in pripadajočega posestva. O tem smo najprej pisali v našem časopisu, potem pa je ta tema postala ena najbolj vročih v slovenskih medijih, tudi v povezavi z mašljubljanskim nadškofom in slovenskim metropolitom dr. Alojzijem Šuštarjem v otoški cerkvi za blagoslov poroke hčere grofa Villavicencia in za srečno vrnitev družine na grad. Grof je zahteval za vrnitev gradu vložil, ko se ni bil slovenski državljan. Vladu mu je za posebne zasluge za Slovenijo po izredni naturalizaciji podelila slovensko državljanstvo februarja letos, in to na predlog treh ministrstev: za zunanje zadeve, za kulturno in za promet in zvezne.

Na gradu kot grof, ne kot gost

O vsem tem je bilo že veliko pisnega. Kako pa na vse to gleda sam grof Villavicencio-Margheri? S prijaznim in uglašenim gospodom je besedil o tej stvari tekla te dni. Beseda v slovenščini mu lepo teče, čeprav je seveda videti, da 64-letni gospod dolgo ni govoril na našem jeziku. Kot 11-leten fantič je nameč s starši in mlajšim bratom Mariom zapustil Otočec in potem živel in delal v Avstriji ozioroma Nemčiji. "Na Otočec sem prvič po vojni prišel leta 1961, in to tako rekoč inkognito," se spominja. Kot uslužbenec nemške Lufthanse je s kolegom prisostvil sestanku v Zagrebu, od tam pa sta skočila še na Otočec, "v mojo rojstno hišo", kot grad rad imenuje grof. V strahu pred vsemogočno udbo se nikar ni mislil razkriti kot potomek nekdajnega lastnika. Med vojno so partizani grad požgali, ob času gradnje avtoceste je bil obnovljen in v njem je bil glavni štab mladinskih delovnih brigad. Potem je postal samostojen gostinski objekt, kasneje pa je prišel pod okrilje Krke in je danes v sklopu Krke družbe Zdravilišča.

"Kolega pa se pri mojem prvem obisku na Otočcu ni mogel vzdržati in je nekomu od osebja razkril, kdo sem. Misil sem, da bo sledilo kaj hudega, v resnic pa je k meni prišel takratni direktor gospod Lampret, sklical je vse osebje, me predstavil kot otoškega graščaka in bil naslovn izredno prijazen. Naslednje leto sva na

Otočec prišla z ženo. Ob tej priložnosti je Lampret zbral na Otočcu 25 ljudi, ki so bili pred vojno pri nas v službi. Z ženo sva hotela 2-posteljno sobo, direktor Lampret pa nama je za to ceno dal največji apartma in rekel: Vi boste na tem gradu stanovali kot grof, ne pa kot gost. Potem sem kar pogostog prihajal na Otočec, sam, z družino, najpogosteje pa s poslovimi ljudmi. Tudi moja mati je kasneje obiskala Otočec. Nikoli več pa ni na Otočec prišel moj oče, ki je na moje nagovarjanje samo odviral, naj ga pustimo živeti z njegovimi spomini.

Ker sem preživel zelo hud srčni infarkt, sem leta 1989 najel novomeškega odvetnika gospoda Kuharja in na sodišču smo v torek po veliki noči tistega leta overovili moj podpis, s katerim sem za svoja dediča gradu Otočec in posestva določil svoja sinova. Takrat seveda še nismo mogli vedeti, da se bo Slovenija tako hitro osamosvojila, pa vendar... Danes moj starejši sin sodeluje s slovenskim častnim konzulom v Hamburgu, mlajši pa je magister ekonomije in bi rad, da bi doktorat opravil v Sloveniji."

Po slovenski vojni se je grof, sicer nemški upokojenec, ki pa se ukvarja s trgovskimi posli, nasebil v Sloveniji. "Od 30. oktobra 1991 imam stalno bivališče v Sloveniji, na Brniku," pravi. "Semi rojen Dolenc. Zakaj se danes govorim slovensko, čeprav sem v 50 letih, kar sem bil zunaj Slovenije, govoril slovensko morda 10 dni? Zato, ker so tukaj moje korenine in tukaj hočem v miru živeti in pomagati. Tuji moja žena iz znane nemške plemiške družine se uči slovensko. Poglejte je zelo spretna in delavna. Doma so imeli velikansko posestvo, katerega sedaj upravlja moj svak, in moja žena pomolje 12 krav, če je treba. Tudi takoj vidi, če je kaj narobe. Komlikorat me je na kakšne nemarnosti, tudi povsem malenkostne, opozarjal na Otočcu! Ko bom grad dobil nazaj, bom z njega naredil objekt visokega turizma, kar danes žal ni. Veste, jaz Otočca ne vidim samo kot

...
recht und Interessen - zwangsläufig oder sonstigen Vertragsverhältnissen unterliegen, die sich aus der Liquidierung, Verwertung oder solcher Vermögensschäfte ergeben hat, der aufgelösten Gebühren, Verzugsabnahmen, Gläubigerforderungen und ähnlichen Lasten auszuholzen. Die Kosten und Assoziierter Mächte sind bereit, diesem Behufe Vereinbarungen mit der österreichischen Regierung abzuschließen.
Unbeschadet der vorstehenden Bestimmungen wird der Föderative Volksrepublik Österreich das Recht eingeräumt, österreichische Vermögenschaften, Rechte und Interessen, die sich im Zeitpunkt des Inkrafttreten des hierin bezeichneten Vertrages auf jugoslawischem Gebiet befinden, zu beschlagnahmen, zurückzugeben oder zu liquidiieren. Die österreichische Regierung verpflichtet sich, österreichische Staatsangehörige, deren Vermögen auf Grund dieses Paragraphen herangezogen wird, zu entschädigen.
Einvernehmen über Abs. 2 wurde auf der

AVSTRIJSKA DRŽAVNA POGODBA - Kaj pravi 2. odstavek 27. člena?

svojo last, ampak kot slovenski biser. In temu biseru je treba dati pravi sijaj. To bom storil jaz s svojim srcem, ki je po infarktu pravi medicinski čudež. Zdravnik se čudijo, kako je mogoče, da sem tako zdrav. To je zato, jim odgovarjam, ker v meni bije slovensko srce."

Grof, ki se je bil pred časom privabljen spriznjati, da dobi v gradu le svoje prostore, sedaj vztraja pri vrtniti celotnega gradu in posestva, zlasti gozdov. "Pravijo, da je bil med vojno grad uničen in po vojni obnovljen. Da, toda mi smo leta 1942, ko smo odšli v Brežice in od tam potem ob koncu vojne v Avstrijo, pustili cel in opremil grad. Krka pa naj se za tisto, kar je vložila v grad, obrne na državo. Vendar kljub vsemu sem še vedno pripravljen sodelovati s Krko, kar se Otočca tiče, čeprav me tam vztrajno zavračajo. Sirijo se tudi laži, da sem na Otočcu za svoja dosedanja bivanja tam dolžan velike vsote,

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!
Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralcem. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, poklicite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

kar sploh ni res. Vse, prav vse sem poravnal. Nazadnje, ko je bil blaščev poroke moje hčere, sem plačal za hrano, pihačo in prenočišča 420.000 tolarjev."

In kakšne so možnosti, da grof dobi grad nazaj?

Vsekakor bodo o tem odločili (tudi) na ministrstvu za kulturo, ker je grad, ki je še vedno vpisan kot lastni okrajnega ljudskega odbora Novo mesto, kulturni spomenik. Minister za kulturo Sergij Pelhan za javnost zatrjuje, da grof Villavicencio-Margheri nima nobenih možnosti, da bi dobil grad, češ da v času nacionaliza-

rodnog pogodbo. Torej dō denacionalizacije ne more biti upravičen nekdo, ki je pridobil državljanstvo po datumu, ko mu je bilo premoženje podčišeno. V tem primeru ne gre za državljanstvo, priznano z zakonom ali mednarodno pogodbo, ampak za državljanstvo, pridobljeno na podlagi vlogi posameznika. Tako je tudi uradno mnenje Ministrstva za pravosodje, ki je nosilec Zakona o denacionalizaciji."

• Nazadnje pa je Bogdan Osolnik v članku Cena za svobodo, ki ga je napisal ob bližnji 40-letnici Avstrijske državne pogodbe, oponziril na 2. odstavek 27. člena te pogodbe. Kot piše Osolnik, (državna pogodba v tem členu) "posebej zagotavlja Federativni Republiki Jugoslaviji pravico, da zadrži ali zapleni avstrijsko imovo, ki se nahaja na njenih tleh, in obvezuje avstrijsko vlado, da povrne škodo avstrijskemu državljanom, ki bi bili prizadeti z izvajanjem tega dočila". Grofov oče pa je bil ves čas avstrijski državljan, saj v kraljevini Jugoslaviji ni hotel jugoslovanskega državljanstva, ker ni maral Srbov. "Oče je dal prošnjo za jugoslovansko državljanstvo, ko je Nemčija priključila Avstrijo in so vsi avstrijski državljeni avtomatsko postali nemški. On pa tega ni hotel," trdi danes njegov sin.

O (ne)možnosti za vrnitev gradu Otočec grofu Villavicenciu-Margheriju posredno govori tudi odgovor slovenske vlade na vprašanje, ki ga je 18. januarja letos v parlamentu zastavil poslanec SNS Zmago Jelinčič v zvezi z izvajanjem zakona o denacionalizaciji. Vlada med drugim odgovarja, "da zakon o denacionalizaciji v 2. odstavku 10. člena izrecno določa, da niso upravičeni v smislu tega zakona tiste osebe, ki so dobole ali imeli pravico dobiti odškodnino za odvzeto premoženje od tuje države, torej ne glede na to, ali so to pravico izkoristile ali ne".

Cigav bo torej grad Otočec? Jasno je le nekaj: gotovo ne od okrajnega ljudskega odbora Novo mesto.

ANDREJ BARTELJ

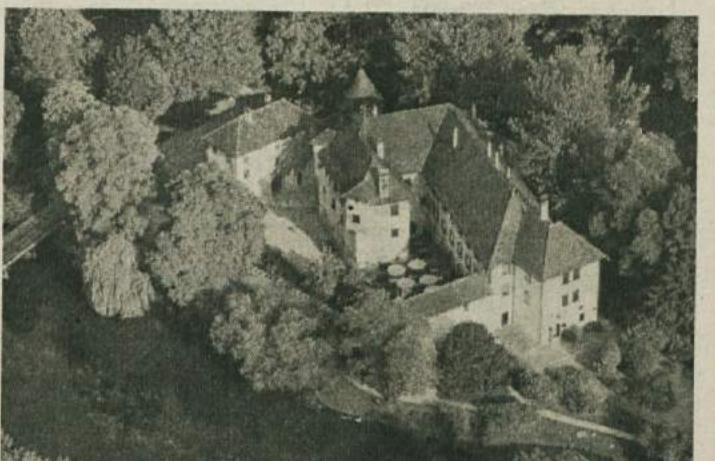

cije on oziroma njegov oče ni bil jugoslovanski državljan. "Moram povedati, da je bila vlada s tem seznanjena, ko mu je po 13. členu zakona o državljanstvu z izredno naturalizacijo podelila državljanstvo," je za Dejavsko enotnost v zvezi s tem izjavil minister.

Iz notranjega ministrstva je prišlo tako tolmačenje grofovega zahtevka za vrnitev gradu: "Ministrstvo za notranje zadeve sicer ni pristojno za razlagajoča zakona o denacionalizaciji. Kljub temu lahko pojasnilo, da je do denacionalizacije upravičena le oseba, ki je bila v času, ko ji je bilo premoženje podčišeno, jugoslovanski državljan in ji je bilo po 9. maju 1945 oz. 15. septembru 1947 do državljanstvo priznano z zakonom ali medna-

RUŠEVINA - Tako je izgledal Otočec po vojni.

OTOČEC - Današnja podoba edinega slovenskega vodnega gradu.

POZORNOST - Novomeški župan Franci Koncilija izroča darilo grofov hčerkri Christini.

Kritika ali pohvala, to je zdaj vprašanje - Blokovski psi - Zakaj ni črnega kruha? - Zeleni sneg - Grof, Neslovenci in državljanstvo - Kako velika je Slovenija?

Naš tokratni "halo" se je začel - s pismom. Pisala nam je naša načelnica Marija Miklčič iz Ljubljane, ki pravi, da rada bera naš časopis, žalostijo pa jo "tisti napadalni spisi" v tej rubriki. "Če nimajo kaj lepega povedati o sočloveku in mu kaj svestovati, tudi napadati in kritizirati ni treba. Tisti, ki napadajo, naj povedo, kaj so dobrega naredili, mogoče se bomo po njihovem zgledu tudi drugi obrnili v dobro!" pravi naša bralka.

Pa preberite, kako so jo "poslušali" naši bralci, ki so se tokrat obrnili na dežurnega novinarja. N. A. iz Črnomlja se pritožuje, ker imajo ljudje v stanovanjskih blokih pse, in to tudi velike "mrcine", kot so ovčarji in dobermani. "Se največ je tega v Ulici 21. oktobra," pravi bralec. "Lastniki jih vodijo na potrebo na zelenice in otroška igrišča pri blokih, kjer se potem igrajo otroci. In to počnejo Šolani ljudje, med njimi je tudi ravnatelj osnovne šole. Kaj so psi za v blok?!" se sprašuje. Moti ga tudi, da so vsa kopališča ob Kolpi prav tako polna psov.

Bralka Vida iz Novega mesta pa je povalila peke Dolenjskih pekan, ki pečejo toliko vrst izvrstnega črnega kruha. "Zalostno pa je, da te čudovite kruhe lahko poskusimo samo na degustacijah, ker jih trgovci ne naročajo. Naj bo ta moj prispevek pekom v spodbudo, trgovcem pa v opomin, da se bodo začeli do kruha, zlasti do črnega, drugače obnašati."

Druga Novomeščanka, J. P., pa se zavzema, naj imajo kmetice na tržnici za stvari, ki jih ponujajo, napisano ceno. "Jaz hočem videti, koliko kaj stane, potem se bom že sama odločila, ali bom kupila ali ne. Ne pa, da se bom pogajala za ceno in mi bo potem prodajalka milostno rekla: 'Toliko je za vas, gospol!' Kaj bo zame, cena je cena in naj bo za vse enaka! Zato pa je vedno vrsta pri kiosku kmetijske zadruge, kjer so cene vidne. Tudi Albanci nimate napisanih cen. Pa pri vagi te na tržnici hitro ogoljufajo, to vem, ker si doma vse stehnam. Naj občina sprejeme gleda označevanja cennih ustrezanih odllok ali pa naj to uredijo inšpektorji!"

Iz Trebnjega se je oglašil možak, ki piše: "Novinarji pišete neumnosti, če bi vam kdo rekel, da zujan padu zelen sneg, bi pa to napisali?" In kaj je možaka tako razhudilo? Podpis pod sliko Kamion nad kamioni. "Kaksen edini kamion, ki lahko ponosi vozi v Avstriji! Taki so v Sloveniji že dve leti in jih je vsaj 50..." Tako kaj pa zelen sneg?

Franca Hlišč iz Sejdlove v Novem mestu je povalila Društvo invalidov. "To je res društvo, ki dela za dobro svojih članov. Kako lep društveni dan in sodelovanje pripravijo na to, da se dobro organizirajo za člane izlet in še Še. Društvo pa ni ne politično ne stranksko občarano. Druga stvar, ki bi bilo dobro povalila, pa je lepo urejena Jakopinova hiša in okolica v sicer turovni Vrhovčevi ulici."

Franc iz Šmartnjevih vasi pri Šentjurju pravi